

ئايىنى كورد

گوتارى هەندى لە سيكيولهري كورد دەر باره‌ى قورئان

سەلام ناوخۆش

هەولير 2012

- ناوی کتیب : نایینی کورد
- ناوی نووسەر : سه لام ناوخۆش
- پیت لیدان : نووسەر
- دهرهینانی هونهری ناوهوهو بهرگ: خهلیل هیدایهت مام شیخ
- شوینی چاپکردن : چاپخانهی رۆژههلات – ههولێر 4639531
- تیراژ: 1000 دانه
- تۆرهی چاپ: یهکهم 2012
- نرخ : (3000) دینار
- له بهرپوهه رایهتی گشتی کتیبخانه گشتییهکان ژماره ی سپاردنی (287) ی سالی 2012 ی پی دراوه.

پیرست^۷

- 5.....پیشەکی
- 9.....دەروازە:
- 12.....محمد ئەرهگۆن و عەلی حەرب و نصر حامد ئەبوزید
- 12.....چۆن لە قورئان دەپوانن؟! .....
- 13.....یەکەم
- 13.....بانگاشە ی میژوووەتی (دەقی) قورئانی
- 16.....دووھم:
- 16.....بانگاشە ی "ئەفسانەبوونی" دەقی قورئانی
- 17.....سی یەم:
- 17.....ناکرئ قورئان سەرچاوەیەکی تەشریحی بی
- 18.....نەسر حامد ئەبوزید 2010-1943 .....
- 21.....سیکیولاریزمی کوردی و چەمکی سیکیولاریزمی ئیسلامی
- 30.....+پۆژەلانیئناسی و قورئانی پیرۆز
- 32.....+ سیما و ئەدگاری خودا
- 33.....گەل نایینەکانی تر
- 36.....+بانگاشەکانی پەخنەگرانی قورئان
- 37.....یەکەم. وەحی نەبوونی دەقی قورئان
- 41.....دووھم. دروستی وەحیەکە
- 43.....سییەم. خەتەری قورئان
- 45.....+سایکس-بیکۆی ناسیۆنالیستی کوردی
- 48.....سیکیولاریزمی کوردی و حزبی کوردی
- 50.....سیکیولاریزم و ئارێشە ی زاراوە لە پۆژەلاتدا
- 54.....حزبی کوردی و ئەزمونی سیکیولاریزمی

- 56..... + دامەزىراندى ھىزى شىوعى عىراقى
- 63..... لە سىكىولەرى ھىزبە ۋە بۇ سىكىولەرى رۇشنىرە ۋە
- 67..... پىرۆزە پىشنىيازىك بۇ سەرۆكى ھەرېم ۋە خۇپىشاندەران.
- 68..... دەروازە.
- 70..... بۇچى سەرۆكى ھەرېم ؟!
- 73..... پەرلەمان ۋە دايلوگى بىزەنتى.
- 74..... + بى دەسلەتلى ھىكومەتى دەسلەت
- 79..... + نا بۇ مەملەتلى دى ۋەلىزىمى دەسلەت ۋە ئۇپۇزسىيۇن
- 79..... بەلى بۇ ھىزى سىيەم !
- 81..... ئۇپۇزسىيۇنى ھەقىقى ؟!
- 82..... كارەكانى ئۇپۇزسىيۇن.
- 85..... + ئە ۋە پىرسانە ۋە رۇشنىپىرانانى سىكىولە رەسە ۋە لە سەر دەكەن.
- 85..... يەكەم . جىاۋازى ئايىنەكان
- 88..... دوۋەم . مافى خۇدا ۋە مافى مۇقۇم.
- 93..... سىيەم . موعجىزە نەبوۋنى قورئان.
- 95..... قورئان ۋە ئەفسانە.
- 99..... نەۋرۇز لە نىۋان ئەفسانە ۋە مېژوو ۋە ئايىندا
- 100..... مېژوۋى بى بەلگە ۋە نەۋرۇز.
- 102..... مېژوۋى بەلگەدارى نەۋرۇز.
- 109..... ئايىنى كورد ۋە قورئان.
- 110..... يەكەم . ژمارە
- 112..... دوۋەم . ئەندازە ۋە جىناتى مۇقۇم.
- 113..... سىيەم . شەرىعە
- 115..... رۇژئاۋا ۋە زىمانى كوردى
- 122..... كورتە ۋە بابەتەكە

پيشه‌كى

قسه‌كردن له سهر به سىكولار كردنى ئىسلام يان هه‌بوونى چه‌ند لايه‌نىكى سىكولار كردن له خودى قورئان مه‌سه‌له‌يه‌كه زۆر گه‌نگه‌شه و گه‌فتوگۆ هه‌لده‌گرىت ! به واتاى مه‌سه‌له‌يه‌كه نىيه ساغ‌كرايىته وه , يان يه‌كلا‌كرايىته وه . وروژاندنى ئه‌و مه‌سه‌له‌يه له راستيدا زياتر په‌يوه‌ندى به خود و تىپروانىنى ئه‌و كه‌سانه وه‌يه كه له ده‌ره‌وه‌ى بازنه‌ى ئىسلامبوون , كه چۆن له قورئان و سىپه‌ى پىغه‌مبه‌رى ئىسلام ده‌روانن , نه‌ك په‌يوه‌ندى به گروپ و بزوتنه‌وه‌يه‌كى ئىسلامى بىت !! ئه‌م مه‌سه‌له‌يه له ئه‌ده‌بىاتى ئىسلامى كوردى زۆر كه‌م تاوتووى كراوه ! زياتر خۆى به هه‌ندىك شت خه‌رىك كردووه , كه دوور و نزىك له گيانى ده‌ق دووره ! ئه‌م پاره‌يه و توانا گيانىيه‌ى لىره و له‌وى له وه‌رگىران و نووسىنى چه‌ند باره‌ى هه‌ندى بابته‌ى ئىسلامى به شى‌وازى كۆن يان خوتبه‌كارى كۆن جوړىك له خوڻه‌رى مردوو به‌ره‌م دىنن !!! چۆن هه‌ندى هۆكار يان ديارده هه‌ن له كۆمه‌لگا زمان ده‌كوژن , له كۆمه‌لگاي كوردىش هه‌ندى وه‌رگىران و نووسىن هه‌يه له ناخه‌وه گه‌وره‌ى ئه‌م ئايينه له ده‌روونى

هه‌ندی که سه‌وه له چه‌ند بابیته‌که‌وه کورتیده‌که‌نه‌وه!! ئە‌مه‌ش
پروسه‌یه‌که ئیسلامی پی‌ تیرۆری سیاسی و هزری و کۆمه‌لایه‌تی ده‌کریت ,
نه‌ک به‌ره‌و پی‌شه‌وه‌چوونی بزاقی زانستبوونی ئیسلام!!!

دیاردیه‌کی تر له هه‌ناوی کۆمه‌لگای کوردی , که هه‌ر له لایه‌ن ئه‌و
که‌سانه‌ ده‌ورێژێنری که له ده‌ره‌وه‌ی چوارچێوه‌ی ئیسلامبوون!
دیموکراسیه‌ت له ئیسلام و سۆشیا لیزم له ئیسلامدا یان وه‌ک مه‌ریوان وریا
قانع له کتیبی " دین و دنیا " ته‌له‌فزیۆنی نالیا " ده‌لێت : زۆر ئاساییه
حزبێکی ئیسلامی زووتر به دیموکراتیزه بکری له حزبیکی عه‌لمانی
وه‌ک... یان ئه‌و ئیسلام و مه‌سیحیه‌ت وه‌ک یه‌ک ده‌بینیت! هه‌روه‌ها به
رای ئه‌و ئیسلام وه‌ک ته‌یرێکی ماقوول لێ بکریت " که قه‌بوولی بی‌ت
ژماره‌یه‌ک له ژماره‌کان بی‌ت " . ئه‌و قسانه , نووسینی سیکوله‌ریکی
گه‌وره‌ی (به‌ ته‌مه‌ن گه‌وره و خاوه‌ن چه‌ندین کتیب) کوردم وه‌ بیر
دینیته‌وه , که له به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌با زه‌ری غه‌فاری ئۆپۆزسیۆنی هه‌ندی
کاری ده‌سه‌لات بوو و زۆر که‌یفی به‌ هه‌ژار و فه‌قیری موسلمانان ده‌هات ,
ئه‌و سیکوله‌ره‌ی کورد ناوی لێنا‌بوو یه‌که‌م که‌سی سۆشیا لیست له میژووی
ئیسلامدا . ئی‌مه چاک ده‌زانین نه‌ غه‌فاری باوه‌ری به سیکولاریزم هه‌بوو
وه نه‌ دیموکراسیه‌ت و سۆشیا لیزم له ئیسلامدا هه‌یه وه نه‌ ئیسلامی
پێویستی به ئه‌وه هه‌یه که به دیموکراتیزه بکریت!!

بابه تیکی تر که ئەم نووسینە لە سەری رادەوہ ستیت مەسە لەی ئەو کتیبانە یە، که دژی قورئانی پیروژ نووسراون ! نووسەر باوەرپ وایە که ئەو نووسەرانیە لە زاتی خودا تینەگەیشوون یان زۆربە ی زۆری تەواو لە زمانی دەقی قورئان تینەگەیشتوون!! ئەو نووسەرانیە وەک ئینسانیکی ئەکادیمی نە هاتوون دەقیکی قورئان شرۆفە بکەن و ئەوەی دەلێن زادە ی بیرکردنەو و عەقڵی خۆیان بیّت ، بە لکو وەک ئەو توپۆزەرە ی زانکو وانە که هەندی ناوی هەندی سەرچاوە و ژیدەری ئەلمانی ، فەرەنسی ، ئینگلیزی دەهینن که نەیانبینیوو وەک ژیدەریک بو پالپشتی گریمانە که یان بە کاری دەهینن!! ئەو جوړە خویندەنەو بو قورئان بە چاویلکە ی غەیرە -ئیسلامی دوورە لە ئەکادیمیەت و هەر وەها قورئانیش دوورە لە و تەرزە دیتنە ، چونکە بەر لە ئەوەی باوەرپی ملیارەک و نیو مرۆف بیّت، ئەوا گوتاری بو مرۆفەکانی دەرەوہی بازنە ی خۆیشی تی !!

ئەو کتیبانە ی دژ بە دەقی قورئان بلوکراینەو و زۆربە ی زۆری لە لایەن کەسانی ئیسلامی بە کتیبیک و دوو کتیب وەلامدراينەو و ، بەلام ئەوەی ئیمە تاییەت نییە بە کتیبیکی تاییەتەو و ، بە لکو بە شیوازیکی تر داریژراوہ !! لە سەر زۆربە ی کتیبەکان قسە ی خۆمان هە یە !! بە واتای تەنیا لە سەر کتیبیک نییە !! لە پووی زانیاریەو ئەو کتیبانە ی وەلامی کتیبەکانی سیکولەرەکانن لە کتیبی ئیمە بە زانیاری ترن ، بەلام ئەوەی هە ی ئیمە لە هە ئەوان شیوازی جیاوازترە !

ئەم كتيبه له سەر كتيبيكى دياكراو يان كه سيكى دياركراو نادويت ، بهلكو
 له سەر هه موو كتيبه كان و كه سه كان ده دويت ! ئەم هه مه لايه نيه ي
 كتيبه كه په يوه سته شيوازه كه ي كتيبه كه ، به واتاي ئەو كتيبه ي
 ده خوئينه وه وهك كتيبيكى شيعر و شيعر ئاميز له كوئ دەستپيكيه ي
 ده سپيكي كتيبه كه يه ته نيا له هه ندئ حاله ت نه بيت. له پروي هونه ريه وه
 ، نهك ناوه پوكه وه هه روهك كتيبيكى " پومان _ نوڤيل " به هوئ هه بووني
 فلاشباكيك يان ياده وه ريك له كوئ دەستپيكيه ي ئەوئ دەسپيكي
 كتيبه كه يه !!! لايه نيكي تري كتيبه كه ئەوه يه له سەر هه ر بابه تيكي ديني
 ، سياسي ، كۆمه لايه تي... قسه ي خوي هه يه ، هه رچه نده ئەو نووسينانه
 له لايه ن كه ساني سيكيوله ر يان ديني نووسرا بن !!!

دەروازە:

چەمكى عەلمانىيەتى ئىسلام، ھىچ پەيۋەندى بە ئىسلاموۋە نى يە، بەلكو ئەۋە خويىندەنەۋەى رۇژئاۋايە بۇ ئىسلام. لە رۇژئاۋا، دىن تەنھا دىنەۋ لە دىئاي سىكۆلارىزمى رۇژئاۋا دەقى دىنى: (پەيمانى كۆن old testament و پەيمانى نوئى new testament) - ە. لە رىگاي چەند مېتۆدىكى ۋەك رەخنى مىژۋويى ۋ ھەلوەشاندىنەۋە ۋ بونىاد گەرى ۋ كۆمەلناسى مەعرىفى تىكىستى ئايىنى ۋ مەعرىفى بونەتە دەقىكى ئەدەبى بى گيان ۋ لە ھەموو جۆرە پىرۇزىيەك دارمىنراون! لەسەر ئەم شەنگست ۋ بىنەمايانەۋە رەۋتىكى سىكۆلارىزمى رۇژئاۋايى ۋ چەند نوسەرىكى رۇژھەلاتى ۋەك محمد ئەرەگۆن، ھەسەن ھەنەفى، نصرھامد ئەبوزىد، ەلى ھەرب... ھتد ئەمىرۆ دروست بوون ۋ دەيانەۋى بەۋ مېتۆدانە ھەمان خويىندەنەۋە بۇ قورئان بىكەن.

ئەمە لەلايەك، لەلايەكى تر، بە ھوكمى ئەۋەى سىستەمى فەرمانرەۋايى ئىسلامى، سىستەمىكى لاھوتى - theology نىيە ۋ خەلىفە caliphate ، خەلىفەى سىستەم ۋ فەرمانرەۋايى مرقۇقەكانە نەك

خەلىفەى خودا!! ئەو رووبەرىكى زۆر فراوان لە ھزر و فيكرو شەرىعەتى ئىسلامى بۆ بىرکردنەو و عەقل و ھزرى مرۆڤ والاكراو. ئەم ھەقىقەتە زۆرىك لە رۆژھەلاتناس و ئەو نوسەرە سىكۆلارىزمانەى رۆژھەلاتى سەرسىرمان و گومرا astray كىردووە!! ئەوان لە مېژووى ئايىن لە ئەوروپا والى پراھاتوون، كە ئايىنى مەسىھىيەت پرى بەو جۆرە بىرکردنەوانە نادات. ئەوانە ھاتوون پەخنە لە قورئان دەگرن و بانگاشەى ئەو دەكەن كە بنەماكانى عەلمانىيەت نەك ھەرلە رەفتار و گوفتار و گوتارى ئىسلامى بەرجەستەيە بەلكو لە ھەناوى قورئانىشدا ھەن!

ئەم كورتە نوسىنە پىكۆلى ئەو دەكات لە ژىدەرى زانىارى نوسەرانى ھەك محمد ئەرەگۆن و ھاشم صالح و عەلى حەرب و نصر حامد سەرھەتا ئەبوزىد بىكۆلىتەو و ئەو بسەلمىنى، كە ئەوان جگە لە لە دووبارە كىردنەو ھى قسەى دەشتەكىيەكانى ساراي عەرەب و قورەيشىيە بەرايىيەكان و رۆژھەلاتناسەكان ھىچى تر نالىن! بە ھىچ جۆرى قسەكان و پەخنەكانىان دەربارەى قورئان دەھاويشتەى عەقلى خۆيان نىيە!! ھەرچى ئەو تويژە سىكۆلارىستانەى كوردن(ئەم زاراو رۆژئاوايىم بە كارھىناو بۆ ئەو ھى عەلمانىيەتى عەرەبى جىاي بىكەمەو، چوئكە زاراو عەرەبىيەكە تەواو نىيە و گومراكەرە!!!) ئەو بە ھوكمى ئەو ھى سەرچاوەكانى رۆژھەلاتيان بە زمانى ئەلمانى، فەرەنسى، ئىنگلىزى

دەست ناکەوئى و تىيان ناگەن، ئەو تەنھا قسەکانى كەسانى وەك محمد ئەرەگۆن و ئەوانى تر "بە كوردى" بە كورد دەفرۆشنەو! ئەوان كورد دەلئیت : تەقلیدى تەقلیدن! چونكە ئەو دەربارەى قورئانى پىرۆز دەلئین زادەى عەقل و ھزرى خۆيان نىيە ، بەلكو لە خوینەرانى داگیركەرانى كوردستانى گەورە وەريانگرتووہ ، نەك بە پاسى پۆشنىبىرانى ئەو نەتەوانە ، چونكە ھەموو دەزانين كە ژمارەى خوینەواران زۆر و بۆرە ، بەلام ژمارەى پۆشنىبىرانى ھەر نەتەوہىەك لە چا و ژمارەى خوینەواران كەمە !! ھەر ئەو ژمارە كەمە وەك قورئان خۆى دەفەرموئى :

" ئەدگارى كەسانى دەگمەنە ھەر ئەوانىش لە كۆتايى بە سەر زۆربەى زۆر و بۆر زال دەبئى " ھەر ئەوانە دەتوانن گۆران لە كۆمەلگا بکەن ، بۆيە سىكىولەرە كوردەكان تەنیا ئاماژە بە كەسانى "خوینەوہراكان" و ھەندئى گومرا لە بينىنى راستەپئى بە چاوى ئەقل ، نەك چاوى ئاسايى !

■ محمد نوره گون و عه لی حه رب و نصر حامد نه بوزید

چون له قورئان دهروانن؟!

نوره گون 1928-2010 نوسه ریکی به ربه ری جه زائیر بووه ، هینده له ژیر کاریگه ری رۆژه لاتناسی دابووه هه تا نه وهی به وردی نوسینه کانی بخوینیته وه ده رک به وه ده کات، که نوره گون نه ک هه ر قسه که ری spokesman نه وان بیت ،

به لکو له زور شت به تایبه تی ده رباره ی (قورئان) لی یان رازی نه بی! وه ک بلئی نه وهی نه وان ده رباره ی قورئان (له پووی زانیاریه وه) که مه . له و باره یه وه هه ر خو ی ده رباره ی په وشه که ده نوسی: "تویژینه وه کانی رۆژه لاتناسی نه یان توانیوه له چوار چیوه ی وه سف رزگاریان ببی و ببن به دیراساتی ره خنه یی ته فکیکی قورئان! "مه سه له ی "ته فکیکی - هه لوه شانده نه وهی " قورئان له میژه هه ندی له رۆژه لاتنناسه کان قسه ی خو یان له سه ر کردووه هه تا هه ندی تویژره ی کوردی پابه ند به یاسا و ریساکانی قورئان ماسته ر و دکتوره که یان له سه ر "قورئان و

پۆژھە لاتنناسەكان " يان " فەرموودەكانى پيغەمبەر و پۆژھە لاتنناسەكان
" - ە !!

بانگاشاكانى ئەرەگۆن دەربارەى قورئان زۆرن، بەلام تەنھا جەخت لەسەر
ئەوانە دەكەين ، كە ئەو بە دروستى لە رۆژھلاتنناسەكانى وەرگرتوون و
كەچى ئەوان بە كەمتەرخەم لەو پووەو دەزانى و نوسەرە
سيكۆلايزمەكانى كوردیش ئەو قسانەى ئەويان جاريكى تر (بەناوى
خۆيانەو!) بلاويان دەكەنەو:

يەكەم

بانگاشەى ميژوويەتى (دەقى) قورئانى

ئەم تيۆرە بانگاشەى دارپىنى ھەموو جۆرە پيرۆزيەك لە دەقى ئايىنى
دەكات. بە گۆيرەى ئەم تيۆرە ھيچ جياوازيەك نيبە لە نيوان دەقيكى
ئايىنى و دەقيكى ئەدەبى ياخود ميژوويى. ويىراى ئەمەش، ئەم تيۆرە
بانگاشەى ئەوھش دەكات كە ھەر دەقيك ھەر ناسنامە و سىما و
ئەدگارپكى ھەبى، لە ژيەر كاريگەرى دەقيكى تر دا دە بيت و كار لە
دەقيكى تر دەكات ، بە واتاي ئەوھى لە قورئان ھاتووە ، لە ژيەر
كاريگەرى ئىنجيل و شيعرى جاھىلى دابووە !!! لەو بارەوہ زۆر كتيب و
وتار بلاوكراينەوہ . تەھا حوسپنى ميسرى لە پيشەوہى ئەو نووسەرانە بوو

، که باوه‌پی به و تیۆره بوو و هه‌تا کتیبیکی نووسی به ناوی ئەده‌بی
جاهیلی !!

ئەم تیۆره زاده‌ی بیرکردنه‌وه و هزری ئەره‌گۆن نی یه ، به‌لکو (یۆلیۆس
فلهاورنی) ی رۆژه‌لاتناسی ئەلمانی هه‌ولێ دا له‌سه‌ر ته‌ورات و ئینجیل
پیا‌ده‌ی بکات هه‌ر ئەو به‌ پی‌ی هه‌ندی سه‌رچاوه به‌ رابه‌ری ئەم تیۆره
داده‌نریت. هه‌روه‌ها کۆمه‌لیک رۆژه‌لاتناس به‌ چه‌ند سالێک پێش
ئەره‌گۆن کتیبیان له‌سه‌ر "میژوو" و میژوویه‌تی قورئان نوسیوه‌، هه‌ر
بۆ نمونه‌:

- ئە‌دوارد سیل: په‌رسه‌ندنێ میژوویی قورئان .
- گۆستاف فایل: ده‌روازه‌یه‌کی میژوویی ره‌خنه‌یی بۆ قورئان .
- نودکه: میژوویی ده‌قی قورئانی.
- هه‌روه‌ها (بوتیه) ی فه‌ره‌نسی و ریجس بلاشیری ئەلمانی هه‌ریه‌که
کتیبیکیان هه‌یه به‌ناوی "میژوویی قورئان" ئە‌دی نوێبونه‌که‌ی ئەره‌گۆن
له‌ کوێ یه‌؟؟ ئەو جگه‌ له‌ رۆژه‌لاتناسیکی نوێ چی ده‌رباره‌ی
هه‌لۆیستی رۆژه‌لاتناسه‌ کۆنه‌کان زیاد کرد !!

ئەوانه هه‌موو ده‌یانه‌وێ قورئان وه‌ک "ده‌قیکی" میژوویی بخوینه‌وه و
ئەره‌گۆن له‌وان زیاتر ده‌یه‌وێ هه‌تا خویندنه‌وه و تاویل بۆ قورئانی ناو
دل و ده‌روون و قورئانی نوسراو بکات هه‌روه‌ها بانگاشه‌ی ئەوه‌ش ده‌کات

كە دەبى قورئان ۋەك ھەر دەقىكى تر بە مېتۆدى ۋەك رەخنەى مېژوويى،
 رەخنەى تەفكىكى و زمانەوانى سىمائىيى شىرۆفە بىرى. ئەم
 خويندەنە ۋەى ئەرەگۆن بۆ قورئان نەك ۋەك زانىارى لە وكتىبانەى سەرە ۋە
 ۋەرگىراۋە ئەۋە ۋەك "ئايىدىۋلۆژيا" ش ھەر دووبارە كىرنە ۋەى
 ئەفسانەكانى مەترىالىزىمى مېژوويىه !!

دووه م :

بانگاشه‌ی "ئه‌فسانه‌بوونی" ده‌قی قورئانی

مه‌سه‌له‌ی به "ئه‌ستوره" خویندنه‌وه‌ی قورئان هاوکات له‌گه‌ل دابه‌زینی قورئان و ده‌ولته‌ی ئیسلامی له‌سه‌رده‌می پیغه‌مبه‌ردا هه‌بووه. به واتای ئه‌و مه‌سه‌له‌یه به قه‌د قورئان کۆنه‌و له قورئانیش ئه‌وپرایه‌ی دژه‌کانی قورئان له چه‌ند ئایه‌تیکدا هاتووه. ئه‌و خویندنه‌وه‌ی ئه‌ره‌گۆن بۆ کوشتنی پیروزی و ئاسمانی قورئانه! ده‌باره‌ی نکۆلی کردنی سیفه‌تی پیروزی له قورئان و هه‌روه‌ها خویندنه‌وه‌ی قورئان وه‌ک "گوتاریکی ئوستوری" یان "ده‌قیکی ئوستوری", ئه‌وه هاشم‌سالحی وه‌رگی‌ری زۆربه‌ی کتیبه‌کانی ئه‌ره‌گۆن ده‌نوسی: "ئه‌ره‌گۆن له ریگه‌ی به‌کاره‌ینانی میتۆدی ئاماژه ده‌یه‌وی خوینه‌ری موسولمان له هه‌ژموونی ده‌قه پیروزه‌کان رزگار بکات"

سى يەم :

ناكرى قورئان سەرچاۋە يەككى تەشرىعى بى

چەند سالىك پىش ئەرەگۈن مستەفا كەمالى دامەزىنەرى توركىيە نوئى
وتويەتى زەمەنى ئەو بەسەر چوۋ كىتېبىك باسى ھەنجىرو زەيتون بىكات
ياخود بانگاشەئى ئاسمانى بىكات و حوكمى ئىمە بىكات!! مستەفا كەمال
جگە لە پىاۋىكى عەسكەرى چى تر نەبوۋ خاۋەن ھىچ فەلسەفە يەككى
سىياسى ياخود مېتۇد و زانست و ھزرىك نەبوۋ، بەلام چۈنكە پىاۋى
ئىنگلىز بوۋ ھەموو ستراتىژىيەكانى ئىنگلىزى لە توركىيە نوئى پىادە كرد و
عەلمانىيەتى ئىلھادى و دىكتاتورى و شۆقىنى بەسەر توركىيە نوئى دا
سەپاند! ئەرەگۈنىش ۋەك مستەفا كەمال و عەلى عبدالرزاق و بانگاشەئى
ئەو دەكات ، كە ناكرى قورئان ۋەك ياسايەك شەرىعە تەكەسى لە دەۋلەت
بەكارى! لە ۋبارە يەو دەنوسى: "ئەو ۋە ھەمىكى گەرە يەكە خەك
چاۋەرى يە ۋبارە ندىكە لە نىۋان قورئان و شەرىعە بىكات!?"

ۋىراى ئەمانەش، ئەرەگۈن لە رىگى لە چەند مېتۇد و تىۋورى ترەۋە
ھەلۋە شانگە رىي، ئەستروپۆلۇژىيە دىنى و كۆمەلناسى مەعرىفە دەيەۋى
ھەموو پىرۋىيەك و ئاسمانىيەك لە قورئان دا بىرى... ئەمانەش ھىچيان

نۆى نيين ، چونكه له سه رده مى زيرىنى ماركسيه تدا هه موو خوينه ريكي جدى ئەو ئەفسانانەى له ماركسيه تى ديالىكتيكي خويتدۆتەو و بۆشى دەرکەوتوو هه به هيج پيوهريك و ميتوديك ناكري قورئان له هه ژمووني غەيب و پيرۆزى و "هه ر زه مەنى" دهره به يئيرى. ويپاي ئەو هه ش ئەو خويندنه وه يه ي بۆ ئينجيله كان كراوه ، بۆ قورئان ناكري ، چونكه قورئان وهك (دهق text) مامه له ي له گه ل ناكري و له ژير كاريگه رى هيج ده قيك دا نه بووه و نابى!

نەسر حامد ئەبوزيد 1943-2010

نەسر حامد ئەبوزيد له رۆشنبيرى ئەمرۆدا زياتر كارى له سەر "هه ژمووني دهق" و "هيممونتىكا" كرده وه. ئەو دووه ش، زياتر دهره اويشته و زاده ي كه لتورى رۆژئاوان له سەر قورئان. هيممونتىكا، ياخود تاويل زاواه يه كى كه نيسي هه بوارى دىراساتى سيؤلۆژى به كارد ههات. له بنه ره تيش، ئەو تيوره هه ر بۆ شروقه كردنى كتيبى "پيرۆز" بووه. ئەبوزيد وهك ئەره گۆن، له رۆبه ي كتيب هه كانى وهك (اشكاليه القراوه واليات التاويل مفهوم النص دراسه فى علوم القرآن) ههروهه دكتورا نامه كه ي: فلسه التاويل..... هتد ده يه وي ئەو تيوره رۆژئاوايي هه له سەر قورئان تاقي بكا ته وه و خوى وتهنى ده بى مرؤف له هه ژموون و ده سه لاتى دهق رزگارى

بئی: له باره‌ی قورئان و هه‌ژموونی ده‌قی قورئان له چه‌ند شوینی ده‌لی:
 "القران هو النص الاول والمركزي في الثقافة... لقد صار القران هو النص بالف ولام العهد... فالنص نفسه -القران- يؤسس ذاته دينا وتراثا في الوقت نفسه... " لة " الامام الشافعي و تاسيس الايدولوجية الوسطية" به ئاشکرا ده‌لی: کاتی ئه‌وه هاتوو هه‌ که قوناغی موراجه‌عه و گواستنه‌وه ببه‌زینین به‌ره‌و قوناغی رزگارکردنی نه‌ که ته‌نها له ده‌سه‌لاتی ده‌ق بچین به‌لکو خۆمان رزگار بکه‌ین له هه‌موو ده‌سه‌لاتیک , که ئاسته‌نگ بۆ کاروانی مروّف له جیهان داده‌نی... پیویسته هه‌رزوو هه‌ر ئیستا ئه‌مه بکه‌ین به‌ر له‌وه‌ی تۆفان راما‌نمالی"! ئه‌و دید و بۆچونانه‌ی ئه‌بو زید هیچ شتیکی زیاتری له‌وه‌ی رۆژه‌لاتناسه‌کان و ئه‌ره‌گۆن زیاتر نییه‌، ئه‌وه‌نده نه‌بی ئه‌بو‌زید هه‌ول ده‌دات له بریتی ته‌فسیری قورئان تاویل بۆ قورئان بکات، تاویل یش لای ئه‌وه‌ولیکه بۆ دۆزینه‌وه‌ی مانا . ئه‌و مانایه‌ی ئه‌و به‌ دوا‌ی ویل بوو له هه‌ول و ئاکامه‌کانی ئه‌ره‌گۆن تیپه‌ری نه‌کرد! هه‌ر بۆیه هه‌ر قسه‌کانی ئه‌ره‌گۆن له باره‌ی میژوو‌یه‌تی له چه‌ند شوینی‌ک دووباره ده‌کاته‌وه: "قورئان دیارده‌یه‌کی میژوو‌یه‌یه... قورئان به‌ره‌میکی زمانه‌وانییه... قورئان پۆله‌ی ژینکه‌که‌یه‌تی.."

عه‌لی حه‌رب له هه‌ردوو کتییی (نقد الحقیقه) و (نقد النص) به‌ جوړیکی جیاوازتر له محمد ئه‌ره‌گۆن و نه‌سر ئه‌بو زید قسه له‌سه‌ر "عه‌لمانیه‌تی ئیسلام" ده‌کات: ئه‌و هه‌ول ده‌دات له ده‌ره‌وه‌ی لی‌کدانه‌وه و راقه‌ کردنه جیاوازه‌کانی ناو‌گروپ و ری‌بازو تایفه جیاوازه‌کانی ئیسلامدا بو‌ار و

ئەگەرى بە ئەلمانى كوردنى ئىسلامى بدۆزىتتەۋە. ئەۋ نايەۋى ۋەك جەمال بە نا قسە لە سەر رېفۆرمى ئايىنى ئىسلامى بكا يان ۋەك محمد ئارگۇن قورئان بە ئىنجىل بكا , بە لَام ۋەك حەسەن حەنەفى لە ناۋ ئىسلامى پراكتىكىدا دور لە تىكىستە پىرۆزەكاندا بە دۋاى "ئەلمانىيەتى ئىسلامى" دەگەپى . . . بە قەۋلى خۆى ھەر لە ۋىۋە "بە مېتۆدىكى شىكارى و دىدىكى رەخنەگرانەۋە مېژوو و كەلەپورى ئىسلامى دەخوئىتتەۋە و لەۋىشەۋە ئەۋ رەگ و رىشە عىلمانىانەى دەست نىشان دەكات كە بە ھۆى پراكتىكە سىياسى و كۆمەلايەتى و شەرەيەكانەۋە دروست بوون". گ. سەرچاۋە، ژ. 8، ل 54-55.

ئەۋ خوئىندنەۋەى ئەلى حەرب بۆ دەرەۋەى دەق و قسە كوردن لە سەر ئىسلامى پراكتىكى لە حوكم و كۆمەل ۋ شەرەيەتدا ھەر دۆزىنەۋەى خۆى نىيە، ئەۋەتە خۆى بە راشكاۋى لە دىدارىكى "الشرق الاوسط" دەلى: "وانا لا ادعي اننا كعرب انتجنا نظريات و مفاهيم جديدة قياسا لما هو منتج في العالم!" عەرەبى ناۋ بازنەى سىكولارىزم ۋەك كوردى ناۋ ئەۋ بازنەيە نەيتۋانىۋە ھزرى تايبەت بە خۆيان بئافرىئىت بۆ ئەۋەى ناسنامەى كەلتورى خۆى ھەبى ۋەك بىرمەندىكى رەسەن نەك بىرمەند و ھزرقانى ناۋ دىماگۆزىيەتى راگەياندن بناسرى. ئەۋ كۆنفراسەى ئەستەنبول كە بە ناۋى "مؤتمر العالمي لفلسفة و مؤتمر الاتحاد العالمي

لمنظمات الفلسفة" بهسترا , كه (1700) فهيله سوف و زاناى (85) دهولت ئامادهبوون (ههچ) يان عه ره ب نه بوون !!

رۆشنیبری كه لتوری عه ره بی سیکولاریزمی ره سه ن نی یه , خۆرسك نییه , به لكو دوو ره گی هه روهك چۆن ئه ره گۆن نكۆلی له وه ناكات, ئه وه عه لی هه ربیش ده لی: "انا سلیل القران كما انی سلیل جمهوریه افلاتون و ابن عربی وایضا میشل فو کو... " ئه مه ش باشترین به لگه یه , كه نووسه ر به زاری خۆی ده لی كه ئه وه ی ئه و ده نووسیت زاده ی بیر کردنه وه و ئه قلی خۆی نییه , به لكو ژیده ره هزریه کانی ئه و , ئه و كه سانه ن كه له ده ره وه ی هزری زاتی مرۆف خۆین و دژ به هزری دینین , به تایبه تی ئیسلام!!!

سیکیۆلاریزمی کوردی و چه مکی سیکیۆلاریزمی ئیسلامی

له دواى قوناغی خه لافه تی راشیدی، سیسته می فه رمانه وایی له ولاتی موسلمانان چه ند گۆرانکارییه کی سیستیماتیکی به خۆوه بینوووه . هه ندی نووسه ر باوه ریان وایه له ماوه ی سالی 675 هه تا 1924 جوړه عه لمانیه تیک هاتۆته ناو سیسته می هوکمرانی ئیسلامی. له سالی 675 موعاویه ده سه لاتی ئه نجوومه نی شوورای له خه لافه ت (سپ) کرد و (تیۆزی ده سه لاتدان به کوپ له دواى باوک) ی داهینا، ئه و سیسته مه میراتگرییه ،

سیستەمیکی کۆنی ئەمپراتۆر و میرانی بوو. ئەو پرۆسەیه له هەندی
 ماوهی حکومرانی ئەمەویدا دربیکی خراپی له سیستەمی ئیسلامی دا،
 چونکه دەسەلاتی (بەرەبابی ئومەیه) دەستیان بەسەر زۆر پیگە سیاسی
 و پۆسته گەنگەکانی خەلافەت داگرت ، هەرودەها هەندی دەسەلاتداری
 ئەوسا مەسەلهی (نەتەوه)یان، وه پیش (ئومەی ئیسلامی) ئیخست و
 هەریهکی باوهری بهو تیزه‌ی ئەوان نه بووبی به (شعوبی) ناویان دەبرد
 هەرودەها (غەیره عەرەب) یان به (مه‌والی) دادەنا. لەناو دەسەلاتیش
 پەپرەوی تیۆری (اهل الثقة قبل اهل الكفاء) یان دەکرد! لهو نیوه ،
 چەند یاخی بوونیک له دژی ئەو جوۆرە دەسەلاتە نەک دینەکه بەرپابوون –
 هەتا سالی 754 کۆتایی بهو دەسەلاتە هات! له ناو ئەمپراتۆریه‌تی
 عەباسی و عوسمانیش شیوازی حوکمرانی نەگه‌راوه بو "شورەیی" ... له
 سەر ئەو میژوووه و کەلتۆرهوه

بەشیكك له سیکۆلاریزمی کوردی، سەرەتای حوکمی ئەمەوی به
 دەرکەوتنی (عەلمانیه‌تی ئیسلامی) ناودەبەن. ئەم (پا) یەش
 دووبارەکردنەوه‌ی پای پۆژەلاتناسەکان و (پا) یەکه‌ی (عەلی حەرب) ه .
 ویناکردنی دەسەلاتی ئیسلامی به‌دەسەلاتی کەهنووتی کەنیسا زۆرێک له
 پۆژەلاتناس و عەلمانیه‌کانی پۆژەلاتی به‌ئاراسته‌یه‌ک دابردوووه که
 ئایه‌تی (شاوهرهم فی الأمر) و (میساقی مەدینه) – که‌ته‌واوی مافی
 هاو‌لاتیبوونی) بو‌ه‌مووان له‌خوگرته‌بوو ، بانگه‌شه‌ بو‌عەلمانیه‌تی

ئیسلامی بکن، بەلام ئەمە ئیسلامە کە مامەلە لەگەڵ (دین) و (دنیا) دەکات و دەسەلاتی کەهنووتی لە دەوڵەت پەتدەکاتەو و پووبەریکی گرنگ لەبەردەم زهن و هزر و بیرکردنەو هی مروۆف والا دەکات کە بەشداربێ لە شەرعیەت و فیهی ئیسلامی!

بزافی سیکۆلاریزمی کوردی – کە هیشتا خاوەن ئۆرگان و ناسنامە و پروئیای خوێ نییە و دەرھاویشتەئەزموون و ئەدەبیاتی حیزبی ئایدیۆلۆژی کوردی سەردەمی مەملانێی شاخە... ھەرۆک چۆن حیزب پەخنەئەقەق و کەلتوری ئیسلامییەو دەگرت و شیۆەییەکی ئەفسانەیی و ئوستوریی لە زەین و هزری موریدەکانی دەچاند... لە مەش زیاتر مەسەلە ئایدیۆلۆژییەکان فاکتەری لیکھەلوەشانەو هی حیزبی عەلمانی – مارکسی کوردی بوون... لە ناو ئەزمونی حوکمرانی کوردیا حیزبی لائیکی کوردی لەبەر چەند ھۆیەک نەیتوانی لە سەر پەرۆژە مارکسیەکەئەبەردەوام بێ و پەخنە لە ئیسلام بگری: ھەرەسی شیوعیەت لە سۆقیەت و ولاتە سۆشیالیستەکانی ئەوروپای پەرۆژەلات ھۆکاری بنەرەتی لاوازبوونی پەرۆژەئەحیزبی سیکۆلاریزمی کوردی بوو ھەرۆھەا , سیستەمی کۆمەلگای شار وەک شاخ نییە حیزب دەیزانی ناتوانی چیتەر کار لە سەر ئەو پەرۆژە سیکۆلاریزمییە بکات... لیرە دەوری راستەوخوی حیزبی مارکسی – کۆمۆنیستی لە پەرۆژەکە تەواو بوو!! پەرۆژەکە تەسلیم بە ئەو نوسەرانی بە ناو دەرەو هی حیزب کرا و بودجەییەکی چەور بو ئەو

پرۆژه کۆنه نوێیه تهرخانکار، به جۆری له دواى بالادهستی ئەمريکا له ناوچه کهدا، چهند پرۆژنامه و گوڤاریک تهرخان کران بۆ رهخنه گرتن له ئیسلام و دیاردهی ئیسلامی..

به رههه به ناو رۆناکبیری سیکيۆلاریزمی کوردی له چهند رینگایهکی تر، جیاواز له حیزب دهیهوی (پهخنه) له قورئان بگری ! ئەو جوړه گوتارهش لیلی و تارماییهکی زۆری له ههناوی خوێ هه لگرتووه. ئەو ئاراسته نا-پوونهی ئەو گرووپه، گوتاری بهشیک له حیزبی ئیسلامی کوردیشی تووشی نا-پوونی کردووه. ئەوان، به زۆری، قسه له سهه شه ریهتی ئیسلام و باری که سیتی و شه ریهتی ئیسلام و ده ستووری هه ریم و چهند ژنی ده کهن. و ته ئویلکرنی هه ندی ئایهت به پیی شه نگسته کانی میژووگه رایی ئه ره گۆن و هیرمۆنتیکای ئه بو زیده وه.... هتد ده خویننه وه، هه موو ئه مانه ش به شیوه یه کی ناراسته وخۆ (بانگه شه کانی) ئه ره گۆن دووباره ده که نه وه.

شه ریهتی ئیسلامی به گویره ی لیکدانه وهی مه زه بهی دارپێژراوه ئەمه ش وایکردووه بواریکی زۆر له هه موو شوینکاتی کدا له به رده م عه قلی سه لیمی مروقیکی سه لیم والابی. یاسای باری که سایه تی عیراقی به زۆری له سهه ر بنه ماکانی ئیسلام دارپێژراوه و ده ستووری هه ریمیش له به ندی شه شه م

بنه ماکانی شه ریعته تی ئیسلامی به سه رچاوه یه کی سه ره کی یاسا دانان
داناوه .

چه سپاندنی ئەم بپرگه یه له حکومه تی عه لمانی کوردی ده گه پیتته وه بو
ده سه لاتنی به غدا و کاریگه ری ئیسلامیه کانی کوردستان !

گروپی سیکولاریزمی کوردی ئەو بپیاره ی حکومه تی (عه لمانی مه دهنی)
کوردی به (هه ره شه) له سه ر ئازادییه په هاکانی خو یان داده نین و هه روه ها
وه ک ئەره گۆن بانگه شه ی ئەوه ده کهن که چۆن ده بی شه ریعته له یاسا
و ده ستووری ولات جیگیر بکری؟! له و باره یه وه، ئەو گروپه خه ریکی
(ئیمزا کو کردنه وه ی) خه لکی عه وام و که سانی وه ک خو یان بوون بو
ئەوه ی ئەوه نه چه سپی!! به لام بزاقه که یان هیچی پیننه کرا!!!

چه ند ژنی، یه کی له و مه سه لانه یه که هه ردوو عه لمانیه تی کوردی زۆر
کاری له سه ر ده کهن و ئەو پینیدانه ی (خودا له ئایه تی سی ی سو په تی
(النساء) " یان به ناهه ق و سه رده م به سه ر چوو ناو ده بن یان بو
چه واشه کردنی خه لکی عه قل ده لین چه ند ژنی ته نها به پیغه مبه ر و
سه حابه په ره و ده کری!!! . ئەمه ش هه ر دووباره کردنه وه ی رایه کانی
ئەره گۆن و نه سر حامد ئەبو زیده که هه ولیان ده دا له په نای (تیوژی
په خنه ی میژووگه رای) و هه رمونتیکا شکۆ و پیروژی قورئان نه هیلن و

خویندنه وهی تری بو بکه ن به وهی مانا و مه دللوله کانی قورئان وه ک هه ر ده قیکی ته ورات و ئینجیل به گویره ی زه مان و مه کان ده گوړین !

ئو ته ئویل کردنه، ده سه لاتی قورئان په ک ده خات ، چونکه ئو ئایه ته به هیچ ئایه تیکی دی قورئان (نه سخ) نه کراوه . ئه فسوس به شیک له پونا کبیرانی حیزبی ئیسلامیش (شهرم) له م ئایه ته ده که ن !!! هه تا په روه رده ی به شیک له خوشکانی ئیسلامیش به ده ر نییه له کاریگه ری دیماکوژیته تی سیکولاریزمی کوردی !! نووسه ری (ئوقیانووسیک له تاوان) له چاوپیکه وتنیکدا ده لئی دیارده ی له شفرۆشی زۆربه ی شاره کانی کوردستانی گرتۆته وه به جوړی ته نها له هه ولیر و سلیمانی زیاتر له دوو هه زار (له شفرۆشگه) هه ن !! له به رانبه ر ئه وه بزاقی سیکولاریزمی کوردی، ده سه لاتی عه لمانی کوردی تاوانبار ده کات به وهی به شیک له به رپرسه کانیان له په تای ئو دیارده وه ن !

باوه ر ناکه م هیچ ئیسلامییه ک گومانی له و فه رمووده ی پیغه به ر (سه لامه خوای له سه ر) هه بی که ده فه رموی "باشترین سه رده م، سه رده می منه، پاشان سه رده می دوا ی من،...." قورئانیش له باره ی ئه وانه وه ده فه رموی "رضی الله عنهم ورضوا عنه". له و سی سه رده مه دا : سه رده می پیغه مبه ر ، سه رده می سه حابه ، سه رده می تابعین – دیارده ی چه ند ژنی زۆربه ی کومه لگای ئیسلامی گرتبووه و هیچ ئاریشه یه کی کومه لایه تیش له

ئارادا نەبوو ، کە هەپەشە بی لەسەر ئافرەت وەک ئەمپۆ لەسایە ی سیکولاریزم و عەلمانییەتی پوژئاواو پوژھەلات خەریکە هەموو پیزو شکۆ و قەدریک لە ئافرەت دەسەنریتەوہ !! نازانم ئەو بیپیزییە سیکیسییە ی لە فیلم و پیکلام و دەزگای راگەیانندی پوژئاوا بە ئافرەت دەکری ... مافە دەدری بە ئافرەت ؟!

ئەم (کوۆششە) ی سیکولاریزمی کوردی ، بی دەنگی و شەرمی بەشیک لە ئیسلامی کوردی ناراستەوخۆ کوشتنی قودسیەت و حەتمییەتی قورئان ناگەییەنی ؟! یان هەر پیک تەسلیم بوون بە بانگگەشەکانی ئەرەگوۆن و ئەبو زید ناگەییەنی بەوہی دەبی (میژووییەتی) قورئان بچەسپی ؟!

هەموو ئەلتەرناتیفەکانی چەند ژنی: مانەوہی قەیرە و کوشتنی حەزی ئەو ئافرەتانە لە سیکیسی شەری و پەرەسەندنی (زەواجی عورفی) و (زەواجی موعە) و (گیڕلفریندی پوژئاوایی) و (دۆست و قل و یار) ی کوردی .... شەرمەزاری نیین بوۆ مروؤقایەتی ئافرەت ؟! ئەوہ سیکولاریزمە ، لای ئاساییە لەشفرۆشی هەبی هەتا لەھەندی پوژنامە کردنەوہی (مەلھا) بە پیووستییەک دەزانن بوۆ دامرکاندنەوہی شەھوہی پیاو !! هەتا ئافرەتیکی سیکولار دەلی: ئەو پیاووانە ی لەدەرەوہ سیکیس دەکەن ، ئاریشەیان لە مائەوہ لەگەل ژنەکانیان کەمترە !!! نازانم لە عەقلی ئەوانەدا ، ھاوسەرگیری تەنھا بریتییە لە تیرکردنی

ئاره زووہ سیکیسیه کانی پیاو ؟ ئه دی ژن ؟ ! ئه ویش وه ک پیاو (له شکر) پئی پئی بدری له شی له رقی خیانه تی زهوجی پیاوه که ی هه پاج بکات ؟ !

بیرمه نده کانی پوژئاوا مهنده هوشن به گیانی هاوسه رگیری کوردی ، هه تا دهسه لاتداریکی ئه وروپا له دیداریکی له گه ل پوژنامه ی (پووداو) به ئاشکرا وتووویه تی ئه وه ی ئیمه به خو مان کرد ئیوه نه یکه ن !!

ئه لته رناتیقی ئه و (به شه) ی ئیسلامی کوردیش چی یه که شه رم له ئایه ت چه ند ژنی ده کات ؟ ! زه واجی فرینده ؟ زه واجی مسیاره ؟ !

له لایه کی تر ، بزاقی سیکولاریزمی کوردی ده یه وی وه ک ئه ره گو ن و ئه بو زید و حه سه ن حه نه فی .... هتد کار له سه ر چیرۆکه کانی قورئان بکات و ئه و چیرۆکانه به ئه فسانه و ئه ستوو ره ناو ببات. ئه مه ش وه نه بی شتیکی نو ی بی ، قورئان پیش پوژه لاتناسه کانیش قسه ی قوره هیشیه کانی له م باره یه وه راگه یاندوو ه .

ئه و باسانه ی ئه وان ده یکه ن هیچی زاده و بیرکردنه وه و دوژینه وه ی عه قلی خو یان نییه ، به لکو چه ند نو سه ریکی عه لمانی عه ره بی بانگه شه ی ئه وه ده که ن که ئه و چیرۆکانه ی قورئان له (ته ورات) یش دا هه ن و قورئان له وانی وه رگرتوو ه !! هه رو هها وه ک ئه ره گو ن ده لیت ئه وانه (حیکایه تن) ئه ستوو رین .... باسکردنی به شیک له چیرۆکه کانی ناو ته ورات له قورئاندا

دەلالەتى يەك گوتارى و يەك سەرچاۋەى ئايىنە، بەلام بە حوكمى ئەۋەى تەۋپات گۆرپانكارى تىدا كراۋە ، چىرۆكەكانىش بە شىۋەيەك دارپژاۋنەتەۋە بە ھىچ جورى سىماۋ ئەدگارى ئاسمانيان پىۋە نەماۋە !! ھەرۋەھا ئەرەگۆن و ماركسىيەكان بە ھۆى مېتودى پەخنەى مېژۋىي و ئەنسرۋپولۋژىي ئايىن و كۆمەلناسى مەعرفە و ھەلۋەشاننەۋە ئەۋ دەقانى (تەۋرات)يان ۋەك دەقىكى ئەدەبى يان مېژۋىي ھىشتۋتەۋە ،كەھىچ قودسىيەتىكى بۆ پىغەمبەرەكانىش نەھىشتۋتەۋە ، بەلام ئەۋەى بەۋردى لە تەكنىكى گىرپانەۋە Narration Techniques و بىنا و سترەكچەرى چىرۆكەكان و پىمە ديار و ناديارەكانى (Overt and covert themes) ورد بىتەۋە بۆى دەردەكەۋى ئەۋ شىۋە دارپشتنە ، دارپشتنى مروژ نىيە و پووداۋ (event) و تان و پو (plot) يەكانى لەگەن ھىچ چىرۆكىكى (تەۋرات) و ھەكايەت و ئەفسانەى گەلان تىك ناكاتەۋە !!

+رۆژھە لاتىنئاسى و قورئانى پىرۆز

زۆر لە سەر پۆژھە لاتىنئاسى نووسراوھ ! پيويست ناكات بە باش و خراپ
 زۆر لە سەر ئەو مەسەلەيە بوەستين . پۆژھە لات و كەلتورى پۆژھە لات ، بە
 واتاي ئايين و ئەدەب و زمان و عادات و تەقاليدى پۆژھە لات واى لە
 پياوانى دەسەلات و پياوانى ئايىنى يەھودى و مەسىحى و كەمىك لە
 زانستكاران كرددوھ ، تووژينەوھ لە سەر رەوشى ئايين و ئەدەب و زمان و
 عادات و تەقاليدى پۆژھە لات بكەن ! پۆژھە لاتىنئاسى ھەر چيەك بى ، بزاف
 يان كۆمەلە بى ، ديتنى پۆژئاوايە بۆ پۆژھە لات ! ئەو ديتنە تەنھا پياوى
 پۆژئاوايى لە بارەى پۆژھە لاتەوھ ھەيەتى ! دەبى باباي پۆژھە لاتىنئاس ،
 پۆژئاوايى بى . پۆژئاواناسى ، ديتنى رۆژئاوا بە چاوى پۆژھە لاتىەك ، لە
 لايەك جگە لە گومان و سوكاىەتى ، لە لايەكى دى جگە لە ئىعجاب و خو بە
 كەمزانين ھىچيتىر نىيە !! ھىچ پۆژھە لاتىەك ، بە تايبەتى كورد ، نەھاتووھ
 كتيبيك دەربارەى ئايين و زمان و دابونەريتى پۆژئاوايىەكان بنوسيت !!
 تاكو بزانيك تاكى پۆژئاوايى چۆن دەژى ؟ تاكى ئەوى ئايين پەرورە
 يان سيكيولەر ؟ ئەو تاكانە باوھريان بە ئايىنى پۆژھە لاتى ، بە تايبەتى
 ئىسلام و ئەدەبى پۆژھە لاتى چىيە ؟ چونكە مەعقول نىيە تەوراتى
 يەھودى ، ئىنجىلى نەسرانى راست بن ، كەچى قورئان راست نەبيت ؟؟
 بۆچى ھەوالى ئاسمان و زەوى لە يەھودى و نەسرانيەت كورتبكرىتەوھ ،
 موسلمانەكان لە مەدا بىبەش بكرين ؟؟ ئايا ئەمە برەودان بە غەدرى

پۆژئاوا له پۆژهلآت نییه ؟؟؟! تاکی سیکوله‌ری کورد بۆ نموونه له و
 غه‌دره ناگات : له ئەده‌بی کلاسیکی کوردی , که زۆری به ده‌ست مه‌لای
 کورد نووسراوه , تا راده‌یه‌کی زۆر په‌سنی پیغه‌مبه‌ری ئیسلام کراوه ,
 که چی له زۆربه‌ی ئەده‌بی نویی کوردیدا ئەوه‌نده‌ی باسی مه‌سیح کراوه له
 پۆمان و شیعرێ کوردیدا ئەوه‌نده باسی پیغه‌مبه‌ری ئیسلام
 نه‌کراوه !!! له پاشان دینیه سه‌ر ماهیه‌تی رۆژه‌لاتناسه‌کان که چۆن
 وه‌سفی کوردیان کردووه ؟؟ پۆژه‌لاتناسه‌کان باسی نایینی کۆنی کورد و
 ئەو نایینانه‌ی کوردیان , که له بنه‌ره‌تا له ئیسلام جیا‌بوونه‌وه , تا‌کو
 کورد و ئیسلام له یه‌که‌جیا‌بکه‌نه‌وه !!! ده‌رباره‌ی ژێده‌ری
 پۆژه‌لاتناسه‌کان نووسه‌ریکی کوردی سیکولار به ژماره ده‌رباره‌ی
 ناسنامه‌ی پۆژه‌لاتناسه‌کان ده‌نووسی !!

پۆژه‌لاتناسه‌کان له باره‌ی چه‌ند مه‌سه‌له‌ی وه‌ک : ژێده‌ری سروشی قورئان
 , ده‌قی قورئان و کتییی ئینجیل , دروستی ده‌قی قورئان , مه‌عصوم
 بوونی ده‌قی قورئان , هه‌روه‌ها نووسینه‌وه‌ی قورئان یان نه‌خوینه‌ده‌واری
 پیغه‌مبه‌ر..... له باشووری کوردستان ئەو مه‌سه‌لانه , سیکوله‌ری کورد
 ته‌نیا به زمانی کوردی کتییی له سه‌ر نووسیوه !!

له ده‌سپیکدا ده‌مه‌وی باسی کیشه‌ی سه‌ره‌کی ئەو که‌سانه بکه‌م , که
 ته‌واو له هه‌قیقه‌ته‌تی خاوه‌ن ده‌قی قورئان , که خودایه , بکۆلینه‌وه .

+ سیما و ئەدگاری خودا

جاری "سیما" مەسەلەى هەبوون یان نەبوونی "سیما و شیۆهەى خودا" نییه ، بەلکو تەنیا واتای هەبوونی چەند سیفەتیکە لە زاتى خودا ، کە لە بەنى ئادەم دا نییه . هەر لە پێگای ئەو سیفەتانهوه لە خودا نزیکدەبینەوه ، نەك قسە کردن لە سەر زاتى خودا! ئەوه هەندى لێدەکوڵنەوه هەر گومرەبوون و هەلکشان بەرەو لارپێوونی لێدەکەتەوه !!

بەر لەوهى باسى پوانگەى خۆمان وهکو موسلمان بەرانبەر زاتى خودا بکەین ، کە باوهپێکی پەهایه بەو زاتە ، ئەوا هەول دەدەین وهکو زانستکارێک قسە لە سەر فەلسەفەى بوونی زاتى خودا لە زاتى ئافراندنى مروۆ بکەین. هەول و پێکۆلمان بو ئەوهیه فەلسەفەى زاتى خودا لە ژێدەرى دروست شروۆه بکەین ، نەك زاتى خودا لە ئەفسانە و ژێدەرى نا خودایى بدۆزینەوه !! لە ئەو ئەفسانە و ژێدەرە نا-خودایانە ، زاتى خودای هەقیقى نادۆزینەوه ، بەلکو "خودا" یەکی ناو ئەفسانە و کتیب و فەلسەفە بەرچاو دەکەوى ، ئەمەش بە هیچ جورى خودای هەقیقى نییه .

قسەکردن لە زاتى خودا لە دەرەوهى توانای مروۆه ! ئیمە باس لە خودا لە سەر بنیاتی قورئان و فەرموودهى پاست و دروستى پیغەمبەرى مەزنى ئیسلام دەکەین . هەرچى لە ئاینه ئاسمانى و دەستکردەکان باسى

خودا کراوه , ئەوا ئیমে زۆر بەی زۆریان دەخەینە دەستی مرۆڤەوه !
 خودا لەو پیناسانەوه لە زاتی خوداوه دووره . هەر وهک چۆن لە هەندی
 ئەو ئایینانەوه ئەوهی پێی دەوتری " یەزدانناسی , خوداناسی , لاهوت
 , سیۆلۆجی..... " بوونی هەیه , بەلام لە ئیسلام بێکردنەوه لە زاتی
 خودا . لاهوتیەت لە ئیسلام نییه ! ئەمه خالی یەکلاکەرەوه و جیاوازی
 ئیسلامە لە

گەل نایینه کانی تر .

لە ئیسلامدا زیاتر سیما و ئەدگار و ناوی پیروزی خودا ئامادەبوونی هەیه
 . خودا لە قورئانی پیروز دەفەرموی " کەس وەکو ئەو نییه " بۆیه
 ناتوانین وەکو مرۆڤ وینای خودا لە زەینی خۆمان بکەین !! ئەمه زۆر
 ئاساییه , چونکه زۆر شتی دەستکردی مرۆڤ وەکو کارەبا , پەنگ ,
 فاکس .... هتد ویناناکری لە زەینی مرۆڤدا ! بۆیه دەقی قورئان وا لە
 موسلمانەکان دەکات , کە بێر لە زاتی خودا نەکەینەوه , بەلکو بێر لە
 سیما و ئەدگار و ناوه پیروزەکانی خودا بکەینەوه !! بە واتایەکی دی
 لەو پڕیگیانەوه لە زاتی خودا نزیك ببینەوه .

هەندی لە سیکولاریزمی کوردی هەندی گەتوگۆی هزری لە بارە ی زاتی
 خوداوه تاوتوی دەکەن . لە لایەک بە ئاشکرا دەلین : " قورئان کەلامی
 ئەبەدی خودا " نییه یان " خودا لە سەری مرۆڤدا " یان " قورئان

مه‌عصوم نییه " یان " خودا.. قورئان.. کامیان سه‌رچاوه‌ی هه‌قیقه‌ته ؟
 "له‌و کتیبانه , نه‌ک هه‌ر زاتی خودا به‌ مرۆڤ نانیسیینن , به‌لکو په‌خنه و
 قسه‌ به‌ زاتی خودا ده‌لێن !!! له‌ ئیسلامدا ئاساییه‌ په‌خنه‌ له‌ به‌رنامه‌ی
 ئیسلام بگیریٔ , ئەوا زانایانی ئیسلامن وه‌لامی ئەو په‌خنانه‌ ده‌ده‌نه‌وه .
 له‌ ئیسلامدا ئەوه‌ی ئاسایی نییه‌ قسه‌کردنه‌ به‌ زاری خودا و پیغه‌مبه‌ر !
 یان ته‌ئویلکردنی , نه‌ک ته‌فسیرکردنی هه‌ندی ده‌قی قورئانه‌ ! خودا له‌
 تیکستی قورئان نه‌یوتوه‌ عه‌رشه‌ی خودا له‌ سه‌ر ده‌ریایه . ئەوه‌ته‌ له‌
 پیشه‌کی خودا له‌ سه‌ری مرۆڤدا هاتوه‌:" له‌ سه‌ر عه‌رشه‌ و عه‌رشیشه‌ له‌
 سه‌ر ده‌ریایه " !!!

ئیمه‌ی مرۆڤ زۆر قه‌رزازی جه‌سته‌یی و کۆمه‌لایه‌تی و ئابووری... زاتی
 خوداین , به‌لام (فیۆرباخ) ئەو پاستیه‌ی له‌ گه‌لّ خاوه‌نی "پیشه‌کی خودا
 له‌ سه‌ری مرۆڤدا " یه‌کناگریته‌وه‌ "ئوه‌ خودا نییه‌ مرۆڤی دروست
 کردوه , به‌لکو ئەوه‌ مرۆڤه‌ خودای دروست کردوه " !!! مارکسیه‌کانی
 کوردستان وه‌ختی خۆی زۆرجار ئەو قسه‌یه‌ی (فیۆرباخ) به‌ نمونه‌
 ده‌هینایه‌وه , هه‌تا(لینین) خۆی ئەمه‌ی به‌ نمونه‌ ده‌هینایه‌وه‌ !!
 ئەمه‌ش ئەوه‌ ده‌گه‌یه‌نیٔ , که (فیۆرباخ)و(لینین) له‌ زاتی خودا و مرۆڤ
 نه‌گه‌یشتون ؟؟؟! یان به‌ پوانگه‌یه‌کی ئوستوره‌یی له‌ زاتی خودا
 گه‌یشتون! یان هه‌ولیان نه‌داوه‌ شوین په‌نجه‌ی خودا له‌ خۆیان بدۆزنه‌وه .

ئىمە ۋەكو موسلمان دەرك بە زاتى خودا ناكەين ، بەلام زاتى خودا دەرك بە ئىمەى مەرۇف دەكات . ئەۋە گوتارى پەۋان و ئاشكرى قورئانە . ئەۋانەى پەخنە لە بوونى زاتى خودا دەگرن ، ھىندە ھەۋلى پۇخى و دەروونيان نەداۋە دەرك بە سىما و ناۋەكانى خودا لە ناۋدەقەكانى قورئانى پىرۇز بەكن ، ئەگەرنا سىما و ناۋەكانى خودا لە ئافراندى زاتى خۇيان دەرك پىدەكەن! بۇيە بە كورتى بۇ ناساندنى زاتى خودا لە دەقى قورئاندا ، پىۋىستە لە پىگى قورئان و سوونە ، لە ئەدگار و ناۋەكانى خودا نزيك ببىنەۋە لە زاتى خودا ، نەك بىركردنەۋە لە خودا . كە ھەندى پەخنە لە قورئان دەگرن ، يان ئەۋەتە لە قورئان ناگەن يان بە زارى خودا قسە دەكەن يان تەئۋىلى ھەندى ئايەتى قورئان دەكەن ، بە تايبەتى ئەۋەى پەصافى و خاۋەنى كىبى " خودا . قورئان . كاميان . . . . . " دەكەن . بۇ نمونە كە خودا دەفەرموۋى : ئەگەر ناتوانن ۋەكو ئەۋ قورئانە بەينن ، ئەۋا تەنيا سورەتېك بەينن " كەچى ئەۋان دەنوسن : ئەگەر ناتوانن سورەتېك بەينن ، يان (دە) سورەت بەينن ، ئەۋا ۋەكو ئەۋ قورئانە بەينن ؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟ ئەۋ بۇچوونەى ئەۋان دوورە لە عەقل و ھزرى سەلىم ، چونكە ھىچ لۇژىكىك ئەۋە قەبول ناكات ، كە كەسىك شتىكى قەبارە گەرە بىنى ۋەكو ھەموو قورئان ، ئەگەر پىينەكرا ، ديارە پىيناكرى جا ھەر ھىچ نەبىت تەنيا سورەتېك بەينى !! ھىچ لۇژىكىك

قەبۇلى ناكات ئەۋەدى سورپە تىكى ۋەكو قورئانى پىئەھىت ، چۆن ھەموو
قورئانى پىئەھىت ؟؟؟؟؟؟؟؟؟

+بانگاشەكانى رەخنەگرانى قورئان

بەر لە ھەموو شتىك تەفسىرى قورئان خودى قورئان نىيە !! ئەۋە
تىكۆشانى ئەقلى مرقۇقە لە نىكبوونەۋە لە واتاكانى قورئاندا . بوونى قاھر
ۋ باگن ۋ محكم ۋ متشابھ لە قورئاندا ھەندى كەسى تووشى ھەلە ۋ
غەلەتى كوشندە كردوۋە لە پاقەكردنى قورئاندا !! ئەۋ جۆرە مرقۇقەنە بە
قەست ۋ مەبەست بى يان بىمەبەست بووبى ، ئەۋ جۆرە لىكدانانەۋە
زادەى تىگەيشتنى مرقۇقەكەيە بە پىي ماریفەى سەردەمەكە !! جا چ
ۋەرگىرپانى قورئان بۇ زمانىكىتر يان تەفسىركردنى قورئان پەيوەندى بە
تىكۆشانى مرقۇقەۋە ۋەيە ، نەك ۋەك خودى قورئان پەيوەندى بە زاتى
خودا ۋە بىت !! كەۋاتە ۋەرگىرپان ۋ تەفسىرى قورئان ھەلە ھەلدەگرى ،
چونكە لەۋانەيە پاستى نەپىكى ھەروەھا زياتر لەمە كارى
مرقۇقە !! ھەروەكو لە يەكى لە ئىنجىلەكانىش ھاتوۋە : "ئەۋەى ھەلە
دەكات مرقۇقە ، ئەۋەى لە ھەلەكەش خۆش دەبىت زاتى خودايە " ! ۋىپراى
ئەۋەش ، ھەتا ئافرەتە ئىسلامىيەكانىش دەلئىن ئەۋە پياۋە (نىرە)

زۆربەى تەفسىرى قورئانى نووسىو ، ھەر ئەوھش لە ھەندى پراشە كارى
قورئان كردوو ، كە تەفسىرەكانيان بۆنى نىرى لىبىت !!

ھەرئەوھش واى لەو ژمارەى پراشەكاران كردوو ، كە زۆر ئايەت تەفسىرىكى
"پىاوى-نىرى" بۆ بكن !!!

لە سەرەتاو ھەكو گوتمان ، پۆژھەلاتناسەكان ، سىكولەرىستەكانى
عەرەب و فارس و كورد ھەموو لە سەر چەند خالىك كوكن ! كە
ھەموومانمان پىكەو ھىناو ھەكك لە ئامانجەكانى ئەو گریمانانە
دەپىكىن ، كە لە دەسپىك باسماں كردوو . ئىمە باوەرمان واى ، كە
سەرچاوى قسەكانى بەشىك لە سىكولەرە عەرەب و فارس و كوردەكان ،
تەنيا قسەكانى موبەشىر و ھەندى لە پۆژھەلاتناسەكانە ، نەك زادەى
عەقل و تىفكرىنەكانى خويان بىت !! بەلكو قسەكانى ئەوان دەجونەو
يان قسەكانيان لە سنوورى پەخنەكانى قورپەشەكانى دەرەوھى بازنەى
ئىسلامەتى تىپەر ناكات ! قسەكان و پەخنەكانى ئەوان لە چەند خالىك
كورت دەكەينەو :

يەكەم . وەحى نەبوونى دەقى قورئان

ھىچ گومانى تىدا نىبە ، كە لە نەزەر ئىمەى موسلمانەو قورئانى پىرۆز
سروشپىكە و لە تەرەف زاتى خوداو بۆ پىغەمبەر دابەزىو . پەيوەندى

ئاسمان و زهوی له ئینجیله وه کۆتایی پی نه هاتوو ، به لکو خودا له ریگای ناردنی قورئانه وه کۆتایی به و په یوه ندیه هیئاوه ! به واتای کۆتایی پی هیئانه که ئاسمانیه ، نه ک مرؤفکرده ، وه ک پیاوانی که نیسه بانگه شهی بۆ ده که ن !

له کتیبی " 23 سال پیغه مبه رایه تی " و " قورئان مه عصوم نییه " و " ئیسلام له محمه ده وه تا بن لادن " ئه و سی کتیبه ره خنه یه له قورئانی پیروژ به چهند کتیبیکی ئیسلامی وه لام دراونه ته وه و کاری ئیمه یان ئاسان کردوو ! ئیمه وه ک ئه وان به لاپه ره و په ره گراف وه لامی ئه و کتیبانه نادهینه وه !! به شیوه یه کی جیاواز قسه له سه ر قسه کانیا ن ده که ین ، ئه مه مانای وا نییه که ئه وه نده وه لامه مان پی نییه به به لگه وه لامی قسه کانی ئه وان بدهینه وه !!

ئه و کتیبانه هه موو ده لئی یه ک که س نووسیته تی !!! به لام به شیوه یه کی جیاواز ! له ره خنه و قسه کانیا ن ده رده که ویت ، که ده یانه وی سیفه تی پیغه مبه ری له پیغه مبه ری ئیسلام پامال و سیفه تی ریفورمخواز به پیغه مبه ری ئیسلام ببه خشن ! له راستیدا پیغه مبه ری ئیسلام هه م دوا پیغه مبه ر و هه م ریفورمخواز بووه . قورئانی پیروژ وه لامی قوره یشکانی کۆن و نوئ ئاوا له چهند ده قیکی قورئان باس ده کات : " خوی دایه ئیئاوه ... گهلانی دی هاریکاریان کردوو ! ئه فسانه ی

پيشينه كانه.... زمانى مرؤفه و پهيوه ندى به زمانى خوداوه نيهه ... "

هه ندى له وانه قسهى وا ده كهن : خودا به و جوره نيهه كه له قورئان هاتووه !!! هه ندىكى وه حى بوونى قورئان ره تده كه نه وه و ده لئىن به شىكى له تهورات و ئىنجىل وه رگىراوه !!! قورئان له چه نده ها دهق باسى ئه وه دهكات , " كه له پيشترىش نوپژ و رۆژوومان به سهر خه لكى بهر له ئيوه سه پاندووه " ئه مهش له بنه رهدا , نهك ره خنه نيهه له قورئان , بهلكو به پيچه وانه وه لامه , چونكه خه لكى دژه ئىسلام نابى ره خنهى ئه وه له قورئان بگرن به وهى له و سروه ئايىنانه له ئاقيستا و تهورات و ئىنجىل وه رگىراوه , بهلكو ده بى له گه ل قورئان دابن , كه ئه و كتيبانه و قورئان له يهك سهرچاوه هاتوون , ئه و يش خودايه نهك موحه ممه د !!! كاتى كه پياوانى ده سه لآتى ئه نزمى عه ره ب له مه كه , شاندىكيان به سه روكايه تى عه مرى عاص و عبداللأى ئه بى ره بيهه - پيش موسلمان بوونيان - بو لاي نه جاشى پاشاى حه به شه نارد , كه ئه و موسلمانهى هاتوونه ئيره له ئايىنى باب و باپىرئانمان لايانداوه و له سهر ئايىنى تو (مه سيحيهت) نين و قسهى ناشرين به عيسا و مريه مى دايكى ده لئىن , پاش ئه وهى جه عفه رى كورپى ئه بو تاليب هه ندى له سوپه تى مريه م بو نه جاشى له سه دهى شه شه م ده خوينا ته وه , ئه و يش , كه پاشاى ولاته , ده لئيت : ئه و وشانه و ئه وهى له ئىنجىل هاتووه له يهك سهرچاوه هاتوون . هاوژئيد ره بوونى كتيب به ئاسمانيه كان له هه ندى شت ,

وهك هه بوونی نویژ و پۆژوو... به قازانجی خودی قورئان ته واو ده بی , كه خاوه نه كه ی زاتی خودایه .

نوسه ریکی سیکوله ری کورد ماوه یه كه له پۆژنامه یه کی کوردی چیرۆکه کانی ناو ته وراتی بلاوده کرده وه !! مه بهستی بوو بلی ئه و چیرۆکه نه ی له قورئان هاتوون له ته ورات وه رگی راوون؟؟!! له راستیدا نه ئه و چیرۆکه نه ی له ته ورات هاتوون نه ئه وانه ی له یاسا کانی هه مورابی و سۆمه ریه کان هاتوون له گه ل ئه وه ی له قورئان هاتوون له گێرانه وه و تان و پۆ و به شی له کاره کته ره کان و پوودا وه کان , ئامانج لییان ته واو جیاوازه هه روه ها ده رباره ی ئاینده ی هه ندی له پوودا وه کاند هه ندی قسه ی غه یب کراوه که یه که مجاره ده وتری , که نه عه ره به قوره یشه کان نه جوولوکه و مه سیحیه کان له ته ورات و ئینجیله کانیان پیشبینیان نه کردبوو !!

ویرای ئه مه ش , جۆرج سیلی پۆژه لاتنناس له سا لی 1736 دا ده نووسی : " ئه وه ی گومانی تیدا نییه , که موحه ممه د نوسه ری قورئان و خۆی دایه ئینا وه ..... " له لایه ک دووباره سیکوله ری کورد ئه و مه سه له کۆنه دووباره ده که نه وه که ته مه نی به قه د دابه زینی قورئانه , له لایه کی تر شاره زووری په حمه تی 30-40 سا لیک نامیلکه یه کی له باره ی ئه و

مەسەلە يە داناۋە و ۋەلامى ئەو كەسانە دەداتەۋە كە دەلئىن قورئان
دانراۋى موحەممەدە !!

ئەو بەلئىن و ئاخاوتنانەى لە قورئاندا ھاتون ئەۋە دەسەلمئىن كە ھىچ
ژىدەرىكى مرقۇفكرده لە قورئاندا نىيە و قورئان كەلامى ئەبەدى خودايە
پەيۋەستە بە دەسەلآتى خوداۋە . ۋەھىيە كە لە خوداۋە بۆ ھەموو
مرقۇفە ۋە !!

دووھەم . دروستى ۋە ھىيە كە

چۆن بزائىن و دان بەۋە بنئىن ئەو سروسھى بۆ پىغەمبەر ھاتوۋە دروستە
دەكرى ژيانى ئىستا و ئايندەى لەسەر بنىات بنئىن ؟؟ يان رىكتربە
گوفتار و رەفتار لە سەرى بژىن ؟؟ جەستەى و غەببى لە گەل ئەو
ۋەھىيە ئىلاھىيە بژىن؟

ئەو سروسھى بۆ پىغەمبەر دابەزىۋە ھەموو كاتى لە سەر بنەما و
شەنگستى ئىسلامى بۆ غەيرە - ئىسلامى شروڤە بکەين ؟ ھەرۋەھا
ناشكرى ھەموو كاتى سىكولارىزم بۆ بابايەكى ئىسلامى شىتالېكرى ,
چونكە ھەردوۋ لا ناسنامەى ئىسلامى و غەيرە - ئىسلاميان ۋەرگرتوۋە ,
چونكە باۋەر و ئايدۆلۆژىيان جىاۋازە لە يەكتەر !!

به حوكمى ئەوهى "كتیبى پیروژ" , كه پهیمانى كۆن -تهورات و پهیمانى نوێ -ئینجیله , نهك ته نیا به قهولێ قورئان بهلكو به قهولێ 200 زانای مهسیحی ئینجیل تهنها له سهدا شانزهى ئاسمانیه -قهولێ خودایه , ئەویدی هه مووی قهولێ مرۆقه !!!!! له لایهكى دى , هه ر چوار ئینجیلهكه ناوی مرۆقى له سه ره:ئینجیلی مه تی , ئینجیلی لۆقه.....!!!

پۆژه لاتنناسهكان بۆ ئەوهى ئەو راستیه بپۆشن ئەوهیان بلاوكردهوه , كه دهبێ قورئان وهكو ئینجیل له دهستی مرۆقه به دوور نییه!! هه ر لهو بارهیهوه موبه شیرهكان كتیبیکیان دهركردوه به ناوی : ئایا قورئان مه عصومه؟؟ ئەو كتیبه به هه ندی گۆرانی كه مه وه كراوه ته كوردی!!!!

به ههردوو لا تیۆریكى نوێیان داھینا به ناوی " خویندنهوه به پیت " و " خویندنهوه به مانا " , خه تهری ئەو دووهش ده رباره ی ده قیكى وهكو قورئانی پیروژ هه ر یه كه ی به ته نها بێ , ترسناكه , چونكه هه ردوو پیکه وهن!! ناکرێ پیته کی قورئان یان وشه یه کی بگۆردری به پیتکی تر یان وشه یه کی تر؟؟ چونكه قورئان كه لامی خودایه و ئەویدی كه لامی مرۆقه .زاتی خودا به لئینی داوه كه قورئان بپاریزیت , بۆیه هه ر گۆرانیك له بنیاتی هه ر وشه یه ك له قورئان ده رده كه ویت!!!! به لام زاتی خودا به لئینی ئەوهی نه داوه كه ئینجیل دوا كتیبی ئاسمانی بێ و پاریزراو بێ .

جا ئەوهی ده قی قورئان له هه ر ده قیكى جیا ده كاته وه ئەوهیه كه وه حی قورئان به له فزو مانا بووه!! ئەوه وهك مه سه له ی به رز بوونه وهی

پېغەمبەر بوو بۇ ئاسمان !! قورەشپەكان و ھەندى سىكولەرى عەرەب و كورد نكۆلى لە بەرزبوونەوہى جەستەيى پېغەمبەر دەكەن؟! ھەر بۇ ئەوہى گومان لە يەقىنى مرؤف بکەن , ئەوا دەلئىن زاتىكى وەكو "ئىبن مەسعود" باوہرى ئەوہا بووہ , كە سوپەتى "الفاتحە و المعودتىن" لە قورئان نىيە !!! ژمارەيەكى زۆر لە كۆن و نوپيەكان وەلامى پەخنەگرانى ئەو قسەيان داوہتەوہ بەوہى نە ئەو قسەى وای كردووہ نە ئەو سى سورەتەش بەشىك لە قورئانى پىرؤز پىكناھيىن .

سىيەم . خەتەرى قورئان

ھەندە نموونە لە قورئان و فەرموودەوہ ناھيىن , ھەرچەندە ھەردووك سەرچاوہى باوہرى ئىمەن , چونكە ھەر خودى ئەو كەسانەى پەخنە لە قورئان و فەرموودە دەگرن باوہريان بەو دووہ نىيە !! خودا جگە لە قورئانى پىرؤز , بونەوہر و مرؤف خۆى لە بەر چاوى مرؤف داناوہ تا بىر بکەنەوہ . بونەوہر و مرؤف - نىر و مى - دوو ھۆكارن , كە موسلمان و نا- موسلمان وەك يەك بەشدارن قسەى لە سەر بکەن , چونكە ھىچ كەسىك نىيە كە باوہرى بە ھەبوونى ئەو دووہ نەبى! وىپراى ئەمەش , ھەر مرؤفىكى ژىر باوہرى بەوہ نىيە ئەم بونەوہرە كە دەزگايەكى ئەلىكترونى گەورەيە لە خۆوہ دروست بووہ! يان خالىقىكى نىيە . شارەزورى بەر لە

سی سال له " پیکهوت له ته رازووی ژیریدا " باسی له پیکهوت کردووہ
 ، که له به رانبهر پرۆسهی ئافراندنی بونه وهردا چهند لاوازه ! هه ر ده لئیی
 سیزیفه به رانبهر ئه و بهرده گه وره ی هه لئگرتووہ هه رگیز پیی به سه ر چیا
 ناکه ویت !

خه ته ری قورئان له وه دایه ، که راستی ده لئیت . پیاویکی موبه شیر به
 قوتابیه کانی ده لئیت : هه تا مه ککه و قورئان له دلی موسلمان مابی ،
 ئیمه ی ته بشیری هیچمان به رانبهر موسلمانان پیناکریت " بلاشیر
 ده رباره ی کاریگه ری قورئان ده نووسی : " ئه وه نده کتیبه ئایینه کانی
 پۆژه لآت بینووہ ، که م به قه د قورئان خه باتی هزری ئیمه ی ئاوا
 نیگه ران کردبیت ، ئه وه ته نیا قورئانه داب و هزری ئیمه ی ئاوا نیگه ران
 کردووہ . " بو پۆژئاوا ییه کان مه سه له که هه ر نیگه رانی و ئالۆزی و هزری
 تیکچون نییه ، به لکو قورئان وای لیکردووین هه ست به خه ته ری قورئان
 بکه یین !!! نووسه ری " موت الغرب " ئاوا باسی مردنی پۆژئاوا ده کات ،
 که پۆژه لآتیه کان کاریگه ریان له سه ر پۆژئاوا هه یه ، ئه ویش به دالدانی
 پۆژه لآتیه کان له دهستی ئه و دکتاتۆره کانی پۆژه لآت ، که ده وله ته کانی
 پۆژئاوا دروستی کردوون ، نه ک میلله ت خۆی !! هه روه ها بوونی ئه و
 هه موو موسلمانه له پۆژئاوا ، به جۆریک له هه ندی ولات بۆته ره وه ندیکی -
 جالیه یه کی - سه ربه خۆ ، به قورئان بوونه ته خه ته ریکی گه وره له سه ر
 سیاسه ته کانی پیاوانی ده وله ت و که نیسه له پۆژئاوا . با هه ندی غه له ت

حالی نه بن , قورئان له سه ره هیچ که سیك خه ته ر نییه , به لكو خوی
 په حمه ته .

جا با بزانی ن ئه وه پیاوانی ده ولّهت و که نیسه ن سه رچاوه ی خه ته رن یان
 قورئان ؟؟ دیاره ئه وانه ی ئه و قسانه ده که ن , وه ک قورئان خوی سی جار
 ده فهرموئ " ئه وانه به پاستی له توانای خودا شاره زا -ته واو نایناسن-
 نیین"

یه که م دابه شکردنی کوردستان ئه وان بوونه به په سمی به پیی پلانیك
 دابه شیان کردووه یان قورئان ؟؟ ئیمه چاک ده زانی ن که سایکس و بیکو و
 سازانۆف پۆلی سه ره کیان هه بووه له دارژتنی پلانی کوردستانی
 عوسمانلی ؟؟ ئه و دابه شکردنه وه چ کاریگه ریه کی ده روونی له سه ر تاکی
 کورد کردووه !! ئه ری ریکه وتنامه ی لۆزان کی به ستی و له کوئ به سترا
 ؟؟؟ ئه ری ئه وه ی له کوردستان ناسیونالیستی کورد ده یكات سایکس-
 بیکوی کوردی نییه و کاریگه ری له سه ر تاکی کورد له وه ی پۆژئاوا زیاتر
 نییه ؟؟؟!

+سایکس-بیکوی ناسیونالیستی کوردی

وه بزانی ن که سیك نییه شاره زای یان گوئ ی له میژووی سایکس-بیکوی
 ناسیونالیستی یان ته بشیری رۆژئاوا نه بووبی ؟؟ یان له ماهیه تی

سایکس-بیکیۆی سیاسی نه گات؟! من له م بابه ته دا قسه له سه ره ئه م مه سه له یه ناکه م , هه رچه نده له سه ره ئه و مه سه له یه ش رای خۆم هه یه !
 نایین جیاوازی رۆلی بنه رته تی هه بووه ؟

ده سه لاتی کوردی له هه ری می کوردساندا به جۆری که هینده له راژه ی کورد دا نییه وه ک پیویست و چاوه رپیکراو ! ئه وه نییه ئاخواتنی من له سه ره ده سه لاتی کوردیه وه له سه رچاوه یه کی سیاسی جیاوه ز و دژه وه سه رچاوه ی نه گرتووه , به لکو له عه قلیکی جیاوه زه وه دروست بووه ! به حوکمی ئه وه ی ده سه لاتی کوردی به موته قی ده سه لاتیکی حزبییه !!
 حیزب ئه وه نده هه ژموونی سیاسی له سه ره بریاره کانی حکومت هه یه , به جۆری که ده توانین بلاین حزب یه کسانه به حکومت , حکومتیش یه کسان بیته به حزب !!

هه ردوو حیزی فه رمانه وه ی کوردستان له سال ی 1996 هه وه هه ری می کوردستانیان جاریکی تر دابه ش کردۆته وه : ناویان ناوه ناوچه ی که سک (سه وز) و ناوچه ی زه رد !! ئه و دابه شکردنه به جۆری که بووه هه تا خۆپیشاندانه کانی هاو لاتیان له سال ی 2011 مۆرکیکی تا راده یه ک ناوچه گه ری و حیزبه گه ری ئه و دابه شکردنه ی پیوه دیار بووه !! ئه وه شازده ساله هه موو کابینه کانی کوردستان نه ی توانیوه ناوچه ی سه وز و زه ردی به شیکی باشووری کوردستان بکه نه وه یه ک !! ئیستاشی له گه ل

دابیت بپیارهکی سهوز له ناوچهی زهر د جی به جی ناکری , ئەگەر سهروکی سهوز سهروکی عیراقیش بییت !! به پیچهوانهش بپیاریکی زهر له ناوچهی سهوز په پیره و ناکری , ئەگەر سهروکی زهر د سهروکی هه موو باشووری کوردستانی ژیر دهسهلاتی کوردی بییت !!

هه رچه نده ئەم نووسینه زۆر له سهه ئەم بابته نا دویت - چونکه به حیزبی و نا حیزبی زۆری له سهه و تراوه و نووسراوه -, به لکو له سهه دابهشکردنیکی زۆر خه تهرناک قسهی خوئی دهکات !! که به رای نووسهه , ئەگەر وا لئی بگه پڕین , زۆر ترسناکتره له سایکس - بیکوئی پوژئاوا و سایکس - بیکوئی سهه رانی پوژههلات !!

دابهشکردنی دهسهلاتی کوردی له سهه تاکهکانی نه ته وه راده وهستی , به واتای هه ژموونی سیاسی و سایکۆلۆژی له سهه زۆربهی تاکی کورد ده بییت . ئەو جووره دابهشکردنه ی دهسهلاتی کوردی هه ر به دهستی کورد بووه , کورد له باشووری کوردستان دهکاته دوو نه ته وهی جیاواز !! که چی له پاش چالديران و زه هاب , ئەمه چه ندين سه دهیه , به فیلی مه زه به ی جیاواز هه تا ئایینی جودا , , داگیرکه رانی کوردستانی گه وره نه یان توانیوه تاکهکانی نه ته وه بکه نه دوو یان سی نه ته وهی جیاواز !! هه رچه نده باشووری کوردستان , ئەوه نده ی پزگارکراوه !! , ته نیا سی شاره , که چی له په روه رده ی ئەو سی پارێزگایه سی (زمانی) جیاواز

دەخویندریٲ! لە پەروردهی ئەو سیّ پارێزگایە ، لە جیاتی یەك زمانی ستاندر وهك ئینگلیز و عەرەب ، سیّ زار و بنزازی جیاوازی کوردی دەخویندریٲ ، بە مەش لە ئایندهیهکی نزیكدای سیّ نهوهی لە یهكدی جیاواز لە نهتهوهیهك دروست دهبیٲ!!

مەسەلەكە دوور و نزیک پەیوهندی بە زمانی دایکەوه نییە ، چونکە کورد هیچ کێشەیهکی لە گەڵ زمانی تورکمانی و سریانی نییە!! لە ناوخوای خۆیدا کۆمەلگایەکی تاکزمانییه ، زمانی دایک لە و کۆمەلگایە تەنیا زاری دایکە!!! لە هیچ ولاتیکی تاکزمانیدا ، بە هیچ جوړیك زاری دایک لە پەرورده ناخویندریٲ . گرینگ نییە زاری دایک لە هەر شوینیک بەکار دی!! هەر وهها لە پوانگەي زمانناسیهوه هیچ زاری یان بنزازی پەسند ناکری؟؟ چونکە هەموو پۆلهی یەك دایک و باوکیکن!

بۆیە دەپرسین ئەگەر وا بپروا ئایا ئەمە لە سایکس-بیکیوی روژئاوا ترسناکتر نییە

سیکیولاریزمی کوردی و حزبی کوردی

لە ناو نیشان زاراوهی (عەلمانیەت)م زۆر بەکارهیناوه بۆ ئەوهی خوینەر بزانی لە چی دەدویم، ئەگەر نا ئەو وشەیه، زۆر دیماگۆژیەت- سەرلێشیواندن- لە خۆ دەگری، دۆگماکانی عەلمانیەت دەشاریتهوه! بە

واتای وشه که، چه مکه که به پونی دهرنابری ده بیته ناوهندیک و هه تا هزرۆ ئایدۆژیاو فهلسه فهیه که چهنده ها ته ئویلی پۆزه تیف و نیگه تیف هه لڤگری!! وشه که له لای سیکوله رانی کورد وا ته فسیر و ته ئویلکراوه که په یوهندی به "علم-زانسته وه" ههیه!! عه لمانیهت دور و نزیک په یوهندی به زانسته وه وه نییه! هه رچی بو من له به شه کانی ئەم نوسینه دا زیاتر چه مکی سیکیولاریزم به کارده هیئم، چونکه ته واو ئامانجه که ده پیکیت!! لایسیزم یان سیکیولاریزمی پۆژئاوا به کار ده هیئم نه که عه لمانیهت، چونکه خودی خوئی به واتای سیکیولاریزم نایهت. ئەوه سیکیولاریزم له ئەوروپا به واتای "دنیا یی، نادینی" به کار دهینن، که چی عه لمانیهت له پۆژه لآت به واتای "دنیا یی و نا-دینی"، که واتای دروستی خوئی تی، به کاری ناهینن، به لکو واتاکه ی به ئاره زووی خوئیان ده گۆپن و واتایه کی دی بو زیاد ده که ن ..

له لایه کی تره، هه روه که ناو نیشانه که پيشنیا ز ده کات پیم خوشه له بنه مای سیکیولاریزمی پۆژه لاتی بدویم وباسی کاریگه ری سیکیولاریزمی رۆژئاوا له سه ر فراژوو بوونی ئەم چه مکه له ئە ده بیاتی سیاسی کوردی بکه م. به حوکمی ئەوه ی حزبی کوردیش هه ر له سه ر بنه ماکانی ئەو جوړه سیکیولاریزمه دامه زراوه و پوئیاو په یامیشی هه ر زیاتر کوپی و دیژه پیده ری ئەوانه، له م بواره ش، که قسه ی له سه ر کراوه بویه نوسینه که له م چوارچۆیه ده رناچی و پوبه ره که ی هه ر ئە وه نده ده بی،

نەك شامىل و ھەمەلايەن بى و باسى ترسناكى ئەو بىرۆكە لە رەوتى حزبى كوردى سىكىولەر بگەم.

سىكىولارىزم و ئارىشەى زاراوہ لە رۆژھە لاتدا

پۆشەنبىر و حزبى رۆژھە لاتى كيشەى راگەياندى ناسنامە يەكئ لە ئەدگارە بنەپرتيەكانى (ئەوہ). ناتوانئ لە (نيفاقى سياسى) (نيفاقى كۆمەلايەتى) و (نيفاقى ئاينى) پزگارى ببئ، چونكە (مانەوہى) و (ھەبونى) وابەستەى ئەو حالەتەن! ناتوانئ وەك سىكولەرى رۆژئاوا لەو حالەتە رزگارى ببئ! پونتر و راشكاوانە تر بيژين، ئەو خویندەوار و قەلەم بە دەست و شەھادەدارانەى رۆژھە لات ئەوانەى دەيانەوئ لە دەرەوہى ھەژمونى دين و دونيا و پروئيای دين، بە تايبەتى ئيسلام بژين ھەر (دەنگ) يان دئ و (جورئەت) ناکەن تەواو ئەوفەلسەفە سياسیە، يان ئەو ئايدۆلۆژيا نادينيەكەى باوەرپيان پئ يە بە دروستى گوزارشتى لیبەكەن. ھەرچەندە ھەندیکى كەم ھەن نە گوئى راستى وەردەگرى، نە زمانيان بۆ راستى قورئان بە كاردەھيئن وە نە ميئشكيان بۆ وەرگرتنى راستى بە كاردەھيئن!

پۆژئاوايەك دەلئ ئەوانە وەك بۆق وان ھەر (قېرەيان) دئت، ھەرکە لئيان نزيك دەببەوہ بۆ ئەوہى بزانى چى يان دەوئ (بئ دەنگ) دەبن. ئەو

جۆره پۆشنىبىرانه له پارتى سياسى خراپترن ، چونكه هەر چ نه بى ناسنامه يه كى پوونيان نيه !!

هەر له سەر ئه و شه نگست و بنه ماiane هه موو هزر و ئايدۆلۆژياو فلهسه فه يه كى سياسى پۆژئاوايى به (لئىل)ى له پۆژه لات قسه ي له سەر ده كه ن.

ديتن و تىپروانىنى پۆژه لات و پۆژئاوا وهك يه كه نه كارىكى ئه كادىميه نه پوئىايه كى دروسته ، چونكه ئه و (دوه) ته واو پر تارماييه له يه كه جودان ، هه رچه نده له بنه رهدا يه كن ، نزيك يه كن! له لايه ك تىوردارپژهرانى پۆژئاوا وا (ويئا) وا پۆژه لات و قورئان بو تاكه كانى خويان ده كه ن كه ئه و دوه ، به تايبه تى قورئان، ده بى تاكى پۆژه لاتى هه ر له مملانى و به رپاكردى توند و تىزى دابى ! پيلانه كه و تومه ته كه له سەر خويان راده كه ن و ده يخه نه وه مى قورئانه وه !

بو ئه وه ي له چوارچىوه ي ناو نيشانه كه وه ده رنه چين ، با هه ر له سيكۆلارىزمى حيزبى كوردى بدويين. له پۆژئاوا به راشكاوى له پووى زاروه و چه مك و زمانه وانيه وه دان به وه ده نينن، كه سيكۆلارىزم بزاقىكى نا دينيه . له فهرهنگى ئوكسفۆرددا)ئاوا راقه ي زاروه كه ده كات: دنيايى، مادى، نائايىنى، حكومه تى دژ به كه نيسه ... ، هه روه ها ده رباره ي زاروه كه هاتووه: بزاقىكى جفاكيه ئامانجى گۆرپىنى ره وتى بايه خدانى

خەلكە لە بايەخدان بە (ئاخىرەت و قىيامەت) بۆ بايەخدان بە دنيا! لەوئ (دين) و (پياوى دين) و (هەژمونى دين) و (پەيوەندى پياوانى دين) و (دەسەلاتى سياسى) ولات، گەورە ترين هەپەشە بوون لە زات و پوئيا و هزرى مرؤقەوہ - لەوئ كۆمەلئەك هۆكار وەك هۆكارى هزرى و سياسى و و شارستانى و كۆمەلایەتى و ئابورى حازر بوون بۆ ئەوہى زانا و پۆناكبىر و سياسەتمەدارانى پۆژئاوا پشت لە كەنىسە و دام و دەزگای بكەن و حكومەت بە بونىياتى نادىنى دامەزرىن!

بئى گومان ئەو هۆكارانە لە پۆژەلەت دەرنەكەوتوون بۆ ئەوہى لە پۆژەلەت شۆرشىكى سىكۆلارىزمى بەرپابكرئ. ئەمە وەنەبئى راى كەسانى دەرهوہى بازنەى سىكۆلارىزم بئى، بەلكو هەتا لە ناو توپژەرانى ئەو بوارەش راىەكى ئەوها هەيە، پەپە لە ئاماژە بە راى على حەرب و محمدئەرگۆن و حەسەن حەنەفى ....هتد. ئەوسئى يە باوہرپان واىە بنەماكانى سىكۆلارىزم لە ئىسلام دا هەن، على حەرب لە (نقدالحقيقە) بانگەشەى ئەوہ دەكات، كە لە سەردەمى دەولەتى مەدىنەوہ بنەماكانى (سىكۆلارىزمى) لە گوتارى ئىسلامى دەركەوتون. ئىسلام هەلگرى كۆمەلئەك واتاو دەلەلاتى جىاوازە لە هەناوى خۆشىدا شتئەك لە عەلمانىەتى هەلگرتوہ.

محمد ئەرگۆن ههولێ دهدا له دهقه پیرۆزهکاندا ههندی ئه دگارو سیمما بدۆزیتتهوه بۆ ئهوهی پارهه و تهئویلیکی (عهلمانیونی) ئیسلامی پێ بکات. ئه رهگۆن له (الفکر الإسلامی قرئاة العلمیة) دهلیت: عهلمانیهت له ههناوی قورئان و ئهزمونی مه دینه دا بوونی ههیه، ههروهها له دهولهتی ئه مهوی و عهباسی دهولهتی عهلمانی بون نهک ئاینی ههیه، له لایهکی تر به حکومی ئهوهی هزری ئیسلامی و شهریعهت و فقهی ئیسلامی زادهی بیرکردنهوه و خویندهنهوه و تیروانینی مرۆقن بۆ ههردوو دهقی قورئان و فرموده، بۆیه له دیدگای ئیسلامدا ، به پێچهوانهی ئینجیل ، مرۆق به شداره له شروقه کردن و بریاردان. ههروهها هر چوار مهزههبی سوونی و چه ند مهزههبی شیعه به لگه ن له یاساغ نه کردنی عهقلی مرۆق له خویندهنهوه و تیگه یشتنی دهق و تیوری قیاس بۆ دهره وهی دهق!

ئه وانه توێژه ریکی وهک حه سه ن حه نفیان وا لیکردوه له کتیبی (الإسلام لا یحتاج علمانیة غریبیه) بنوسی: " شهریعه تی ئیسلامی شهریعه رتیکی وه زعیه - دهستکردی مرۆقه - و له سه ربنه مای به دیهینانی به رژه وه ندیه گشتیه کان، که تاییه تمه ندی شهریعه تن: (زه رورات، حاجیات، ته حسینات) دامه زراوه! " عهلمانیه کانیش بۆ به رجه سته کردنی ئه مانه کارده که ن، به لام له شارستانیته تی خورئاوای وه رده گرن نهک شهریعه تی ئیسلامی. "

ئەم جۆرە تېپروانىنە بۆ ھەبوونى بىنەماكانى سىكۆلارىزم لە قورئان و ئەزمونى ئىسلامدا خۆى لەخويدا نىفاقىكى سياسيه، چونكە ئىسلام دىن و دونيايه، حوكمى ئىسلامى حوكمىكى دىنى كەھنوتى نىيە و ھىچ حوكمپرائىك (پىرۆز) نىە دنياو بەشەكانى دنيا لە دىن جودا ناكرىنەو و ئەو (دونيا)يەى لە قورئاندا وئىناكراوہ (دنيا)يەى سىكۆلارىزم نىيە، لەم پروانگەو ھەر لىلى و نىفاقەكەى پۆشەنبىرى نادىنى پۆژھەلاتى دەردەكەوى، كە دەيەوى لە ھەردوو (بەر-لايەن) بخوات.

ھەروەك چۆن ھەموو (عەلمانىەكانى) پۆژئاوا وەك يەك نىن، ئەوانەى پۆژھەلاتىش ھەروان، بەلام ئەوئەندە ھەيە، جياوازى ئەو دووہ لە جۆرى حوكمەتە، ئەوانى پۆژئاوا سىكۆلەرى ھەمووين، بەلام سىكۆلارىزمەكانى لاي ئىمە(بەشەكەين). حوكمەتەكانى پۆژئاوا لە سەر بىنەمايەكى فەلسەفى و پىكھاتەى تەكنىكى و كەلتورى و ئاينىەوہ دارپىژراون، ھەرچى ئەوانەى پۆژھەلاتن بە باشوورى كوردستانەوہش لە سەر بىنەماى نىفاقى سياسى و غىابى ناسنامە دامەزراون!

حزبى كوردى و ئەزمونى سىكۆلارىزمى

بىرۆكەى حىزب دروستكردن، بىرۆكەيەكى پۆژئاوايىە، ئامانجى سەرەكى ئەو دياردەيە ھەولدانىك بوە بۆ ئەوہى پۆژئاوا لە رىگايەكى ترەوہ

هه ژمونی به سهه رۆژه لاته وه هه بئ، کورد زیاتر له ئەزمونی حیزب دروست کردن زیاتر هه ر لاسایی ئەزمونی نه ته وه بالاگانی کوردستانی داگیرکراو وهك عه ره ب و فارس و تورکی کردۆته وه .

یه کهم به شداری چالاکی کوردی له حیزبی نه وه ته وه بی غهیره کوردی دابووه، گروپی ئیتحادو ته ره قی و گه نجه تورکه کان له پاریس و ئەسته مبول چه ند کوردیکی وهك: عبدالله جه وده ت وئیسحاق سکوتلی ناویان دیت .

دکتۆر عبدالله جه وده ت یه کئ له و کورده به رایانه ی ناو کاری حیزبی عه لمانیه، ده تانین ئەو به یه کهم سیکوله ری کورد دابنیین ، که ته واو له ژیر کاریگه ری ئەژمونی رۆژئاواو مارکسیه ت دابووه له باکوری کوردستان . ئەو ده رفه ته له به رده م که سانی وهك دکتۆر عبدالله جه وده ت دروست نه بوو، که بتوانئ په ره به هزرۆ ئایدۆلۆژیایی عه لمانیه ت – سیکولاریزم – نائایینی له باکووری کوردستان و تورکیا بدات .

ئەو حزبه کوردیانه ی له دوا ی جه نگی یه کهمی جیهانی له باکووری کوردستان دروست بوون، وهك جه معیه تی ته عالی کوردستان، پارٹی دیموکراتی کورد، کۆمه له ی ئازادی، کۆمه له ی خۆبیون خاوه ن فه لسه فه یه کی سیاسی پون نه بوون، راسته ئەوانه (ئاینی) نه بوون، به لام (عه لمانی) یش نه بوون . هۆیه کهش ده گه رپته وه بۆ رۆل و هه ژمونی

سه‌رکرده کلاسیکه‌کان و بنه‌ماله دیاره‌کانی نیو بزاقی پزگاریخوازی
کوردی!

+ دامه‌زاندی حزبی شیوعی عیراقی

سه‌ره‌تای دروستبونی بیرۆکه‌ی عه‌لمانیه‌ت بۆ له خوارووی کوردستان
ده‌گه‌رێته‌وه پێش دروستبونی پارتی دیموکراتی کورد له سالی 1946،
زۆربه‌ی سیاسه‌مه‌دارانی کورد ئه‌وسا (شیوعی) بون جا چ شیوعی ناو
حزبی شوپش، پزگاری بووبن.

شیوعیه‌ت، که جوړیکه له سیکولاریزم، له دوا‌ی دروستبونی پارتی به
ئاراسته‌یه‌کی دی داچو، چونکه به شیک‌ی زۆری شیوعیه‌ کورده‌کانی ناو
حزبی (شوپش) و (پزگاری) بونه پارتی!!

ئهمه‌و وه‌نه‌بی ئه‌و شیوعیانه ده‌ست به‌رداری مارکسیه‌ت بووبن، به‌لکو
ئه‌وانه له به‌ر پۆشنای مارکسیه‌ت، خه‌ریکی کوردایه‌تی بوون.
ماکسیه‌کانی ناو پارتی و حیزبی شیوعی عیراق نه‌یان‌توانی بۆ ناو
تا‌که‌کانی نه‌ته‌وه شو‌ر ببنه‌وه، به‌ واتای خه‌لکی باشووری کوردستان
ته‌واو له سیکولاریزمی شیوعیه‌ت نه‌گه‌یه‌نرا! به‌لکو ئه‌و هه‌ر دیزه به
ده‌رخۆنه‌ کرا و به‌ پاشکاوی بۆ خه‌لکی عه‌وام باس نه‌ کرا!!

ناسیۆلیزمی کوردی به بی پرس کردن به خه لکی باشووری کوردستان ، شیعری "ئە ی رەقیب " ، که شیعری یه کی له شاعیرانی بزاقی شیوعیه ت بووه - که چهنده ها شیعری وه ک رهخنه و گلهیی له دهقی قورئان ههیه - به پیچه وانه ی زۆر هۆتیلێکی هه ولیر مرد هه ر شیوعی بوو ، نه بووه پارته ی !! له باشووری کی رەقیب ی کورده ؟؟ ئەوا دهسه لاتێ کوردی به شیک له دهسه لاتێ به غدا پیکده هینیت ، به جۆریک سه رۆک کۆمار ، جیگری دووه می سه رۆک وه زیران ، جیگری دووه می سه رۆک په رله مان هه روه ها چهنده وه زیر و سه رۆک ئه رکانی سوپای عیراق کوردن !! که واته ئه وه ی دوینی دوژمنی کورد بوو ، ئەمڕۆ به ناچارێ دۆستی کورده له دهسه لاتدا ! له لایه کی تر شیعره که بۆ چیا نووسراوه ، که چی ئەمڕۆ ئیمه له شارین و هیه چ ئاماژه یه ک بۆ تورکمان و کلدان و ئاشووری نییه ! له هه مووی گرینگتر

میدیا بوو ، هه روه ها کورد هه ر له میدیا کانه وه وه پاشنه که وتوو . که یخه سه ره وی هه ر خۆی یه کی له دامه زره کانی بزاقی (شیوعیه ت) و (مارکسیه ت) هه تا دروست بوونی (کۆمه له ی مارکسی لینینی) له سالی 1970 نه یه توانیوه به سه ر مۆرکی دینداری کۆمه لی کورده واری زال بن ، هه ر له م پوانگه وه شیوعیه ت له کوردستان زیاتر مۆرکیکی سیاسی وه رگرتوو ه نه ک ئایدۆلۆژی و فه لسه فی هه روه ها کادیری شیوعی خاوه ن پوئیا یه کی دیار نه بوون ، به ئاشکرا گوتاری خۆیان ئاراسته ی خه لکی

عەوام بىكەن ! خەباتى شىوعىيەكانى ئەوسا زياتر خەرىك بوو بە
مىلمانىي چىنايەتى نيوان

(ئاغا) و (كرمانچ) -ن. شوعىيەت خۆى له خۆيدا عەلمانىيەتییكى
ئىلحادىيە و پىرسى ئىلحادىيەكەش لەسەر چەند بىنەمايەكى مەترىيالى بىنا
كردوو، وەك دەلئیت: " لاإله والحياء مادە" - هیچ خودایەك نییە و ژیان
مادەییە، بەلام زۆریك لە شىوعى كلاسىكى كوردى نەك ھەر ئىلحادى نەبوو
نە ، بەلكو پەيوەستە بە زۆریك لە پایەكانى ئىسلام و جىهانىيىنى ئىسلام!
ئەو ئىزدىواجىيەتە ھۆكارىك بوو بۆ مردنى شىوعىيەت وەك فەلسەفەییەكى
سىياسى يان ئایدۆلۆژىيەكى سىياسى. ھەرچەند پىاوانى ئىنگلىز ناو و
ناتۆرەى "مەلای سور" يان لە مەلامستەفا دەنا، بەلام ھەژمونى بارزانى
لەناو پارتى دا ھۆكارىك بوو بۆسپرکردنى جموجۆلى ھزرى و سىياسى
ماركسىيەكانى ناو ھەناوى پارتى. ئەو دەسەلاتەى بارزانى لە بىريارى
سىياسى پارتى دا، مەكتەبى سىياسى پارتى - كە زۆربەى ماركسى بوون -
ناچارکرد گەورەترین ھەلەى سىياسى و خیانەتى نەتەوہىي لەمىژووى
سىياسى كوردى تۆماربىكەن. لە ناو دەسەلاتى پزىمى عىراقىش لە پزىگای
گۆڭشارى (پزىگارى) و پۆژنامەى (النور) ھەر خەرىكى بلاوكردنەوہى
ماركسىيەت و بزاقى (ماوى) بوون. بەشىك لە و گروپە بەوہندە چالاكىيە
ھزرىيە رازى نەبوون، بۆيە كۆمەلەى ماركسى لىنىنى يان دامەزراند. ئەوانە
وہك شىوعىيەكانى ناو حىزبى شىوعى، شۆپش، پزىگارى و پارتى نەبوون

خاوهن فەلسەفەيەكى ئىلحادى بوون باوهرپيان بە عەلمانىەتەيەكى تەواو ھەبوو، ئەوانە ھەتا ھەرەسى 1975، بوونىكى ئەو تۆيان نەبوو ھەرودھا لەلايەن خەلك و شۆرپشى كوردىيەو ھە بە شىك لەمەكتەبى سىياسى پارتى : جەلالى دادەنران بۆيە ھەرەسى شۆرپشى ئەيلول و پارچە پارچە بوونى پارتى دەرەتە زىپىنى بۆ خۆشكردن بۆ ئەو ھى ئاراستە سىياسى شۆرپشى كوردى بە ئاقارنىكى تردا ببەن. كۆمەلە سىياسى لىنىنى، لەسالى 1973- ھو لەرپىگاي بلاوكرادى (ئالاي سوور) ھو ئەيدۆلۆژىيە سىياسى خۆيان بلاو دەكردەو. ئەوان لە رپىگاي جەلال تالەبانى يەو تەبەننى ئەيدۆلۆژىيە سىياسى ماوتسى تۆنگ يان كرى. ئەندامە چالاكەكانى يان سەركردەكانى، جگە لە تالەبانى باوهرپيان بە ئەيدۆلۆژىيە سىياسى ھەردوو بالى پارتى و ھەردوو بالى حيزبى شىوعى عىراقى نەبوو.

كۆمەلە، ھەر لە ناوھەكەي دەرەكەوي كە پەپرەوي ئەيدۆلۆژىيەكى تووندى دەكرد تەواو لە سەر باوهرپى ئىلحادى دەمەزرابوو. لەپاش ھەرەسى شۆرپشى ئەيلول و مانەو ھى حيزبى شىوعى عىراقى لەناو بەرەي بەس، دەرەتەيكى تردووست بوو ئەو كۆمەلەيە لەسەر ھەرسى بئەماكەي حيزبەكەي ماوتسى تۆنگ: حيزبى پىشەرەو، حيزبى گەل، بەرەي نىشتىمانى، جارى شۆرپشى خۆيان بەن: لەبارەي بلاوكردەنەو ھى بىرۆكەي چەپ و عەلمانىەتى ئىلحادى ھىچ رپىكراوئىكى عەلمانى كوردى بەقەد كۆمەلەي نەكردوو. لەبەرايى، ئەوانە لەماركس، ماركسى تر بوون،

لەتووندى لە (سنتالين) و (لينين) تووندتر بوون بەرامبەر دژەکانيان ، بە تايبەتى سەرکردايەتى کاتى (قياده موهقه ته) ى پارتى و شىوعى عىراق .

هەرەسى شوپشى ئەيلول ، مالىويرانى و نەهامەتى و پاشاگەردانى و دارووخانى لە کەسايەتى كوردى دروست کرد . دەليقه يەكى ستراتيجى بۆئەوهى كۆمەلە زەبرى خۆى لە کەسايەتى مستەفا بارزانى و هەژمونى ئايىنى لەناو شوپشى كوردى بدات !

بەحوكمى ئەوهى لە حەفتاكان بە بارزانى دەوترا مەلا مستەفا و هەرەها بە پاسپاردەى ئەو يەكيتى زانايانى ئىسلامى كوردستانى دروست ببوو ، لە نەزەر كۆمەلەش، ماركس وتەنى : "دين ئەفيونى - ترياكى گەلانە" ، بۆيە هەر هۆكارى شكستى شوپشى ئەيلوليان نە دەدايه پال، بەلكو زۆر شتى تريش، كە هيچ بنەمايه كيان نەبوو. جارى خۆى مەلا مستەفا مەلايهتى نەكردوو، بەلام لە بنەمالەيهكى ئايىنى ياخود مەزەب نەقشەبەندى پيگەيشتبوو. ئەويان بە هۆكارىك دادەنا بۆئەوهى پەرخنە هەتا لە ترادسيۆنى دين بگرن. لەهەشتاكان، ماركسيەكى برادەرم، كە تەواو بەبى ئاگا كەوتوو بووه ژيەر كاريگەرى براگەرەكەى بە ناوى) (دەيگوت : كە پاش ئەوهى بارزانى (دە)سال لە سوڤيهت مابۆوه، لينين بە دزى دەچيپتە سەردانى، دەبيني بارزانى خەرىكى قورئان خویندەنەويه،

لینین پیی دەلی: ئەو دە ساڵە لە سەنتەری شیوعیەت دەژی هیشتا
قورئان دەخوینیتەو؟!

ئەوێ شارەزای میژووی چوونی بارزانی بۆ سۆڤیەت و ژیاننامەێ سەرانی
سۆڤیەت نەبێ مەسەلەکە ئەوەندە گرنگ نابینی و مەسەلەکە بە راست
دەزانیت ، وادەزانێ بە راستی لینین قەبوڵی ئەو پەوشەێ
نەکردوو! ئەو ، ئەو تەلقینەێ بۆیە فێرکرا بوو ، کە پەخنەێ توند لە
بارزانی و نایینی ئیسلام بگری! وەك هەردووک هاووتای یەکترن !!

بارزانی خۆی لە 1947/6/18 لە ئاوی ئاراس پەرییەو و (لینین) لە
سالی 1924 مردوو!! لە سالی 1957 نەك لینین بەلکو (جۆزیف
ستالین)یش لە ژیاندا نەماوو، چونکە جۆزیف ستالین لە سالی
1953 مردوو!!

عەلمانیەتی کۆمەلە سەرەتایەکی لە پەوتی عەلمانیەتی مارکسی –
ئیلحادی لە کوردستان درووست کرد ، کە بە هیچ جۆری بەراورد ناکری
بەو عەلمانیەتی شیوعیەکانی کوردستان کاریان لەسەر دەکرد.
سیکۆلاریزم لەناو بزاقی مارکسیەتدا هۆکاریک بوو . چەندەها ئینشیقاقی
سیاسی. هەر لە خودی کۆمەلەێ مارکسی –لینینی لە ژێر کاریگەری
مارکسیەتی ماویی دوو جار تووشی جیابوونەوێ سیاسی بوو. جاری
یەکەم، فازی مەلا محمود یەکی لە سی دامەزینەرەکەێ کۆمەلە –

دووێهکێ تر شه هابی شیخ نووری و فه ره یدوون عبدالقادر بوون - و فوئاد قه ره داغی له سه ر په سه ند کردنی "عیراقچیتتی" له سه ر کردایه تی ده رکران . له هه شتا کانیش جارێکی تر مه سه له ی "عیراقچیتتی" و کوردستان چیتتی, کۆمه له ی مارکسی-لینینی بو دووبالی نه وشێروان و مه لابه ختیار دابه شکرد!!

عه لمانیه تی مارکسی وه ک په تایه ک به ر بووه گیانی حیزبی کوردیه وه به جۆری زۆربه ی جیا بوونه وه کان له سه ر ئه و بنه مایه بووه : جیا بوونه وه ی پارته ی گه ل له پارته ی جیا بوونه وه ی زه حمه تکیشان له شو سیالست و جیا بوونه وه ی شیوعیه کوردستانیه کان - پارته ی کار - له حیزبی شیوعی عیراق!! ئه و که لتوره حیزبه کانی پۆژه له لات و باکووری کوردستانیشی گرت ه وه . له هه مووشی گرنگتر, زۆرجاران ئه و جیا بوونه وان ه "مۆدێرنانه" نه بووه به لکو "ستالینانه" بووه!! ئه و دیارده یه هه تا له سه رده می حکومه تی هه ریمیش ئاماده یی هه یه : ماوه یه ک یه کیتتی و پارته ی کیشه یان له سه ر ئه وه بووه ئاخۆ کۆی راپه رینی کردووه ?? هه موو ده زانین خه لکی عه وام و رۆشنبیر به ناچار ی راپه رینیان کرد : له باشووری عیراق , که زۆربه ی زۆری شیعه مه زه به بن , راپه رینیان دژی دام و ده زگا کانی به عس کرد ! زۆربه ی کورد فرار بوون , ئه گه ر راپه رینیان نه کرد بایه , ده یانزانی ئه نجامه که ی چیه ؟ به عس , هه له بجه ی خه لتانی خوین کرد بوو 5000 مروۆفی بی تاوانی له شه و و پۆژیکدا کوشت بوو!

به واتای ده یانزانی تاوانی فراری چیه ! خه لکه کهش له سته می دام و ده زگاکی پژی می به عس , به تاییه تی ئەمن , بیزار ببوون ! له پاشان ئەوهی پییان ده و ترا " جاش یا خود فورسان " هه موو چه کدار بوون , له پاش ئەوانه ده وری پۆلی حیزبه کان دی !! ئەو حیزبانه به هه موو ره وتیکه وه له ئیران بوون , چونکه جاریکی تر دوو چاری ئاشبه تالی وه کو شۆرشى ئەیلول ببوون ! ئەمجاره خو یان له جیاتی تاك حیزبی , چه ند- حیزبی بوون ! له جیاتی ئەوهی لابه لا ئیسلام ده وری هه بی له ئاراسته کردنی سه رکردایه تی شۆرش , زۆربه ی سه رکردایه تی حیزبه کان مارکسی بوون !!!!

ئەوسا یه کیتی و پارتی وایان له لایه نگرانی خو یان ده گه یاند , که ئەوان راپه رینیان کردوه : ئەگه ر وا بیته , که وا نییه , ئەدی کی به رپرسیاره له ده رپه رین و کۆچه که ؟؟ له ده رپه رین له شاره کان و کۆچه نیو ملیۆنه که چه نده ها که س بوونه قوربانی !

له سیکیوله ری حیزبه وه بو سیکیوله ری رۆشنبیره وه

ئەزموونی سیکیولاریزمی حیزبی کوردی له شاخ , میژووێک نی یه که س شانازی پیوه بکات , چونکه ئەو ئەزموونه دوور بووه له هه موو بنه ماکانی

خودی سیکیولاریزمه وه _عهقلانیهت -نا-نایینی، یه کتر قه بوولکردن، یه کترخویندنه وه، حیزبایه تی مۆدیرن وهك خویان بانگه شه ی بۆ ده کهن. کاتی نه وه ی نوێ رهوشی سیاسی له کتیبه کانی نهوشیروان مسته فا، مه لا بهختیار، ئه بو شوان، فاتیح په سول، حه مه ی حاجی مه حمود، سامی عبدالرحمان ... هتد ده خوینیته وه ، هه ست به هۆفانیه تیکی چاخه کانی ناوه پاستی ئه وروپا ده کات!! ئه و کهلتوره دوور له هه موو به ها ئینسانیه کان له دوای راپه رینه وه بۆ ناو شاری کوردیش گواسترایه وه و ئه زموونی هه لبژاردن و په رله مان و حکومه تی کوردی خزانه ناو بازنه ی گومانه وه! به (پا)ی من ئه گه ر بپاری (986)ی نه ته وه یه کگرتوو ه کان، که ناسراوه به "نه وت به خۆراک" نه بوایه حیزبی کوردی ، نه ک هه ر هه ره شه یان له ئه زموونی حکومرانی مه دهنی کوردی ده کرد، به لکو جاریکی تر ئه و به شه ی کوردستانیان بۆچه ند ئیماره تیکی عه شیره تی دابه ش کرد!!

ئه و بپاره ی UN خه لکی له به شیک له نه هامه تییه کان پزگار کرد له هه مووش گرنگتر به شیکی ئه و بودجه یه یه له ریگای هه ندی گه نده لی ناو (UN) ه وه که وته دهستی هه ردوو حیزبی ده سه لاتدار، ئه مه ش بووه هۆکاری هه ندی له سه رانی ده سه لاتی کوردی و به رژه وه ندی هاویه ش کۆیان بکاته وه و چی تر سه ر لوتکه کان له یه کتری نه گرن هه روه ها ئیداره ی جوړج بۆش هۆکاریکی تر بوو، شه پی ناو خو دووباره

نەبىتەوہ !! لە پاش بى دەنگکردنى تەنگەکان، ئاراستەى ئەو قەلەمانەى
 كە لە شەپى ئايدۆلۆژيا دۆراندبوويان بەناوى مۆديرنىتەوہ شەپىكى تريان
 لەناو كۆمەلگای كوردىيەوہ بەرپاكرد. ئەو شەپە، شەپى مەلوماتى و
 زانىارى مۆديرنىتە نىيە، بەلكو شەپىكە لەگەل كەلتورى كوردى و ئاينى
 كوردەوہ دەكرى.

زۆر جار وا پىك دەكەوى كە تەنگەكان بىدەنگ دەبن و خەلك بژيوى باش
 دەبى و جۆرىك لە خۆشگوزەرانى بەرپا دەبى، ھۆكارىك دەدۆزىتەوہ
 بۆقسەكردن لەسەر ھەندى پەوش و ھىماو كەلتورى مەللەتەوہ. بەشيك لە
 نوسەرانى سىكولەرى كوردى، كە زۆربەيان ئاستى پۆشنبىريان لەمەر
 ئاين – ھوہ زۆر لاوازە بەجۆرى نەك لە ھەندى دەقى قورئانى ناگەن،
 بەلكو ناشزانن بىخويىنەوہ. ئەو كارەى ئەوان كە دەيكەن خويىندەوہى
 خويان نىيە بۆ چەمكە ئاييەنيەكان، بەلكو ئەوہى ھەندى عەلمانى عەرەب
 و فارس لە پۆژھەلاتناس و نوسەرانى پۆژئاوايان وەرگرتوہ، بۆ كوردى
 وەردەگىرى و بەناوى خويانەوہ وەك خويىندەوہى عەقلى كوردى
 بلاودەكەنەوہ. ئەو پەوتەى سىكولارىزمى كورد دەيەوى لە ديدگای ناصر
 ئەبوزىد، على حەرب، محمد ئەرگۆن و محمد جابرى و ھەتا ھاشم
 صالحەوہ لە كەلتورى كوردى و قورئان بدوى!! بەواتاى ھەتا ئىستا
 عەلمانىەتيك لە كوردستان دروست نەبووہ كە دەرھاويشتە و زادەى
 بىركردنەوہ و تىپوانىنى كوردى بى، ھەرەك لە (حيزبكارى) و

(مارکسیهت)دا، کورد چاوی له عه ره ب و تورک کرده وه ! له مه سه له ی
 عه لمانیه تی مه ده نیش، پۆشنبیری ده ره وه ی بازنه ی دین خه ریکه چا و له و
 بزاقه ده ستکرده ی عه ره ب و فارسه کان ده کاته وه . هه رئه مه ش وایکردو وه
 له سه رده می ئیستادا بیرمه ندیکی کورد له بواری سیاسه ت و مه سه له
 جفاکییه کان دروست نه بی؟!!

پروژه پیشنیازیک بۆ سه رۆکی هه ریم و خۆپیشاندهران

له دهره وهی خییوی حیزب و په رله مان و حکومه ت

نه خشه ریگایه کی نیشتمانیی

دهروازه

پاڤه رینی جه ماوه ریی و خوڤیشاندانی سه رشه قام دووئه زمونی نوین له میژووی سیاسی کوردستاندا، پیشتر له ئه زمونی شوڤشی کوردستان نهک هه ر نه بووه ، به لکو هه رگیز خه لکی کورد دژ به ده سه لاتی کورد پانه په ریون . پاڤه رینی به هاری 1991 ، وه لامیکی بیوینه ی کو مه لانی خه لکی کوردستان بوو دژی داموده زنگای پژی می عیراقی . هه رچه نده ته مه نی ئه و پاڤه رینه کورت بوو ، به لام ئاکامی ستراتیزی پاڤه رینه دروستبوونی په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان بوو ! خوڤیشاندانی سه رشه قام یه که م خوڤیشاندانی به شی ک له سلیمانی و شاروچکه کانی بوو دژی ئه زمونی حوکمپانی ، حزبپانی کورد . ئه و خوڤیشاندانه چه نده ها (چوارچیوه) و (پاڤه) و (شوڤقه) ی له سه ر بنه مای حزبی و نا - حزبی بو ده کری . له م پیودانگه وه (پوئیوا په یامی) ئه و ئه زمونه نوییه ی گه نجی کورد، که یه که م هه ول و پیکولی کوردیه دژی ده سه لاتی کوردی، لیلی یه کی پیوه دیاره ناکری به عه فه ویبانه ناسنامه یه کی جه ماوه ریی ، کوردستانی به به ر د ا داریژین !!! به لام ئه وه گرنگه ئاریشه یه کی ترسناک هه یه ، جا که به شیکی خوڤسکه و گوزارشت

له توپه بوونی خه لک دهکا و به شه که ی تر به ئاراسته یه ک هه ر له هه ناوی کار له سه ر هه لوه شان ه وه ی خودی خو پيشان دان ه که ده کات, ئه وه مه سه له یه کی تره . بو چاره سه رکردنی ئه و گرفته چه نده ها پيشنياز خراونه ته روو وه ک " پرۆژه حه قده خالییه که ی په رله مان " " بیست و دوو خالییه که ی ئوپۆزسیوۆن " و " یازده خالییه که ی سه روکی حکومه ت — به ره م " و " پینچ خالییه که ی تالبانی !!! "

به رای ئیمه ئه وانه هيجيان ناتوانن چاره سه ری ئه و گرفته بکه ن, بۆیه ئه م پرۆژه پيشنيازه مان ئاماده کرد وه ک به پرسياره تیک به رامبه ر تاکه کانی نه ته وه که م و دۆزه په واکه ی. بۆچی ئه مه م نووسیوو ه ؟؟ ده بی بزانی که دوو نه وه ی له یه ک جیاواز له باشووری کوردستان هه یه : نه وه ی پيش راپه رینی به هاری 1991 و نه وه ی دوای راپه رین !! نه وه ی پيش راپه رین زۆربه ی ژيانی سیاسی له شاخ بووه و بیرکردنه وه ی تووند بووه. ئه وه ی له کتیه کانی نه وشيروان و مه لا به ختیار و موحه مه د حاجی مه حموود و سه ید کاکه ..... له سه ر کوشتنی یه کتر کراوه , مرۆڤ له به رده می شه رمه زاره ! هه رچی به شیک له نه وه ی دوای راپه رینه , زه بر و زه نگی رژی می به عسی نه بینوه . ئازادی له وه ده بینى , که دژی رژی می هه ری می کوردستان بی . ئه وه نده باسی ئازادی خو پيشان دان ده کات وه ک بلی ئی ئازادی له ولاته هه بووه کان ئه وه نده به رقه راره , مرۆڤ ده توانی له به رانبه ر هه ر شتیک خو پيشان دان بکات؟؟ ئه گه ر وابی , ئه وا ئوسامه بن

لادن ھەقى بە خۆى گروپھە كەى دابوو ، كە جياوازى لە نىوان خەلكى مەدەنى و عەسكەرى نەكات؟! ! خۆپيشاندانە كە ھەق بى يان نە ، نووسەر نايەوى جاريكى تر وەك شاخ شەپرى كوردكوژى دروست بىتەوہ!! ھەر لەم روانگەوہ نامەيەك بۆ سەرۆكى ھەرېم دەنووسين :

بۆچى سەرۆكى ھەرېم؟!

نوسەرى ئەم پرۆژەيە باوہپى رەواى بەرۆلى فاكتەرى دام و دەزگا و عەقلى مۇئەسسەسانى ھەيە ، ھەر لەسەر ئەم بنەما و شەنگستە باوہرمان وايە كە دەسەلاتى سەرۆكى ھەرېم لە كىشەكانى كوردستاندا زۆر زياترە لە دەسەلاتى پەرلەمان و حكومەت و حزب ، بۆيە ھەر ئەو لە پىگاي دەستورەوہ دەتوانى راستە و خۆ لە گەل نوینەرانى خۆپيشاندەران دابىشى بە گوفتارو پەفتار چارەسەرىكى بنەپەرتى بۆ گرفته كە دابىت!

بۆچى چارەسەر لە حزب و پەرلەمان و حكومەت دەست ناكەوى؟!

+ حزب وەك فاكتەرىك بۆ شەقارو درزى زياتر

حیزبی سیکۆله‌ری کوردی ئه‌وه‌ی ئه‌مرۆ له ده‌سه‌لاته‌ یان ده‌ره‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی هه‌ریم ، به‌شیک له نه‌هامه‌تیه ئابووری یان هزری به‌سه‌ر نه‌وه‌ی کورد دادیت له ئه‌ستۆیه !! هه‌رچه‌نده

میژووی حزب‌رانی کورد ، میژویکه له جیابوونه‌وه ، شه‌ری جه‌ماوه‌ری وچه‌کداری له‌گه‌ڵ یه‌کتر . پاش ئه‌وه‌ی (هیوا) و (پزگاری) و به‌شیک له (شو‌رش) پازی بوون به‌ پرۆژه‌که‌ی مه‌لا مسته‌فای بارزانی که له حزبیك به‌ناوی (پارتی دیموکراتی کورد) کۆبینه‌وه به‌شیک له‌ره‌وتی شو‌عی کوردی به‌و حزبه‌ پازی نه‌بوون وچوونه ناو حزبی شو‌عی عێراقی ؟ حزبی شو‌عی عێراقیش له‌سه‌ر بنه‌مای مارکسیزم قبۆلی دروست بوونی (پارتی) نه‌بوو ، چونکه به‌گۆیره‌ی فه‌لسه‌فه‌ی سیاسی مارکسیزم نابێ دوو حزبی مارکسی - شو‌عی له‌یه‌ک وولاتدا هه‌بن .

کیشه‌ی شو‌عی وپارتی له‌و قۆناغه هه‌تا کۆده‌تای یه‌که‌می به‌عسی 1963 به‌رده‌وام بوو . کیشه‌ی نیوان شو‌عی وپارتی هینده گ‌رنگ نه‌بوو به‌لام دووله‌ت‌بوونی پارتی له‌سالی 1966 ده‌ست پێکی کاره‌سات بوو له‌میژووی حزبی کوردی و بزافی پزگاری خوازی کوردی !!

ئه‌م مملانییه‌ حزبییه له‌میژووی سیاسی کوردیدا به‌چه‌ند شیوازیکی چه‌کداری و کوشتن

دەرکەوتوو، بە تاییهتی له سالانی 1966-1970، 1970-1976-
1976، 1974-1986، 1994-1996، 2000-1996، 2003-
2011!

بەو مەلانی میژویی و پێر پەوه، پەرله مان و حکومهتی هەریم دامەزەن،
له وساوێ شەپهکانی (شاخ) و (لق و مەلبەندەکان) بە مۆدێرن و شارایی
کران و دام و دەزگانی حکومهت کرانه گرد و شاخ!! له ئاکام حکومهت
بووه حزب، حزبیش بووه حکومهت!

له و پوانگهیهوه، هەرۆک چۆن حزب له شاخ نهیتوانی هیچ چارهیهکی
بەرهتی بۆ کێشه و ئارێشهکان دابنێ، له سهردهمی کۆمهلگای کراوهی
مۆدێرن و ههژمونی عهقلیهتی مۆئەسسەساتی و شۆرشێ سهه شهقام،
حزب چونکه دۆگمای ئایدیۆلۆژیا ئاراستهیی دهکات، هەر دیو و خێوی
کۆنه و نهک هیچ چارهسهری پێ نییه، به لکو کولاندنهوهی میژووییکی پێ
مەلانی و جیا بونهوه و یهکتر کوشتنه، ههروهها حزب هەر خۆیشی
کێشهیه و خولقینهری زۆربهی ئارێشهکانه!

به کورتی بهو عهقلیهت و ئایدیۆلۆژیا و پاشخانهوه حزب چارهسهری ئه
ئارێشهیهی پێ نییه!

پەرلەمان و دایە لوگی بیژەنتی

هەرچەندە لەم خولەى پەرلەماندا ، پەرلەمانتار پۆبۆت ئاسا بە سیگنەلیك دەست هەلنابری ، بەلام (دووشك بوون)ى پەرلەمانتارى دەسەلات و ئۆپۆزسیۆن ئەوەندە بى تام بوو ، لە بریتی ئەوەى خەلك سود لە مەملانی ی ئەوان وەربگری ، ئەو جگە لە زیاتر زیان گەياندن بە مافەكان و پوئیا و جیهانبینى تاكى كورد هیچی تری لینهكەوتۆتەو . هیچ لا بە پرۆژەى یەكتر پازى نیین : ئەو ئەو قسەیهیه لە راگەياندى هەردوولا دەبینین و بەر گویمان دەكەوئ . نازانم پرۆژە هیه لە زیانى خەلك دابى ؟ ئەى ئەو پەرلەمانتارانەى لە پەرلەمانن بو (ژیانى خەلك) ن یان (زیانى خەلك) ؟

گفتوگوكانى پەرلەمان دایە لوگی بیژەنتین نەك دایە لیكتیكى .... ئەو قسە پووتانەش گیرفانى هیچ هەژاریكى ئەم میللەتە گەرم ناكەنەو . مەسەلەكە لەو دایە ئەو پەرلەمانتارانە هەموو حزبین و بە ئاوازی حزب دەجولینەو هەر بۆیە ئەوانەش وەك بلایى نوینەرى حزبن نەك جەماوەر ، بۆیە نوینەرى حزب چارەسەرى كیشەى هاوالاتیانى كوردستانى پىنكاری ! ... خەلك رەفتارى دەوئ نەك زیاتر گرفتار بئ بە شەپەقسەى "نوینەرانى" سەیرەكە لەو دایە هەمووبەناو داکوکی لە داخواییهكانى

جه ماوهر دهكهن !! كه چى كهسيان (به ههردوو ته ره فه وه) نايانه وئ
 وهك جه ماوهر بژيين! له م پروانگه وه ، دهگهينه ئه وه ئه نجامه ي كه
 په رله مان هه ر قسه ي پئ ده كرى و هيج كاريكى پئ ناكري و هيج
 په رله مان تاريكيش ئاماده نيه ده ستبه ردارى خيرو بيرو په رله مان بئ ،
 ئيستيقاله بكات !!!

+بئ دهسه لاتی حكومه تی دهسه لاتی

له سالی 1992 وه وه حكومه تی كوردی دوو حكومه تیه ، ئه وه دوو
 حكومه ته ، نهك هه ر حزبى نه بووه بهلكو له زوژ باردا حكومه تی دوو
 ناوچه ییه بووه . هه ر ده لئى كوپی ئه زمونی حكومه ته كوردیه كانی ناو
 قه له مره وی میرینشینیه كانی سه ده ی نوژده هه م - ن ، حكومه تی هه ولیر ،
 حكومه تی سلیمانی !!

حكومه ته كه ی ئیستای د . به ره هه م نهك هه ر حكومه تیكى یه كگرتویى
 كوردستان نییه ، بهلكو دهسه لاتی به سه ر ته واوی مه له كه تی سه وزیش
 نییه . ئه مه ش په یوه سه ته به په تای دیارده ی جیا بوونه وه ی حزبیی و
 هه ژموونی حزبیی . له م پئودانگه وه ، ده كرى بلیین ئه وه ی له كوردستان
 هه بووه و هه یه حزبانییه نهك حكومه ترانی !

له لایه کی تر، ئۆپۆزسیۆن نه متمانه ی به و حکومه ته دا وه نه ئه و
متمانه شی دووباره کرده وه!

به راستی کیشه که گه وره بووه ، چونکه ته مه نی زۆره . مه ترسی
هه نووکه ی زۆر ترسناکتره ، چونکه له نیوان مملانیی حزبه کانی
ده سه لات و ئۆپۆزسیۆن خه ریکه (سایکس بیکۆیه کی ناوخۆیی) له باشور
ژانیکی تر بۆ کورد زیاد بکات و ته نها باشور سیجار دابه ش
بکری: ئیستعماری ئینگلیز و فه ره نسی باشوری له کوردستانی گه وره
جیا کرده وه ، ئیستعماری عه ره بیش به پالپشتی ئەمریکا خه ریکه به شیکی
دی له باشور به ناوی "ناوچه جیناکۆکه کان-disputed lands"
جیا ده کاته وه! و پیرای ئەمه ش، ئە وه مملانیی هه ردوو ده قه ری زه رد و
که سک خه ریکه هه ردوو میرنشینی سۆران و بابان به کیشه کانیانه وه
زیندوده که نه وه!

ئۆپۆزسیۆنیش ئە وه خه ریکه له بی-ده نگی حکومه تدا، راسته وخۆ یان
نا راسته وخۆ خۆی ده کاته " پرۆژه " ی بهر ده رگای سه ره ، ئە مه ش
حاله تیکی ترسناکه ، چونکه زایه له ی زه نگی شه ری ناوخۆی
ده داته وه.... ئە مه ش جگه له تیرۆکردنی شۆرشی سه ر شه قام هیچیتر
نییه!

جا ههروهك چۆن پرۆژهى په رله مان نه زۆك بوو، پرۆژهى حكومه تيش خراپتر ، چونكه ئه وهى دواى ته واو په يوه سته به ده سه لاته وه ههروه ها ههروهك چۆن په رله مان هه تا هه په شهى ده ست له كار كيشانه وهى نه كا وهك كارتىكى هه په شه ، هيچ وه زيريكيش هه تا هه نكه ئاماده نيه ده ست له كار بكيشيته وه.... ئه مه ش په يوه سته به زه نيته و بير كردنه وهى وه زيبرى كوردى! كيشه كه هه ر به رده وام ده بى و جار يكى تر ، حزبى كوردى زهنگى زهنگه بۆ گيانى تاكى كورد و نيشتمانى كورد لى ده ده ن!

جا كه په رله مه نتار و وه زيبر ئاماده نه بن "ئىستيقاله" بكن، ئه وه سه رۆكى هه ريم به زه برى ده ستور ده توانى هه ردوو كيان "ئيقاله" بكات!!! هه رچه نده ئه وهى پوويدا به رانبه ر حيزب و سه رۆك جياواز بوو، به لام ئه وهى روويدا ، پوودا وه كانى شاخ وه بير تووژى رۆشن بيرانه وه هينا وه!

هه رچه نده مه وداكانى نيوان دزه كان تا دى فراوانتر ده بى، به لام هيشتا نه گه يشتووينه قوناغى ئيقاله كردن و ده رفه تىكى له بار ماوه له نيوان سه رۆك و خه لك، كه هه ردوو له ريگاي ده نگدانى نه ينى و به شىكى نا حزبى بوونه ته به رپرسى يه كدى، لى ره وه ده كرى ده سته يه كه له پۆشن بيران و زانايان ببنه سه رشاندى خه لك و له گه ل سه رۆك كۆببنه وه!

مەسەلەكە ناچارمان دەكات ، كە لە پېكھاتەى دەسەلات و ئۆپۆزسىيۆن بىكۆلىنەوہ .

لە بەر ئەو خالانەى خوارەوہ ، خۆپيشانندانەكە لە خۆپيشانندانىكى سەر شەقام ، كە ئەزمونىكى نوئى بوو لە مېژووى نوئى كورديدا ، بەرەو خۆپيشانندانىكى حيزبى چوو:

1. غياىى ناسنامە : خۆپيشانندانە لە پوآلەتدا نە كوردستانى ، سىكىولەرى ، ئىسلامى بوو!!

بە واتاى نە ھەردوو دەقەرەكە بەشدار بوون ، نە تايبەت بوو بە سىكىولەركانى باشوورى كوردستان وە نە ئىسلامى تا ھەر ئىسلامىەكانى كوردستان بەشدار بن .

2. ئەو تىكەلىەى دەقەرىك كە لە مېژە كېشەى لە گەل دەقەرەكەى تر ھەيە... ئەمە وا دەكات كە تەفسىرىكى شارىبى بە خۆپيشانندانەكە بەدەن...

3. جگە لە حيزبە ئىسلامىەكان ، ئەوانەى سەرۆكايەتى خۆپيشانندانەكانەيان دەكرد لە گەل ئەو حيزبەى لە ناوچەكە بالادەست بوو ، بەوہ تۆمەتبار دەكرىن كە زۆر شارگەرن ھەردووك لە سەر چارەنوسى ئەو شارە پىكنايەن!!

4. خۆم له تەلە فزىيۆنىكى ئۆپۆزسىيۆن وتم ، زۆربەى ئەوانەى له بەر دەرگای سەرا كۆبونەوه ، پىيۆستيان تەنھا بە 400-500 ھەزار دینارە كە بەراورد ناكړئ بەوہى ئەندام پەرلەمان وەریدەگړئ!! با ئەندام پەرلەمانەكانى ئۆپۆزسىيۆن ئىستىقالە بكەن! بە ئىستىقالەكەيان ھەم ساغى خۆيان بۆ ئەو كەسانە دووپات دەكەنەوہ ھەم دريكي كوشندە لە دەسەلات دەدەن و حكومت ناچار دەكەن ئىستىقالە بكات ، كە ئەوہش داواكارى حيزبى ئۆپۆزسىيۆن و خەلكەكەى بەر دەرگای سەرايە !!

5. لە دەقەرى زەرد ھىچ خۆپيشاندانك نەكرا؟ لە دەقەرى سەوز لە حيزبە بالادەستەكەى زەرد درا؟؟

6. حيزبە بالادەستەكەى دەقەرى سەوز بە توند و تيزى كۆتايى بە خۆپيشاندانەكە ھيئا، دەبوایە ھەرگيز بىرى لەو پړگايە نە كرد بوایە ، چونكە بيناي مرقئك لە لای خودا زۆر پىرۆزە ،..... دەسەلاتەكەى ئەو شارە ھەر چۆن بىت ناگاتە دەسەلاتى قەزافى لىبىيا ، سالىحى يەمەن ، بەشارى سوريا..... چۆن ئەو خەلكەى دەقەرەكە بە كوژرانى (دە كەس) پايدۆزيان لە خۆپيشاندانەكە كرد؟؟؟

پاش ئەوہى نەخشە پړگای من بۆ چارەسەرى مەملانئى نيوان دەسەلات و ئۆپۆزسىيۆن پەيرەو نەكرا لە نيوان ھەر دوو لاوہ ، بە باشمان زانى لە

پیناوی میللەت بیر لە پڕیگایەکی دی بکەینەو، ناوی بنیین پڕیگای
سییەم!

+ نا بۆ مەلانی ی دوا لیزی دەسەلات و ئۆپوزسیۆن

بە ئی بۆ هیژی سییەم؟

بە شیک لە دەسەلاتی کوردی بە عەقلیەتیک بیر دەکاتەو، زۆر دوورە لە
حکومەتکاری و نزیکە لە حیزبکاری سەردەمی شاخ نەک مۆدیرن و
کۆمەڵی مەدەنی . ئەگەر ئەو هی لە کتییەکانی (نەوشیروان مستەفا ،
موحەمەدی حاجی مەحموود ، سەید کاکە ، مەلا بەختیار، یادەوارییەکانی
جەمال مۆرتکە ، پشکۆ نەجمەدین.....هتد) راست بن ، کە
دیارە زۆربەیی راستن ، ئەوا حیزبایەتی شاخ ، کە دەسەلاتی کوردی زۆر
شانازی پیۆ دەکات !! هەر تاکی کورد کوشتن بوو !!! هەر بۆ نمونە
، موحەمەدی حاجی مەحموود لە پۆژمییری پیشمەرگە یەک " دا زۆربەیی
زۆری لە کوردکوژیەکان خستۆتە پوو ، لە دوا دیداری لە گەل تەلە
فریۆنی نالیا : لە بەرنامەیی میژوو و پووداوا لە گەل یەکتەر دەلیت : ئەو
پۆژەیی هەردوو هیژی دەسەلاتدا ، خەریکی شەپکردنی یەکتەر بوون و
چەندان پیشمەرگەیان لە یەکتەر کوشت ، ئیەمە لە سۆشیالیست هەمان پۆژ
لە شەپ بووین لە گەل پۆژیم !! "

له سه‌رده‌می حکومه‌تی "هه‌ریم" یش , به‌شیک له هه‌ردوو هیژی ده‌سه‌لاتدار له ناوشاریش له 1994 هه‌تا 1998 شه‌پری یه‌کتریان ده‌کرد! له ماوه‌ی تر , به‌تایبه‌تی له ناوچه‌ی سه‌وز , ئه‌و پاره‌ی زۆره‌ی له ریڭای 986 و گومره‌گه‌کان و پرۆژه‌کانی حکومه‌ت به‌ده‌ستیان ده‌گه‌یشته‌ زۆر به‌که‌می خزمه‌تی خه‌لکیان پیده‌کرد! ئه‌وسا خودی نه‌وشیروان که‌سی یه‌که‌م بوو له ناوچه‌ی سه‌وز!! ئه‌و دوو حیزبه‌ی ده‌سه‌لات ئه‌و پاشخانه‌یان هه‌یه .

بیگومان به‌شیک له دلسۆزانی حکومه‌تی هه‌ریم , تا راده‌یه‌که‌ خزمه‌تی تاکی کورد و کوردستانیان کردووه !! توانیانوو له‌لات تا راده‌یه‌که‌ به‌ره‌و پیشه‌وه‌ ببه‌ن!! به‌لام گه‌نده‌لکارانی نیو ده‌سه‌لات , به‌ربه‌ستن له به‌رانبه‌ر پرۆژه‌کانی حکومه‌ت! پاشان ئه‌و جووره‌که‌سانه , ئه‌گه‌ر له چیا بووبن!!! زۆربه‌ی به‌نان و ئاوی گوندییه‌کانی کوردستان خه‌باتیان کردووه , ئه‌مڕۆ ئه‌و گوندییانه و خه‌لکیدی پیوستیان به‌خزمه‌ته‌کردنه!! , نه‌که‌ فه‌رامۆش بکری‌ن له دایه‌ره‌کانی هه‌ریم! جا ده‌سه‌لات شتی جوان و کریتی هه‌یه , نه‌که‌ وه‌که‌ راگه‌یانکارانی حیزبی هه‌ر شته‌ جوانه‌ ببنیت , نه‌که‌ وه‌که‌ ئۆپۆزیسیۆنیش هه‌ر کریتی‌ه‌کان به‌جه‌ماوه‌ر پیشان بدات!!

ئۆپۆزیسیونی ھەقیقی؟!

لە راستیدا سیکولاریزم و ئیسلامی ھەتا سەر ناتوانن پیکەوہ بژین!
چونکہ ھەر چ نەبیّت لە پووی ئایدۆلۆژیەوہ , پیکەوہ ناتوانن ھەل بکەن
لە سەر جۆری پرۆژەکان.ئەوہ تە بەرێز مامۆستا مەسعود عبدالخالق لە
کتیبییدا ئەو کارەستانە ی بە سەر خودی کورد ھاتوون , بە تاییەتی
دوای ھاتنە سەر حوکمی کە مالییەکان و دامەزراندی حکومەتی تورکیا و
دەولەتی عێراقدا , عەلمانییەت لەو مەینەتیانە ی کورد بەرپرسیارە!
بەشیکی لە ئۆپۆزیسیۆن , نەک ھەر عەلمانیە و کار بۆ عەلمانییەت دەکەن
ھەر وہا کۆمەلگەش بە عەلمانی بکەن , بەلکوھیچ پەیوہندی بە
ئیسلاموہ نییە! کۆمەلێکن زۆربە ی لە گەل یەکییتی نیشتمانی
کوردستان مێژووئیکیان درێژیان ھەیە! ئەو گروپە سالانیک ناوچە ی
سەوزی لە ژێر دەستدا بووہ!! ھەرچی بە سەر کورد دادیّت ئەوان لە
بەشیکی بەرپرسن!!

ھەرچی ھەردوو حیزبەکانی ئیسلامی کوردستانن دەبی چاک بزائن ئەو
ئیسلامیانە ی لە دەرەوہ ی بازنە ی حیزبایەتین لەوان زیاتر نەبن , کە مەتر
نین! ھەتا کە ی پازی دەبن , کە ئیسلامی تەنیا 10_15 کورسیان لە
پەرلەمانی کوردستان ھەبی! ئە ی مەسەلە ی " بەھاری عەرەبی " , ئە ی

زۆربەيان ئىسلامىيىنىن؟ لە زۆربەي ئەو ولاتانە ، ئىسلامىيەكان نىين
 حكومت پىكدەھىنن ؟ ئايا سىكىولەرە توندرپەوہكەي ناو ئۆپۆزسىيۆن
 قەبولى تەيارى ئىسلامىيەكانى ناو ئۆپۆزسىيۆن دەكەن؟ يان ئەو
 ھاوپەيمانىيەي نىوانيان وەك فازل بەراكى صەدامى وتويەتى : ھەر
 ھاوپەيمانى دژەكان نىيە ! بە راستى ئىسلامىيەكانى ناو ئۆپۆزسىيۆن دەبى
 زۆر زياتر كار بۆ بە ئىسلامكردنى كۆمەلگا بكەن ، چونكە گۆپىنى
 "يەكىتى و پارتى " بە "گۆران " ھىچ لە مەينەتەكانى كورد ناگۆپىت!
 كورد كىشەي لە گەل يەكىتى و پارتى نىيە بەلكو كىشەيان لە گەل
 سياسەتى چەوت و پىرگەندەلى يەكىتى و پارتى ھەيە !!!

كاتى يەكگرتوو بە مەدەنى و بزوتنەوہى ئىسلامى بە چەك شەپيان لە
 گەل حىزبىكى دەسەلاتى كوردى دەكرد ، زۆربەي دەسەلاتدارانى ناو
 گۆران بەشىكى گرىنگى ناو دەسەلاتى يەكىتى يان پىكدەھىنا !

كارەكانى ئۆپۆزسىيۆن

ھەيكەلى دروستبوونى ئۆپۆزسىيۆن سەيرە !! كۆمەل و يەكگرتوو
 ئىسلامىن و خاوەن باوهر و ئايدىئۆلۇژى خۇيانن ، كەچى گۆپرانن زۆربەي
 پىاوانى يەكەمى ناو يەكىتى نىشتىمانىين و خاوەن باوهر و ئايدۆلۇژىيى
 ماركسىن ! ئەو گەندەلىيەي لە كوردستان ھەيە ، زۆربەي ناوچەي سلىمانى

گرتۆتەوہ ، کہ 2009 زۆربەى ئەوانەى گۆرپان، ئەوسا پياوانى نزيكى دەسلەت بوون، يەكيتى بوون!! ئەو دووہ ، لە رووى ئايدۆژييهوہ تەواو دژى هيژى سييهمن!! ھەر چ نەبى ئەوہى دوایى سيكيولەرن. جياوازی ئەوانە زوو دەرکەوت ، بەشيك لە ئەندام پەرلەمانانى دەسلەت و کەمیک لە پەرلەمانتارانى گۆرپان داوايان کردووہ ،کە ئەو شوقانەى لى نيشتە جيپوون لە سەريان تاپۆ بکريت. کارى ئۆپۆزسيۆن ھەر ئەوہ نييه : پيگايەكى نا-قيرتاو و کۆلانیکى تەنگەبەر و خانويکى کەلاوہ.....پيشان بدات! بەلکو کارى ئۆپۆزسيۆن ئەوہيه: لە زمانى پەرسى حکومەت ئاخۆ حکومەت زمانى پەرسى ھەيه؟؟ ئاخۆ بە پەرسى پايگەيندووہ؟ بۆچى زمانى پەرورده دوو زمانە،خۆ ئيمە و بادينان يەك نەتەوہين!! ئەوہندە پەرخنە لە عەرەبەکان دەگيرى، ئايا ئەوان بە ئيسلامى و سيكيولەرشتى ئەوھايان کردووہ؟؟ ھەرگيز بيريان لە زارى خويان يان ناوچەکەيان کردۆتەوہ ھەتا مندالەکانيان بە زارى خۆى بخوينى!! ئەرى کەس بە موصلالوى؟يان بەغدادىي ؟ بەسرايى دەخوينى ھەتا ئيمە بە زارى خۆمان بخوينين! بۆ دەبى سرودى " ئەى رەقيب " ، کە ھەندى دىرى دژى ئاين و باوہرى زۆربەى ھەرە زۆرى خەلکە ، لە زۆربەى کۆنگرە و کۆبوونەوہکان ئەوھا بە پەواج بى؟! بۆ ئەوان دۆستى کوردن يان دۆزمنى؟! ئەو کەسانەى رەقيبى کوردن کين؟؟ بۆچى کورد وەزارەتيان لە گەل پيکدينى! ئايا دەکرى ئەوانەى لە شاخ شەپيان لە دژ

دەکردووین ، ئىستاش لە حکومەتى عىراقى ھەر پىيان بلىين ئەى
 رەقىب!! يان ئەوانەى لە گەل دەسەلات نيين پىيان بگوترى ئەى
 رەقىب!! زۆر گەندەلىى ترى حيزبەکانى دەسەلات ھەيە ، دەکرا بە
 تايبەتى حيزبە ئىسلامىيەکانى ناو ئۆپۆزىسيۆن کاريان بۆ بکرايە .

بە راستى دروستبوونى ھاوپەيمانى دەسەلات سەيرە ! ئەگەر ئەوانە
 دۆست نەبن ، دەبى دۆزمنى يەکتە بن ! جارىكى تر وەك شەستەکان
 وئۆو دەکان شەپە پەپۆ و کوردکوژى بەرانبەر يەکتە دەکەو ! ئەوان
 ناتوانن ديموکراتى بن و لە دەرەوہى ئەو ھاوپەيمانىە بن خودى يەکتە
 قەبول ناکەن!! با ھەر ھاوپەيمانى يەکتە بەس کورپى کورد بە دەست
 حيزبى کوردى نە کوژرئى!!! پىکھاتەى ئۆپۆزىسيۆنىش بە جوړىکە لە
 مالى جالجالۆکە لاوازترە ! حيزبى ئىسلامى ئەزمونى لە گەل حيزبى
 سيکیولەر ھەيە ! پىويست نەبوو ئەو ھەلەى کرديان دووبارەى بکەنەوہ !
 ئەندام پەرلەمانىكى ئىسلامى پىي گۆتم زۆربەى ئەوانەى ئىمزاين لە سەر
 وەرەقەى خوتبە لە يەك مزگەوت کردبوو سيکیولەرەکانى ناو حيزبى
 ئۆپۆزىسيۆن بوون!! ئەوانەش لە ئايندە دەسەلاتيان ھەبى لە ھەردوو
 حيزبى ئىسلامى جيا دەبنەوہ!!

+ ئەو پرسانەى رۆشنبیرانانى سیکۆلەر قسەى ئە سەر دەکەن

جارى بەر لە هەموو شتێک رۆشنبیرانى نیو دەسەلات لە رووی هزره وه که متر ئازادترن لە رۆشنبیرانى سیکۆلەرى دەر وهى حیزیه وه ! ئەو پرسانەى ئەوان دە یوروثینن زیاتر لە وهى هزرى بیّت , حیزبیه . بە لام ئەوانەى دەر وهى هەردوو حیزبى دەسەلات , بە تايبه تی سیکۆلەر هکان , ئەو پرسانەى ئەوان دە یوروثینن , دەکری ئەم خالانە کورتیبکەینه وه :

یهکەم . جیاوازی نایینهکان

نایینهکان هەموو لە پرووی پەرستنه وه یهك خودا دەپەرستن , بە واتای باوهریان بە یهكخودایى ههیه , بە لام لە هەندى سروته وه لە یهك جیاوازن ئەمەش دەگەریتته وه بۆ سەردەمه که . دەکری مۆڤ لە خودا یاخى ببى و بىرۆکه یهكى دى هەلبژیرى بە تايبه تی نا-نایینی وه ک مارکسیهت , ديموکراسيهت یان لیبرالیزم . هەرچهنده لە تەرەف خودا و پیغه مبه ره کهى بە چەنده ها دەقى قورئان و فەرمووده ریز لە مۆڤ گیراوه و ئازادیشکراوه لە وهى چ جۆره بىرۆکه یهكى سیاسى و فەلسەفى هەلدەبژیرى . لە پوانگەى ئیسلامه وه مۆڤ ئازادکراوه , که هەر حیزبىکى یان گروپىکى سیکۆلەر

ھەلبېزىرى . ئەۋەى گومان دروست دەكات خودى ھەلبېزاردنى ئايىنىكى ئاسمانىيە ، چونكە ئىسلام ھىندە فراوانە ۋەلامى ھەموو پىرسىيارەكانى بە دروستى لايە . ئىسلام خۆى ئايىنىكى ئاسمانىيە لە سەر بنەما و شەنگىستى دىتن و غەيب دامەزراۋە . بونەۋەر كە ھەبوۋىكى بىنراۋە . ئەۋەى لە ھەندى دەقى قورئانەۋە دەربارەى گەردوون ، ئەۋەى لە گەردوون ھەيە ، كۆرپەلەزانى و قۇناغەكانى و ئەۋەى لە مرقۇدا ھەيە ، بە واتاى لايەنى تويكارزانى مرقۇ ، ھەموو ئەندامەكانى ۋەك چاۋ ، سورى خويىن ، شىۋەى پىكھاتەى سەر ، شىۋەى پىكھاتەى دل . . . . لە گەل زانستى نوئى ھاۋئاھەنگىەكى گەورەيان ھەيە ، كە لە گەل ئايىنە ئاسمانەكانى دى كە لە لايەن خوداى قورئانەۋە دابەزىون ، بەلام زاتى خوداى گەورە بەلىنى مەعصومبوونى نە داۋن و پارىزراۋ نىين و لە بەر ئەۋەى دەستى مرقۇ تىكەۋوتوۋە ۋەك ئىنجىل ، كە ھىچى دەربارەى مىراتى تىدا نىيە ھەروەك گوتمان دوو سەد زانائى ئىنجىلى لە ۋاۋەپردان ، كە تەنيا لە سەدا شانزەى ئىنجىل كەلامى خودايە . لە ھەموو ئايىنىكى ئاسمانى مەسەلەى غەيبوون پوۋبەرىكى گەورە داگىردەكات . ھىچ ئايىنىك بى غەيبوون-نادياربوون لە مرقۇ- و بى ھەبوونى زاتى خودا نىيە .

ئەۋ سىكىۋولەرانە كىشەيان لە گەل ھەبوونى زاتى خودايە ، جا ئىسلام كۆرپىن بە ئايىنىكى دى پىرسەيەكى نا ماقولە ، چونكە لە قورئان و

فەرمووده‌دا باسی هه‌موو پیغه‌مبه‌ره‌کان کراوه . بۆ نمونه ئه‌وه‌نده‌ی باسی مه‌سیح-عیسا پیغه‌مبه‌ر له قورئان کراوه به ناو هیئنده ناوی موحه‌ممه‌د پیغه‌مبه‌ر نه هاتوووه !! بۆیه ئه‌وانه‌ی دینگۆرپین ده‌که‌ن له زاتی خوداوه هه‌لدین به‌ره‌و باوه‌شی زاتی خودا , چونکه وه‌ک له پێشه‌وه باسمانکرد هیچ ئایینی‌ک نییه , بێ له هه‌بوونی خودا بێت و بێ نویژ و پۆژوو بێت . ئه‌وان چاک ده‌زانن , که خۆیان ده‌زانن ئه‌و نویژانه له ته‌رپه‌ف خوداوه قه‌بوول نییه هه‌روه‌ها پیگیری به‌و ئه‌رکانه ناکه‌ن که له ته‌رپه‌ف ئه‌و خوداوه‌یه‌وه به سه‌ریان سه‌پاوه !!

نوسه‌ر باوه‌ری وایه , که جگه له خودای ناو قورئان و بونه‌وه‌ر و خودی مرۆڤ له ناو هیچ ئایینی‌ک خودا بوونی نییه , چونکه خودا هه‌رده‌م خودایه . خودای ناو ته‌ورات و ئینجیلی جووله‌کان , جووله‌که و مه‌سیحیه‌کان ئاویان دارژتۆته‌وه خودایه‌تیان له خودایه‌تی رامالیوه , خودایه‌تی و په‌روه‌رده‌رگاری ته‌نها بۆ جووله‌که ده‌کات !! ئه‌و خودایه قه‌بوولی غه‌یری جووله‌که ناکات . له لایه‌ک پیغه‌مبه‌ره‌کان ته‌نها بۆ جووله‌که هاتوون و جیهانی نیین ! له لایه‌کی تر , ئه‌و خودایه‌ی ئه‌وینده‌ری ده‌مارگیری له نیوان جووله‌که و غه‌یره-جووله‌که ده‌کات , بۆیه کورد وه‌ک نه‌ته‌وه له ناو ئه‌و ئایینه جیی نابیته‌وه !! ئه‌و کوردانه‌ی له ئیسلام هه‌لگه‌راینه‌وه له کلیسای کوردی جییان له ناو ئه‌و کلیسایه نابیته‌وه , چونکه ئه‌و ئایینه تاییه‌ت به‌ کورد نییه !! ئه‌وانه وه‌ک له نووسینی‌ک

باسمان کردوو ده کری له که لتوری کوردی پییان بلین : " دین جاش " , چونکه جاشه یه تی نایینی بو دینیک ده کهن , که له لایه ک دینی ئەوان نییه و له لایه کی تر مه سیحیه کان منه تیان به حوزوری ئەوان نییه له ناو نایینه !! ئەو خودایه ی ناو ئاقیستا و مه سحه فا پەش و جیلوه و سه ره نجام زاتی خودای گوره نییه , جا هر ناویکیان لیده نیئ نازادن !!

دووهم . مافی خودا و مافی مرۆف

له قسه و باسه کانی ئەوانه ی دهره وه ی ئیسلام پییانخۆشه هر جهخت له سه ر مافی مرۆف بکه نه وه . به هیچ جوریک له قسه و وتاره کانیان باسی مافی خودا ناکه ن . وه ده یانه وی ئەوه به خه لک پابگه یه نن , که مافی مرۆف شتیکی نوییه و له قورئان دانیه ؟؟؟ مه غزای گوتاره کانیان ئەوه ی لی ده خوینریته وه !! ده بی ئاوبی له قورئان باسی مافی مرۆف نه کراوه ؟ له وه لامدا هر ئەوه نده ده لین , که له قورئاندا هه یه : ئەوه نده ی جهخت له سه ر خودی مرۆف - به نی ئاده م کراوه , ئەوه نده جهخت له سه ر ئایدیۆلۆژیای مرۆف نه کراوه : زاتی خوا له قورئاندا ده فه رموی : " مرۆفمان به باشتترین شیوه ئافراندوو یان دروستکردوو " هه روه ها ده فه رموی : " ریزمان له مرۆف ناوه " له چه ندین ئایه تی قورئان خودا به " یا ایها الناس_خه لکینه -گه لو " ده ست پیده کات , نه ک موسلمانینه ؟!

خودا مافی دایه لۆك و قسه ی هه تا به ئەهریمه ن داوه ، جا چۆن به مرۆقی نادات ؟؟ ئەمه هه ر قسه ی كه سانی سیکوله ره !

خودا كه شایه نی په رسته نه له لای زۆربه ی خه لکه کانی خۆیان ، كه چی بۆ نیشانده نی پزیش بی باسی مافی خودا له سه ر مرۆف ناکه ن؟؟ ئەوان له سه رچاوه ی پرگومان باسی خودا ده که ن؟؟ ئایا زاتی خودای تاک له و ژیده رانه ده دۆزینه وه؟؟ له و ژیده رانه باسی دوالیزمی وهك " خودای پۆناکی " و " خودای تاریکی " له ئاقیستا " و سیینه ی باوه ر : باوک و کوپ و گیانی پیروۆز له چوار ئینجیله که ی مرۆف کراوه ! ئەوان له و سه رچاوانه ده یانه وی خودا بدۆزنه وه ، نایدۆزنه وه ، چونکه زاتی خودای پاک و بیگه رد دوو و سی نییه ، که واته کام خودا ده دۆزنه وه؟؟؟ خودای قورئانیان ناوی ، ئەوه ی له ئاقیستا و تهورات و ئینجیل و مه سحه فا ره ش و جیلوه.....زاتی خودا نییه ، "هیزیکی شاره وه " ، " و "میتافیزیک " و "ئه ویدیوی سروشت " -!!! کئی ده لی ئەهریمه ن نییه له شیوازیکی نویدا؟؟

له مافی مرۆفدا ، زۆر باسی مافی ئافره ت ده کریت ؟؟ باسی میراتی ئیسلامی ده کریت؟ ئافره ت له ئیسلامدا زۆر ریزی لیگیراوه ، که دایکه دایکی کوپ و کچه ، که کچه خوشکی کوپ و کچه ، له مالیش خاتوونی ماله وه . ئەرکی له ئیسلامدا ، وهك واجب که مه !! هه تا بۆی نییه

لانکیش بۆ مندالی خۆی رابژهنیت ، بۆیه سیکيوله رهکان به ههچ جۆریک باسی ئه رکهکانی ئافرهت ناکهن ، ههر زمانیان بۆته ته قیو له مافی ئافرهت ، ههر بۆ ئه وهی ئافرهت ئه و پیزه ی لئینراوه ، په رپوت کریت! ههرچی مه سه له ی میراته و به شی ئافره تانه زۆر قسه ی له سه ر ده کریت!! ئه وان ههر ئه وه نده ی ده زانن ، که به شی ئافره تان نیوه ی پیاوانه !!! ههروهک له زۆر بابته ئه وان له زاتی خودا رازی نیین! ئه وان ههر ئه وه ده ورژینن که ئافرهت نیوه ی میرات له دایک و باوکی وه رده گریت! ئه وه له پواله تدا سته مه ، خودای قورئانی پیروزی له چه ند ده قیکدا ده فه رمویت ، که سته می له سه ر خۆی حه رامکردوه ..مه سه له ی به شه میراتی ئافره تان ئه وه مان پیده لی که سیکيوله ری کوردی ههچ له سیسته می ئابووری ئیسلامی نازانن! چونکه ئه و سیسته مه ، سیسته میکی سته مکاری نییه !! ئه و نیوه یه ی ئافره تان حاله تیکه ، نهک دیارده یهک! مه سه له که په یوه ندی به جینده ره وه نییه ، حاله ت هه یه ئافرهت زیاتر وه رده گریت! پیاو له کۆمه لگای ئیسلامه وه ده بی پاره بدات به ژنه وه ، ههرچی کچه له و مه سه له دا پاره وه رده گریت! جا کی نیوه وه رده گریت!؟! بۆیه ئه وه ی شاره زانه بیت له سیسته می ئابووری ئیسلام ، ته واو له میراتی ئیسلامی ناگات ، که به پاستی سیسته میکی بیۆینه یه له په یوه ندی ئاسمان و زهوی له لایه کی تر ، ئافرهت له سه ری نییه مشوری گوزه ران بخوات ، چونکه ئه و مه سه له یه له سه ر پیاوه ! له سه ریته ی مشوری

خۆشگوزەرانى پېۋىستىيەكانى ئافرەت لە ئەستۆى بگريّت! لە ھەندى
سىستەمى ميراتى ئەوروپىدا ئافرەت وەك پياو وەردەگرىّت ، بەلام لە
سەريەتى وەك پياو كار بكات ! مشورى گوزەرانى مالەوہ لە ئەستۆى پياو
و ئافرەت ، چونكە ھەردووکیان ھاوبەش و بەشدارن ، نەك تەنيا پياو ، لە
گوزەرانى خيژانەوہ ! بە واتای باجى ئەو وەك يەكیە بە كردهوہ دەدات ،
بە جۆريک ئەوہ تە بۆتە جينسى سييەم لە ئەوروپا!!!!!

مەسەلەيەكیدی ھەتا بەشيک لە ئىسلامیەكان بە ترس و شەرمەوہ باسى
دەكەن ، ئەويش مەسەلەى چەندژنيە ! ئەوہ تە كاتى خۆى لە ھەشتاكان
حوسين عارف لە رۆمانى شاردا باسى كەسيك دەكات و دەليّت : "
قەوماندى " !! رەخنەگرىك دەربارەى ئەو قسەيەى نووسەر دەنووسى :
بە ھيچ جۆريك مەسەلەى ھينانى ژنى دووہم لە كۆمەلگای كوردى ،
مەسەلەيەك نيە " قەوماندى " بە كاربينين . پرۆسەى چەندژنى لە
ميژووى دەسەلاتى ئىسلاميدا مەسەلەيەك نەبووہ ، خەلك ليى بكولتەوہ و
بيتە كيشەيەك !! ناوى " كيشەى ئافرەت " .

من خۆم لە گەورەترين فەقيھى ئىسلامم لە تەمەن و زانستى شەرى
پرسى : ئايا چ پېۋىستە پياو بيكات بۆ ئەوہى ژنيكى تر بينيت؟؟ لە
وہلامدا وتى : " جارئ وەك ئەركى شەرى لە سەرت نيە بە ژنى يەكەم
بليى ئاخۆ پارزيە يان نە ! ھەروہا پياو لە پرووى سەرمایە و جينسەوہ لە

خۆی پرابینیت ، دەتوانیت ژنیکی تر بینیت! پیویست به وه ناکات دادگا
پازی بیت یان نه."

یان ئەو ئاین و ئۆینهی هەندی کەسانی ناو حیزبی ئیسلامی بانگەشەیی بۆ
دەکەن بەوەی دەبی ژنی یەکەم نه خۆشی درێژخایەن هەبی ، یان نوقسان
بیت.....! ئایا ئەو وەلامە ئەو ناگەیهنی ، کە ئەو کەسانە کە وتونەتە ژیر
کاریگەری ئەوروپای نا-دینی و سیکۆلەرەکانی هەری کوردستان ،
ئەگەرنا عایشەیی دایکمان نه نه خۆشی درێژخایەنی هەبوو وه نه نوقسان
بوو!! له هەمووشی گرینگتر خودای گەرە جگە له سورەتی النساء له
دنیا ئیمە و له چەندین ئایەتی قورئاندا مژدە دەداتە پیاوانی باوەردار کە
لهو جیهاندا چەند حۆریتان بۆ هەیه . دەترسیم هەندی ئیسلامی ناو
حیزبەکان و سیکۆلەرەکان بهو پاداشتەیی خودا پازی نه بن!! مەسه لهی
چەندژنی زۆر هەلده گری ، بهلام ئەم کتیبە تایبەت نییه بهو مەسه لهیه وه .

لایەکی دی ئەو مافەیی به ژن دراوه له هیچ ئایینیکی دنیایی و ئاسمانی به
ژن نه دراوه : هەموو ئەو کەسانەیی حەج دەکەن پی له شوین پیی
هاجرەیی هاوسەری ئیبراهیم پیغەمبەر دابنن!!! هەر وه ها زاتی خودا
ژنی ئەو هەندە گەرە کردوو ، به جۆریک پیغەمبەریکی وه کە زەکەریا
پیغەمبەر هەندەیی مەریه می نه زانیوه و هەر له ئەزمونی ئەو ، دوعا و
نزای له خوا کردوو مندالکی بداتی!!!

سییه م . موعجیزه نه بوونی قورئان

ناکری وهك هه ندی مه لا وه لامی قسه كه ره كه ره كه به قسه یه کی كورت
 بدهینه وه و بلّین : ئه وهی ئه و قسانه دهكات كافرہ !!! " ئه وهی ئه و
 قسانه دهكات هیچ په یوه ندی به قورئان نه ماوه . ئه حمه د قه به نچی خوی
 به موفه کیری ئیسلامی , به لام ده باره ی هه ندی سوپه تی قورئان ده لّیت
 : نه هج البلاغه ی به ناو هی علی بن اّبی تالیب موعجیزه ی ره وانبیژی له
 قورئان زیاتر تّی دایه !!! " هه روه ها له به رنامه ی " به بویری " ده لّیت :
 ئه وهی له قورئان بو پیغه مبه ر دابه زیوه , ته نیا بو سه رده می پیغه مبه ره
 , نهك ئه مرؤكه !!! " جاری ئه و موعجیزه ره وانبیژی له قورئان دایه به
 هیچ جوړی به وهی نهج البلاغه به راورد ناکری! قورئان كه لامی ئه به دی
 خودای گه وره یه هه رچی نهج البلاغه یه ئیستاش ساغنه بوته وه به راستی
 هی کییه ؟؟ ئه وه زیاتر دیتنیکی مه زه بیه بو قورئان و ئیمام عه لیه !
 كه واته ئه و موعجیزه ی له قورئان دایه به راورد ناکری به هیچ ده قیکی
 مرؤفکرده , نهك هه ر نهج البلاغه . ئه و قسانه چه ندی مه زه بین هینده
 قسه ی پیش قه به نچی ین: ئه وه ته هه ر کتیبیک له لایه ن سیکیوله ره کان
 نووسراوه به ناوی " قورئان ره نگدانه وهی سه رده می خویه تی " . ئه و
 کتیبه به نووسینی کتیبیک وه لامدرايه ته وه و جهخت له سه ر ئه وه
 کراوته وه كه قورئان ره نگدانه وهی سه رده می دابه زینی نییه , به لکو هی
 هه موو سه رده مه کانه . ره صافی شاعیر کتیبیکی له پاش مردنی له

ئەلمانیا بۆلاوکراتەو . لە دەسپێکدا لە ساڵی 1933 نووسراوە ، کەچی لە ببیلۆگرافیاکەدا سەرچاوەی تێدایە ساڵی 1936 یان ساڵی 1966 بۆلاوکراینەو !!! ئەمەش بەلگەیەکی پەوایە ، کە گومان لە نووسینی ئەو کتێبە لە لایەن پەصافی بکەینەو !!! ئاخر چۆن شەک لە نووسینی کتێبە ی بە ناو پەصافی نەکەین !!! ئەو خۆی لە ساڵی 1945 مردوووە کەچی کتێبەکە سەرچاوەی هی ساڵی 1966 تێدایە !!! ئەو کتێبە نەک هەر جیگای گومان لێکردنە ، بەلکو دەستی کەسانی سیکولەر غەیرە - پەصافی ی تێدا بەرچاوە !

سیکیولەریکی کورد ، کە بە داخەو پێشتر ئیسلامی بوو ، هەستاوە بە کوردی قسەکانی پەصافی دووبارە کردۆتەووە وەک بلیی ئەو هی پەصافی نووسیبووەتی دەربارە ی قورئان و پێغەمبەر بەشیک لە رۆژە لاتنناسەکان نەیانوسیووە !!! هیچ شتێکی نوێ لە کتێبەکە ی پەصافی و کتێبی سیکولەرە کوردەکە دا نییە ، بەلکو کتێبەکانی رۆژە لاتنناسەکان و تەبشیریەکان و هەندی سایتی عەرەب و فارسەکانی دژ بە قورئان !!!

کەسی کە باوەر بە موعجیزە ی پەوانبیزی و زانستی قورئانی پیرۆز نەکات ، وەک قورئان دەربارە یان دەفەرموی : "گۆی کەر و زمان لال و میشک بە کار نەهین " هەزاران نمونە لە خودی خۆیان بۆ بهینیەووە ، باوەر ناهینن بە خودا و قورئانەکە ی .

ئەو دوو كىتئبە دەيانە وئىت ھەموو سيفەتى پىغەمبەرايەتى لە پىغەمبەر موخەممەد رامالان ، سيفەتى گەورەترىن عەبقەرى و رىفئورمخووزى بدەنە پال!! ئەو ناسىخ و مەنسىوخەى ئەوان باسى دەكەن ، بە تايىبەتى كوردەكەيان بە درىژى لە كىتئبەكى .د .زەلمى ، بۆ نمونە ، پەتكراوہ تەوہ!! وئىراى ئەوہش ھەرچەندە نووسەرە كوردەكە وەختى خوئ ئىسلامى بووہ ، بەلام بە ھەق لە دەسەلاتى زاتى خودا نەگەشتووہ ، ئەگەرنا ھەر خودايە بە چاوتروكانىك بتوانىت زەوى و ئاسمانەكان خاپور بكات ، كە ئەمە بە نوپترىن تەكنۆلۆژىاي رۆژئاوا ناكرىت...ئەوان تازە بە تازە باسى ناسىخ و مەنسىوخ دەكەن !!!

قورئان و ئەفسانە

كىشەى سەرەكى ئەوانەى لە دەرەوہى جىھانبىنى ئىسلامن و لە سەر قورئان دەنووسن: يان ئىسلام بە ژمارەيەك لە ژمارەكان دەبىنن يان ئەوہى لە قورئان ئاماژەى پىكراوہ لە گەل ئەوہى لە تەوراتى جوولەكە ، نەك تەوراتى ھەقىقى خودا ئاماژەى پىكراوہ بەراورد دەكەن!! ئەمەيان لە رووى توئژىنەوہى زانستى لە جىي خوئ نىيە ، چونكە لە رووى توئژىنەوہى سىنكروئىدا- بە شىوازى ئىستاياندا-قورئان ھەر ئاسمانىيە

هەرچی ئەو تەوراتەى جوولهکەیه , که به پهیمانی کۆن لیڤره و ئەوی
سیفەتی ئاسمانیی له دەست داوه !!

کاتی خۆی قورەیشیەکان-ئەوانەى تەسلیم نە بوون بەوەى له قورئان
هاتوو-وەک قورئان خۆى بۆمان دەگێرێتەوه , به قورئانیان دەگووت :
" ئەفسانەى پیشوووەکان " ئەوان ئاویان دەگووت , نەک پیغەمبەراییەتى
پیغەمبەرى ئیسلامیان پى راست نەبیت . یان پیغەمبەریان پى شتیکی
سەیر بى له دەرەوهى سنوورى ئاوەزى ئەوان بیت !! هەندى لهوانە
پیان خۆش بوو پیغەمبەر له بەنى هاشم نەبیت , ئەگەرنا کهسیکی وەک
ئەبى حەکەم (که ئەبو جەهلی لای ئیسلامیەکانە) دەیزانى ئەوەى
پیغەمبەر دەفەرموى دروستە و له خۆى نییە ! ئەم سەرگۆزشتەیه بۆ
ئەوێه , که بلیم قورەیشیەکانى ئەوسا که زۆربەى زۆرى نەخویدەوار
بوون , بەلام لهوانەى ئیستا به تاییهتى سیکولەرەکان زیاتر دەرکیان به
راستی کرد بوو !! له گەل نە زانی و کەم زانستی خویان زیاتر دەرکیان
به هەقیقەتى بوونی زاتى خودا له بونەوهر کرد بوو ! ئەو زانستەى
دەربارەى " ئەندازەى جینات له قورئاندا " هەموو سنوورى بەزاندنى
ئەفسانە دەبەزینیت ! هەر زوو ئەو تێدەگات که ئەو قورئانە دانراوى
کهسیکی نەخویندەوارى وەک پیغەمبەر نییە , بەلکو ئەوەى له قورئان
هاتوو کەلامى خودایه و دووره لهوەى ئەفسانەى ئەوانەى پیش ئیمە
بیت ...

ئىمە ھەر ئەۋەندە دەربارەى قورئان و ئەفسانە دەۋىن ,كە بابەتەكە داۋا بىكات . زاتى خودا لە لايەن ھەموو موسلماننىكەۋە پىرۆزە . يەكەكى ۋەك ئازاد قەزاز لە پۆژنامەيەكى پىر لە گومان دەنوسىت : " ئاين و فەلسەفە يەكانەييان بە خودا بەخشى , گەردونيان كرده نا پىرۆز و خودايان كرده پىرۆز.... " ئاين , بە تايبەتى ئىسلام , ئەقل بە مرقۇ دەبەخشى لە ۋ پىرۆسەيەش شەپرى ئەفسانە دەكات. زاتى خودا خۆى يەكانەى لە زەينى مرقۇ دروست دەكات ھەر خۆى بونەۋەرى ئافراندوۋە و ھەر خۆيشى پىرۆزە تاكو ئاين و فەلسەفە پىرۆزى بكن!!! لە شويىنىكى تر دەنوسىت : " ئاينەكانىش مرقۇ بەرەو خودايەكى لە مرقۇ چوۋ دەبەنەۋە بۆ ئەۋەيە تا مرقۇ ئاسودە بى و تواناى بىت بەۋىتەۋە " ئەۋ لە سەردەمى ئىسلامەتىش بۆ ئەۋەى لە روۋى دەروۋنى بەۋىتەۋە گۆپىكى بۆ خۆى لىدا بوو!! ئەگەرنا , ۋەك خودا خۆى دەفەرموى : " ھىچ كەسى ۋەكو ئەۋ نىيە " ئاينىكى ۋەكو ئىسلام زاتى خودا بەرەو مرقۇ نابەتەۋە تاكو مرقۇ ئاسودە بى و لە تواناى بى بەۋىتەۋە!!!!

ھەر بۆ گومان دروستكردن لە سەر ژياننامەى پىغەمبەرەۋە , نوسەرىكى ھەلگەرەۋەيتر لە ئىسلام پەخنەى ئەۋە لە كەلتور و مېژوۋى ئىسلامى دەگرى ئەۋەى دەربارەى لەشكرى ئەبرەھە و خودى ئەبرەھە نوسراۋە و بە سالى فىلەكە ناسراۋە لە ھەمان كاتدا رۆژى لە داىكبوۋنى پىغەمبەرە و ئەۋ روداۋە لە سالى 570 يان 571 بوۋە.نوسەر ھەندى ئەفسانەى

سەير و سەمەرە دەھىئىت دەلى ئەبرەھە لەو سالە ھىرشى نە کردۆتە سەر مەككە و كابە !! ھەندى شتى سەيرى سەنھارىبى ئاشوورى دەھىئىت دەنووسى: "ئەم چىرۆكە سەير و سەمەرە ھىرۆدۆت دەگىرئىتە و پەنگە سەرچاوە ھەكى چىرۆكە يەھودىيە كە بىت دەربارە ھى تىكشانى سىنھارىب بىت ھەروەھا لە گەل چىرۆكە قورئانىيە كە دا لىكچونى ھەيە لەو روو ھە كە لە ھەردوو چىرۆكە كە دا گياندارىكى لاواز ھەكو يارمەتییەكى خوایی رۆل دەبىئىت." بەر لە ھەموو شتىك چىرۆكە قورئانىيە كە ھەكو چىرۆكە يەھودىيە كە نىيە لە رودا و گرىچنە و كاراكتەرەكان ! ھەرخۆى دەلى ئەو ھى ھىرۆدۆت دەگىرئىتە و سەير و سەمەرە ھە !! ھەروەھا دەنووسى: "پەنگە....." كە لە رووى ماناوە بە ماناى "لەوانە ھە" دىت كە واتاى گومانكردن دەبەخشى!! ! جارئ كە باوەر بە ھەي پويداو ھە لە سالى 570 چۆن باوەر بە چىرۆكىك دەكەي كە لە پىش زايىن پويدابى؟؟؟ ھەبوونى يان حازربوونى زاتى خودا لە ھەرخۆكىك و ئەفسانە يەك ئاسايە , چونكە زاتى خودا لە زەينى موسلمانىك و ئەفسانە پەستىك ھەيە ! كە دەلى: " لە ھەردو چىرۆكە كە گياندارىكى لاواز ھەكو يارمەتییەكى خوایی رۆل دەبىئىت " لە سەردەمى سەنھارىبى ئاشوورى ھىچ ئايىنىكى ئاسمانىيە باسنىكراو ھە چۆن ئەو ھەندە لە توپئىنە ھەي زانستى بە دوورى!! ! ئەو چىرۆكە ھى لە قورئاندا ھاتو ھە نامۆزگارى و پەند بوو ھە بۆ ئىمە و گەلەكە , چۆن لە چىرۆكە كە دا

گیانداریکی لاواز وه کو یارمه تیی خوایی پۆلّ ده بینیت؟؟ که ی ئەمه له زاتی خودا ده وه شیتته وه؟ چۆن قورئان چیرۆکیکی ئەوها له خو ده گری؟؟

چۆن موحه مه دیککی نه خوینده وار ئاگای له چیرۆکیک هه یه که پیش له زاین پویدا بیت؟؟؟

به راستی ئەوه ی ئەوان ده یانه وی قورئان به و چاوه ی ئەوان شته کان ببینی , له قسه ی قوره یشه کان تینا په پیت ! ئەوه ی ئەوان ده رباره ی قورئان و خودا ده یلین ئەفسانه یه که ته نیا له ئەقلّ و زهینی نه خوشی ئەواندا بوونی هه یه !!!!!

نه ورۆز له نیوان ئەفسانه و میژوو و ئاییندا

ئەوه ی فیردهوسی له کهلتور و میژووی فارسدا باسی هه بوونی ئەفسانه یه که ده کات به ناوی ئەفسانه ی " نه ورۆز له نیوان کاوه ی ئاسنگهر و زوحاک " , به راستی ئەفسانه یه که له زهینی که سیکی هۆشمه ند جیگیر نابیت. ئەو ئەفسانه یه , که له سه رده می ناسیۆنالیستی کوردی یان له سه رده می ده سه لاتی کوردی یاد ده کریته وه و به پیروژ ده زاندریت. ئەو ئەفسانه یه چه ند مه دلولیک ده رباره ی په چه له کی کورده وه له خو ده گری! یه که م جار ئەفسانه که وا دارپژراوه ته وه زۆر

بۇنى شوقىنىيەتى لىدىت. دووھم . بە پىي ئەفسانەكە كورد لە پەچەلەكى
ئەوانى دەربازبوى نىو چيا پەيدا بوونە !! ئەمەش لە راى ئايىن و
مىژووى مرقاىيەتى دوورە .

مىژووى بى بەنگەى نەورۆز

لەو ماوئەيەدا ئاماژەيەك لە قورئانى پىرۆز و مىژووى گوتىەكان قسە لە
سەر بوونى ئەفسانەى نەورۆز بە شىوئەيەكى ناراستەخۆ دەكرىت. ئەو
قسەيەى دەربارەى نوح پىغەمبەر و گەلى گوتى دەكرىت. نوح لە نزاكەى
داوا لە خودا دەكات , كە لە خاكىكى پىرۆز دايبەزىنىت . ئەو بوو لە
چىاى جودى دايدەبەزىنىت . لە بەرئەوئەى چىاى جودى و گودى-گوتى
لە يەكدەچن , دەوترى نوح لە گەل گوتىەكان بوو ! ئەوئەى پەيوئەندى بە
نەورۆزەوئە هەبىت , دەوترى ئەو پۆزەى نوح و باوئەردارەكانى پزگارىيان
بووئە نەورۆز بوو ! ئەو جۆرە زەن يان گریمانە لە سەر ئەو شەنگستە
دروست بوو , كە هەندى بە گوتىيەكان دەلین "گودى" توركەكان
زۆربەى " د "ى كۆتايى دەكەنە " ت " وەك : نەوزاد دەكەنە نەوزات يان
نەوزەت . هەرئەوئە مىسرىپە كۆن و نوئىيەكان پىتى " ج " دەكەنە " گ "
بەمجۆرە جودى دەبىتە گودى يان گوتى !! بەلام با لە خۆمان پىرسىن
:ئەگەر كورد ئەو سەردەمەى پىش لافاوەكە پەيوئەندى بە نوح
پىغەمبەرەوئە هەبوو بىت , ئەوا زۆر كەللە رەق بووئە . نوح پىغەمبەر

950 سال هەر خەریکی بانگەوازیکردن بوو بۆ دینی خودا! بەلام وەك هەندیک گریمان دەكەن , لەوانەیه لە پاش لافاوەكە لە یەكی لە كۆرەكانی نوح پەیدا بوو بیّت , ئەوا ئەگەر وا بیّت ئەوا هەموو كوردیك دەبیّت باوەپی وا بیّت كە باكووری كوردستان لانكەى مرۆفایەتیە و مرۆفایەتی قەرزدارى كوردن , نەك عەرەبى موصل و نەجەف وەك هەندى تویژەرى عەرەبى پيشبىنى دەكەن !!! ئەو چىای جودى نە لە موصل و نەجەفە بەلكو لە باكووری كوردستانە !! بەلگەش لە سەر هەبوونی جودى لە باكووری كوردستان , بوونی ئیستاش شارى "شەرناخ" ه , كە خۆى لە بنەردەدا لە "شارى نوح" وەرگیراوە . ئەوەى قورئان لە مەسەلەى پیغەمبەر ئیبراهیم و نەمرودى دكتاتور بە بى ناوھینان دووجارى جیاواز ئاماژە بە نەورۆز دەكریّت . جارى یەكەم كاتىك هەموو خەلك چووینە دەرەوہ بۆ ئاھەنگگیران , تەنیا ئیبراهیم پیغەمبەر نەبیّت . ئا لە و دەمەدا ئیبراهیم پیغەمبەر هەموو بتەكان دەشكىنیّت .

لە و مەسەلەیدا بەبىناوھینانى نەورۆز قسە لە سەر هەبوونی نەورۆز دەكریّت! لە دەقى قورئاندا ئاماژە بەو دەكرى , كە نەك هەر خەلكەكە بەلكو خودى باوكى ئیبراهیم پیغەمبەر بتپەرست بوو . جا ئەگەر نەورۆز كوردى بیّت و ئیبراهیم كورد بیّت , دەبى قەبولى ئەو شەكەین كە باوك و باپیرەى ئیمە ئەوسا بتپەرست بووینە . دووہم جار . لە بەرانبەر تورپەى نەمرود لە سەر ئەو كارەى ئیبراهیم پیغەمبەر دەھاویژنە ناو ئاگر , زاتى

خوداش له سەر ئه و کاره بۆ ئیبراهیم به وه لامدیت و ده فهرموئ: " ئه ی ناگر سارد و سه لامهت-بی زه پ به بۆ ئیبراهیم "

میژووی به لگه داری نه ورۆز

له و ماوه یه ی که ناسیۆنالیستی کوردی جه ختی له سەر ده که ن , ده رکه وتنی ده وله تی ماده که 150 سالیی خایاندوو هه ر له ماوه یه ش کالینده ری کوردی به ده رکه وتنی ماده وه په یوه سستکراوه ! له دیاکۆوه تا کو ئه ستیاگی خایاندوو , به لام له سالی 550 پیش له دایکبوونی عیسا , به پیلانی خوشکه زای خوئی (کۆرشیی گه وره) و ده ستوپیه نده کانی کۆتایی به ده وله تی ماد هاتوو و ئه خمینیه کان ده وله تیکی فارسی دروست کردوو ...

کیشه ی مملانیی کۆرشیی گه وره و ئه ستیاگ , پووخانی ده وله تی ماد(که له ئه ده بیاتی کوردی به میدیا به ناوبانگه) و دروستبوونی ده وله تی ئه خمینی به سه ره تای نه ورۆز دانراوه !!! ئه گه ر سالنامه ی کوردی له سالی 700 پیش میلاد دروست بوو بیته , سالی 550 یان 549 پیش میلاد ده وله تی میدیا پووخا بیته , ئه وانه که نه ورۆز بۆ کورد مه رگه ساته به لکو سرودی " ئه ی ره قیب " یش ده که ویته ژیر گومانه وه ! هه روه ها وه که له خواره وه ئاماژه ی پیده که یه ن هه ر له کتیه بکهانی موسلمانه کانی پیشوو

ئاماژە بەو دەکرێ کە ئالای فارسەکان "کە فشی کاویان" بوو!! جا کە کاوە فارس نە بوو بێت چۆن فارسەکان "کە وشی کاویان" دەکەنە ئالای خۆیان؟؟

نە وروژ خۆی لە خۆیدا ئەفسانە یەکی گەلانی ئاری نەژادە ، نە کە هیندو ئەوروپی! لە دواى سەرھەلانی کیشەى ئایینی ومەزھەبکارى لە پاشان ناسیۆنالیستی، نە وروژ چوارچۆیە یەکی تری وەرگرت. سەبارەت بە کوردەو، گرینگی دان بە ئەفسانەى نە وروژ وەک "سەرکەوتنیکی نەتەوہی" دەگەرێتەوہ بۆسە دەى ھەژدە و نۆزدە.

لە ناو ئاری نەژاداندا، ئاریشە کە تەنیا لە نیوان کوردو فارس دایە، چونکە ھەردوو کارەکتەری سەرھەکی ئەفسانە کە گوزارشت لەودوو نەتەوہ یەدە کەن. ھەر ئەو مەلەکانیەش تەم ومژى لەسەر پووداوە کە دروستکردووہ. ئەمرۆ ئاسان نیە کۆدەنگیە ک لەسەر ئەو پووداوە دروست بێت، چونکە لە گۆرە پانی کوردستان زیاتر لەرەوتیکی سیاسی و ئایدۆلۆژیای ھەن! ھەریە کە ی پووداوە کە لە گۆشە نیگای ئایدۆلۆژی خۆی دەبینی.

ئەگەر لەسە دەی نۆز دەو و مەو، نە ورۆز وەك سەرکە و تنیکی نە تەو و بی سەیر کراو و کواو کراو بە کورد و زوحاک یان ئەژدیهاک کراو بە فارس. دەکری لەم سەردە مەدا پووداوە کە بە جۆریکی تر بخویند ریتەو ئەو تەئاسورییەکانی کوردستان خۆیان بە "ئاشوری" دەخویننەو. هەر و ها یەکی نیسان دەکەن بە سەرەتای میژووی ئاشوری. ئەو میژووش زۆر پێش سەرەلانی لە دایک بوونی مەسیح بوو! فارسەکانیش زۆر شتی بەر لە ئیسلامبوونیان پیرۆز رادەگرن. دەکری کوردیش بە دوو جۆری تر بخوینتەو:

1- بکری بە سەرەتای سالنامە ی کوردی یان

2- بکری بە سەرەتای دامەزراندنی دەوڵەتی میدی

هەرچەندە وەك لە پێشەو پوونمان کردۆتەو زەرەری کورد لەو مەسەلە یە دایە، چونکە هەر بە تەنیا ماد نییە، بەلام میژووی دروستبوونی دەوڵەتی، نەك رووخانی، لە قازانجی کورد دایە. ئەم دوو هەردووک لۆژیکیک لەخۆ دەگرن، بەلام نە ورۆز بەئەفسانە ی کاو و زوحاک بەستنەو هیچ لۆژیکیک و ناسنامە یەکی نە تەویش بە پوداوە کە نابەخشی.

کتیبە میژووییەکانی ئیسلامی زۆر بەیان باسی نە ورۆزیان کردووە وەك ئەفسانە یەکی عەجەم - غەیرە عەرەب - باسیان لێو کردووە

ههتا هه ندىكيان باسى ئاههنگ گيژان له نه ورژدا له سه رده مى ئيمامى عه لى
 باس كردوو ه . ميژوونوسانى كورديش وهك مه ردؤخى ، محمد ئه مين زهكى ،
 سالح قه فتان ، ههروه ها نوسه رى " امجاد الاكراد " يش باسيان له نه ورژ
 كردوو ه . ئه وانى تر زياتر له سه ر بنه ماى عاتيفه ي نه ته وه بيه وه نوسراون .
 له هه ندى كتيب (كاوه) به "گوتى-گودى" دانراوه هه تا هه ندىكيان
 كردوو يانه ته پيغه مبه ر . له وپيودانگه ئه وه ي گرینگه بزانه رى كه نه ورژ
 جگه له ئه فسانه يه ك هيجى تر نييه !

رزگار كردنى روداوئيك له قالبى ئه فسانه و وه ولدان به "واقيع" كردنى
 په يوه سته به ئاستى وشيارى ومه عريفى روناكبيرانى ميلله ته وه . ئه م
 ئه وروپايه يى ئه مرو نه ك هه ر نغروى ئه فسانه بوو ، به لكوئه وه ي ته ناھى بوو ،
 نه بوو . ئه وه موو ئاريشانه ي چه نده ها شه رى وهك شه رى "ئيتاليا"
 و "سكوتله نده" شه رى يه كه م ودوو مى جيهانى ليكه وته وه . ويراى ئه مه ش
 تاكى رۆژ ئاوايى هه مووژيانى بووه بيهوده يى .

ديموكراسيه ت وليبرالييه تى رۆژئاوايى دوا به ره مى بير كردنه وه وعه قلى
 مروقى رۆژئاوايىن . ئه وان كه خويان له ئه فسانه وه وه هه ژموونى كه نيسا
 رزگار كرد ، توانيان سيسته ميك دامه زرينن وبه گويره ي ئه وه سيسته مه وه
 ژيان بگوزه رينن . به مه ش توانيان هه تا خويان له ئه فسانه كانى يونان
 وپومانيش رزگار بكه ن . ئه وه ديموكراسيه ي ئه وى ، كه زياتر زانايان و

خه لکی ساده وه پییه وه په یوهستن ، نهک پیاوانی ده ولته !! عه قلی مروقی ئازادکرد له وهی چی هه لده بژیژی! خه لکیکی زور بیئه وهی دهسه لاتی ئیسلامی دی بی موسلمان ده بی! ئه وه پیی ده وتریت به واقع کردنی ئه فسانه یا خود خورزگارکردن له ئه فسانه و بیناتنانی واقعیکی مه عریفی و لوژیکی ..

نه ورۆز ته نیا هی نه ته وهی کورد نییه ئه مه به لگه نه ویسته . به لام به دیتنی من ئه گهر ئه فسانه ی نه ورۆز به ههردوو کاره کتهری کاوه و ئه ژدیهایه ک ببهستینه وه ، ئه وه به هیچ جوری کاوه کورد نه بووه . ئه م رایه شم پشت به م به لگانه ده بهستی:

1- کاوه گوتی "نیه" به لکو فارس بووه . له "شهری قادسیه" فارسه کان "ئالای کاوه-که فشی کاویان" یان کردبووه ئالای ئه مپراتوریه تی خویان! جائه گهر کاوه کورد بووبی، ده بی فارسه کان به چ لوژیکیک ئالای بکوژی پاشاکه یان بکه نه ئالای ئه مپراتوریه ته که یان؟ ئه گهر به پیچه وانه نه بی: کاوه فارس ، ئه ژدیها کورد بی ..

2- ئاستاگ یان ئاستیاگ دوا پادشای پاشاکانی میدیه کان بووه ، فارسه کان له سهه کاری دهوله تی میدیا لایان بردووه و دهوله تیکی فارسیان دروست کردووه !! به مجوره ئه فسانه ی کاوه یان دارشتوه . به زیندانیکردنی ئاستیاگ کوژی به دهسه لاتی کورده کان هاتووه . ئه وه به

هۆی ناپاکی هارپاکی جیگری ئاستیاگ بووه! ئەو خیانهتەى هەرپاگ وایکردوووه ئەو کەلتورە لە ناو دەسەلاتی کورد مێژوویکی هەبى و دەولەتى میدى بروخی، ئەخمینیەکان بە زمانى نایینی کورد و ئەلفبىی کوردی درێژە بە دەسەلاتى خۆیان لە خاکی کورد بدەن!

3- فارسەکان لە هەموو سەردەمەکان هەتا لە سەردەمی دەولەتى کۆمارى ئیسلامى ئێرانى نەورۆزبۆتە (دەرۆژ) ناویان لێناوه سێژدە بە دەر" ئەمەش تەنیا ئەوێ شیعە مەزەهەن پەیرەوی لێدەکەن، جا فارس بن یان کورد! جائەگەر نەورۆز پوخانى زوحاکی فارسى بى، دەبى فارس هیندە گیل وگەمژە بن بەو بۆنەیهوه ئاهەنگ بگێرن؟! هەرچەندە لە ئەفسانەکەى فێردەوسیدا زوحاک عەرەبە، بەلام نەژادى کورد هەر بە پى ئەو ئەفسانە لەو کەسانەیه کە لە مردنى حەتمى بە دەست زوحاکی نەخۆش بە دوو مار پزگاریان بووه!!

جالەبەرئەوێ کورد، فارس، ئەفغان، هیند، پاکستانى... یادی نەورۆز دەکەنەوه، ئەمە واتای ئەوێه نەورۆز هەر تەنیا کوردی نییه. هەرۆک چۆن زەردەشت تەنیا کورد نەبووه، کاوش کورد نەبووه. هەر بۆیه هەرۆک گوتم ئەگەر بمانهوهى "بیکوردینین" -بکەین بە کوردى! دەسپیکى دامەزردانى دەولەتى میدیا بە دەسپیکى سالى کوردى دابنێن، ئەوا دەبى باوەر بەوه بکەین کە مێژووی کۆنى کورد لە

میدیەکانەو دەست پێدەکات!!! بەمەش زۆر میژووی کۆنی کورد لە دەست دەدەین!! ئاھەنگیران بە بۆنە ی دامەزراندنی دەولەتی میدی، کە حەفت سەد سال بەر لەزایین بوو بەشتەر و لە بارتەر بەوێ بە بۆنە ی ئەفسانە یەکی فارسی ئاھەنگ بگێرین!! یان ھەر ھیچ نەبێ با بەبە یادی رزگارکردنی شاری کەرکۆکی ببەستینەو و چونکە لەم دووسە دە یەدا تەنھا لەنەورۆزی 1991 کەرکۆک لەدوژمن رزگارکراو! زۆربە ی

بۆ چوونەکان لە سنورێکی تەسک، جودا دان. زۆربە ی ھەرە زۆری نوسەری کوردو دەسەلاتی کوردی باوھریان وایە نەورۆز جەژنە یەکی سەداسەد کوردییەو کاوھ کوردەو زوحاک فارسە. ئەو ھەر خاوەن ئەفسانە کە ، فێردەوسی ، دەلێت زوحاک عەرەبە و کاوھ فارسە!! لەو مەسەلەیدا وە ک چاوەرپی دەکری شاعیران بە قوولێ لە مەسەلە کە بروانن کە چی ھەتا زۆربە ی شاعیرانی کلاسیکی و نوێ ی کورد شیعیان بۆ ئەو بۆنە یە وتوو ، بە کوردیکردوو! ئەوا دەقی شیعیری ئەمرۆ رۆژی نەورۆز ھاتەو

جەژنی کۆنی کورد... کە بوتری کەس نییە چەند کۆپلە یەکی لی نەزانیت.

لەم دەمە تەقییەدا ئەو ھە ئاشکرا دەبێ ، کە دەسەلاتی مەعریفی و سیاسی کورد لە سەر ھەندێ بەلگە ی زانستیەو مێژووی خۆی بنووسیتەو!

دهیانه وی بچنه ناو میژوووه یان له دهره وهی میژوو بن مهسه لهیه که له لایان وهک لوغزه که ی هاملیتی شه کسپیری لیها تووه:

دهبی یان نابی

ئهوه پرسه که یه؟

نایینی کورد و قورئان

هه ندی سیکوله ری کورد زوریان دهر باره ی قورئان نووسیوه ، به لام جگه له وهی ئه وهی نووسیویانه کاویژکردنه وهی سیکوله ره عه رب و فارسه کانه ، به تایبه تی ئه وفارسانه به سیسته می مه لا ئاخونده کانی ئیران رازی نین! ئه وه هیچ ئه وهی ئه وان نووسیویانه ناچیته خانه ی توپژینه وه ، چونکه توپژینه وه گرفت و ئامانج و گریمان و ئه نجمی خو ی هه یه . هه رچ نه بی له و گریمانانه ی باسیکردوون ، هه ندیکی هیناوته دی . له و ناوه ش شتیکی نوپی هیناوه ، که پیشتر که سیك باسی نه کردوون!! ئه وهی ئه وان دهر باره ی قورئان باسیان کردووه هیچ شتیکی نوییان نه هیناوه و ناشیهینن ، چونکه قسه له سه ر رابردوو و ئیستا و ئاینده

دهکات . له مهش زیاتر , قورئان له سهر ئه و مهسه لانه ده دویت , که
هه مووی له زاتی خودا ده وه شیتته وه :

یه کهم . ژماره

خودا له شتی ئه وها به ژماره ده دووی و ئه و ژمارانه وا باس دهکات له
خه یالی هیه مرۆقیکی هۆشمه ند دانییه : چۆن پیاویکی نه خوینه دوار له
سه دهی حه وته م قسه ی ئاوا بکات؟؟ بلّیت : ئه وهنده جاره له قورئان
باسی شته دژه کان , پیچه وانه کان وه ک یه ک هاتووه , هه ر بۆ نمونه :

جیهان و کۆتایی هه ر یه که ی 115 جار

ژن و پیاو هه ر یه که ی 24 جار

ژیان و مردن هه ر یه که ی 145 جار

خه لکی عه وام که به الناس ناسراوه و له گه ل پیغه مبه ران 50 جار

سته م و ئارامگرتن هه ر یه که ی 114 جار

محمد و شه ریه هه ر یه که ی 4 جار

نوێژ 5 جار

پوژ 365 جار

مانگ 12 جار

پێژهی زهوی - وشکاتی + پێژهی ده ریا _ ئاو 100 جار !!!

مرۆڤیکی نه خوینده وار هه تا خوینده وار له سه دهی چه ته می میلادی چۆن
 ئەو هه مانگیه ی نیوان شته پیچوو ه کاندای پیسازاوه ؟؟ ئەو سیکیوله رانه
 له ده ره وهی پوودا وه کانی میژوو دان ، چونکه یه کیك نه هاتوو ه ره خنه له
 شتیکی زانستی قورئان بگریت !! ده بی چاک بزانی قورئان کتیبیکی
 زانستی و تایبته به زانست نییه ، چونکه خودی خاوه نه که ی ، که زاتی
 خودایه ، ناکری له تاقیگه دا وه که هه بووه ویکی فیزیکی ، بایۆلۆژی یان
 کیمیایی شهن و کهو یان تاو توئی بگریت ! ویپرای ئەوه ش زاتی خودا به
 ئەقلی مرۆڤ نابینریت ه وه ، چونکه ئەقلی مرۆڤ دهسته وه ستانه له سه ر
 خودی خودا ههروه ها ئەقلی مرۆڤ له سه ر دیار کردنی ناسنامه ی شته کان
 پای خۆی هه یه که له گه ل سیسته م و شه ریه ی خودا تیکناکه نه وه ، هه ر
 بۆ نمونه ئەقلی مرۆڤ بریار ده دا له سه ر باشبوونی هاوسه رگیری نیرو
 نیرو می و می ههروه ها له سه ر زینا - جووتبوونی ناشه رعی له نه زه ر
 ئیسلامه وه - و خواردنه وه ی ئاره ق !!!

وه که له پیشه وه گوتمان به شتی لار زاتیکی وه کو خودا به ته نیا ئەقل و
 فیزی و کیمیا و بایۆلۆژی نادۆزینه وه !!! به لکو توژیینه وه له خودی
 خۆت و زهوی و ده ریا ههروه ها له زاتی قورئان وه که ده قیک ده گه یه
 ئاستیک بۆت ده رده که ویت ، که هاوئا هه نگی و سیسته مه یه ی له پیکهاته ی
 ئەوه وه مو شتانه دایه به ریکه وت و له لایه ن سه روشتی مه خلوق
 دروستنه کراوه !!! جا ئەوه وه مو ژماره وه کیه که که وا له مرۆڤ نه کا ،

باوهر بە بوونى خودا لە پىكھاتەى خۆى نەكات ، ئەوا وەك قورئان دەفەرموى ئەو جۆرە كەسانە لە پابردوو و ئىستادا " كەسانىكن لال و كويړ و كەرن لە بەرانبەر دیتن و بیستنى راستى ھەروھا مېشك پووچن".

دووھم . ئەندازەى جىناتى مرؤف

ئەو قۇناغانەى كۆرپە لە لە سكى دايكى پييدا تپپەر دەبيت ، حالە تىكى زۆر سەير و سەمەرەيە ھەتا بۆ زانستى نوئى . ئەو مشت و مەرەيەى دەربارەى كۆرپە لە ھەيە ، ھەتا لە قۇناغە كۆتايىھەكان نەبى! نەوھەك زانىنى زايەندى زارۆكەكە لە قۇناغە بەرايىھەكاندا . جا كەسيكى نە خوینەوار لە سەدەى ھەوتەم چۆن قۇناغەكانى كۆرپە لە لە ناو سكى دايكى زانيووه؟؟ ھەر مەسەلەى ئەندازەى جىناتى مرؤف مەسەلەيەكە مرؤفئىكى شارەزای پزىشكى نەبيت ، جوان لە مەسەسەلەى كرؤمؤسەكان تىناگات ! ئەو كرؤمؤسەسانە ھەندى سيفەتى بۆماوھيى و جەستەيى و دەروونى لە دايك و باوكەوھ دەگوازنەوھ!! ئەرى با خۇمان بپرسىن ئايا زمان و نەتەوھ كرؤمؤسەين يان كۆمەلایەتىن؟؟ ئيمە لە سەدەى بيست و يەك ئەو جۆرە پرسیارانە لە خۇمان دەكەين ، ئەدى محمدىك لە سەدەى ھەوت چۆن توانىويەتى لە ئەندازەى كرؤمەسەكانى ناو پىكھاتەى خۆى وەكو مرؤف بگات؟؟ سەبارەت بە پرسیارەكەوھ ھەر ھىندە دەلئین جياوازی زمان و نەتەوھ ھەردووك ئايەتى گەورەيى و ھەبوونى زاتى

خودان . جاريك جوړى زمان و نه ته وه : كى كورده و كى عه ره به , كى توركه ..... په يوه ندى به كرومه سه كانه وه نيبه , نه گه رنا له كومه لگاوه , به تايبه تى دايكى فير ده بيت ! بويه شتيك دروست ده بيت , كه پيى ده لئين : زمانى دايك يان زارى دايك .

سيپه م . شهريعه

شهريعه ي ئيمه له گه ل شهريعه ي غه يري ئيمه جياوازه . زور كه س پيى خوشه كه ئيسلام وه ليبيكرى له گه ل سه رده م بگونجى : لابردي ئايه تى جيهاد , چه ندرنى , وه كيه كى ميراتى كور و كچ ..... ئيسلام شهريعه ي خوى هه يه . ناكري وه ك ميريوان وريا قانع ده لئيت ئيسلام به ديموكراسى بكرى !! كارل پوپه ر له پرانسيپه كانى كومه لگاي كراوه دا ده نووسيت : نه گه ر به پيشي لكردى ديموكراسيش بى نابى لي بگه زي ين ماركسيه كان _ كومه نيسته كان ده سه لات وه ربگرن , چونكه هه ر خويان خه تهن له سه ر خودى ديموكراسيه وه ". وه نه بيت ديموكراسى وه ك فوكويامه له " كوتايى ميژوودا " وا ده نووسيت كه نه قلئى مروڤ دوا شت گه يشت بى پيى ليبراليزمى روژئاواييه " كه چى هابرماس ده نووسى : نه گه ر مروڤ له سوڤيه ت له ژير حوكمى ماركسيه تدا له سيډاره ده دريت , نه وا له روژئاواش له ژير سايه ي ديموكراسيه تدا له سيډاره ده دريت !!! نه و

هه موو قسه و نموونانهم بۆیه هیناوه تهوه چۆن مارکسیهت و دیموکراسیهت , هه رچه نده مرۆڤزادهن, شه ریهی خۆیان هیه , ئیسلامیش له گه ل رپژهی ناو هاتنی محمد , شه ریهی بۆ محمد هاتوو وهک یه که , که واته شه ریهی ئیسلام به قه د ئه و سه رده مه ش و هه تا هه تایى بوونی هیه .

شه ریهی ئیسلام , یاسای ئیسلام مه سه له یه که یان وهک زانایه کی ئیسلامی ده لیت : " یان ده بی هه مووی قه بوول بکری و په یره و بکری یان ده بی وازی لیبه ینری " ئه و جا که وایه ده بی وایى ئایه تی جهاد - هه روهک پيشمه رگه چه ند سه ده یه دژی حکومه ته کانی عیراقی خه باتی چه کداری کردوو و ئیستاش پ که که خه باتی چه کداری دژی حکومه تی تورکی ده کات - و چه ند ژنی ..... وازی لینا هینری . . . . . با ئه وه ی له به نبه ر مرۆڤه کان هه لئه خه لته یین , له وی مرۆڤ بۆته رۆبۆت و ئامیر , به جوریک گیانی مرۆڤ بوونیان له ده ستداوه ! ئه مه وه نه بیته له ژیر سایه و سیبه ری حوکمی ده سه لاتداران و دکتاتوره کانی رۆژه لاتی ناوه راست مرۆڤ هه ست به مرۆڤ بوونی خۆی بکات !! له وی حکومه ت له گه ل خه لک هاوبه شه - شه ریکه . مرۆڤ له به یانیه وه تا کو پینجی ئیواره کار ده کات , که چی حکومه ت له باج - هه ر خۆی زه کاتی ئیسلامیه , به لام له جیاتی مانگی ره مه زانی , هه موو مانگی که - و کاره با و ئاو و خزمه ته کانی تر . . . مرۆڤ ده کاته جسکی هه یاس و له گه ل تۆ ده بته برابه ش !!! هه تا ژن و

مندالە کانت دەبیت بە خولایای حکومەت بیت ! من باسی کەلتور و دین و سیاسەتی رۆژئاوا ناکەم ، ئەگەرنا ستەمی دکتاتۆرەکانی رۆژھەلات نەبیت ، کەس بەرگەیی ئەو ئامیروبونەیی رۆژئاوا ناگریت ؟! وە نەبێ دەولەتانی رۆژئاوا لە گەڵ زمانی کوردان باش بێ؟؟

رۆژئاوا و زمانی کوردی

کورد چەند سەدەییە کە ئاشنای رۆژئاوا یە ! کۆنترین ئاشنابوون دەگەرێتەو بەر لە میلاد ، بە تایبەتی زەینەفۆن و سوپاکەیی کە بە کوردستان تیپەرین . ئێمە لەم نووسینەدا باسی پەیوەندی رۆژئاوا و کورد لە قوناغە جیاوازهکان ناکەین ، چونکە ئێمە میژووێکی پەر لە شانازیمان لە گەڵ رۆژئاوا نییە ، هەر بۆ نموونە تەنیا ئاماژە بە ریککەوتنامەیی سایکس-بیکۆ و سازانۆف دەکەین ، کە لە نیووی جەنگی یەکەمی جیهانی بە دزی ولاتی کوردانیان بەر پەنگ و پیت بۆ خۆیان دیاریکرد بوو ! یەکی لە ئاکامەکانی کۆدەتایی بەلشەفی ، یاخود کۆمۆنیستەکان لە ئەدەبیاتی خۆیاندا پێیان خۆشە پێی بلیین شۆرشیی ئۆکتۆبەر ، ئاشکراکردنی ریککەوتنامەکەیی سایکس-بیکۆ بوو هەر و هەوا کشادنەووی سازانۆف بوو لە و ریککەوتنامەییە و پراگەیانندی حکومەتی بەلشەفی !! هەرچەندە حکومەتی بەلشەفی ، بە سەرۆکیەتی فلادیمیر لینین کوردستانی

سۆرى له دهقهريکدا ڤاگه ياند ، بهلام هەر له کاتي لينين برياردرا که کورد نه ته وهيه کی نيشته جبي سوڤيه ت نيه ، بويه دهبي له شويني باوک و باپيرانيان ڤابگوزه ريڤ !! پاش مردنی لينين له سالی 1924 ، جۆزيف ستالين "کوردستاني سۆر" هه لوه شانده وه !! مرؤڤ هه ندی " چاکه " ی ڤۆژه لاتنناسه کان له بير نه کات . ئەوان نه بووانه يه به ته ماي ته نيا هه ندی توپۆزه و شه هاده ده رانی کورد ليڤگه رابووانيه ، حسابی ئەدهب وکه لتور و ميژوو مان له شويني کی تر ده بوو !! ڤۆژه لاتنناسی وه که ئە ليکزه نده ر ژاپا به يارمه تی و هاوکاری مه لا مه حمودی بايه زيدي و ههروه ها هه ول و پيکۆلی بازل نيکيتين ، که به يارمه تی مه لا سه عیدی کوردستاني - ئەمه هه مان دکتۆر (پزیشک) سه عیدی کوردستاني (کۆنه فه قی يه کی له مزگه وته کانی سنه ی ڤۆژه لاتی کوردستان) ، هه لگه ڤاوه له دينی ئيسلام و به مه سيحی بوو ههروه ها پيلاندا ريژه ری شيعری سه ر پيسته که و گۆره ری ميژووی نوپی کوردی نيه ، به رز ده نرخینين ، چونکه ئەوانه زۆر ده قی کوردیان له فه وتان ڤزگار کردوه ! ئەمه وانیه هه رچی ئەوان نووسيو يانه ، ئيمه پی پازين ! من هينده باسی ميژووی کورد و ڤۆلی باش و خراپی ڤۆژئاوا ناکم ، ئەگه ر ده ته وی باشتر له ڤۆلی ئەوروپا و رووسیا له ميژووی کورد تيڤگه ی کتیبی به نده به ناوی " دۆزی کورد له نيوان به رداشی مارکسيه ت و ديموکراسيه ت " بخوينه وه ، چاوه ری ده کری هه ندی زانیاریت ده رباره ی مه سه له که بداتی !!

دەمەوی ئەو بەلێم کە پیاوانی دەوڵەت لە رۆژئاوا هەر لە پروی سیاسیهوه غەدریان لە کورد نەکردوو : ئەدی هەر ئەوان بە جۆریک پالپشتی داگیرکەرانی کوردستانی گەورەیان نەکردوو ؟؟. هەر ئەوان جگە لە پیککەوتنامە ی سایکس-بیگۆ ، راستەوخۆ دەوریان لە سازدانی پیککەوتنامە ی سان ریمۆ ، لۆزان و.....شۆرشى ئەیلول نە بوو بۆ ئەو دانەرشتوو بۆ ئەو ی چاره نووسی کورد هەر ژێردەستەیی بی؟؟؟ . جگە لەوانە ی کە ئاماژەمان پیکردوو ، ئەدی کى بوو حکومەتەکانی ، کە بە هەڵە پپی دەگوتری حکومەتی شیخ مەحمود، شیخ قادری برای شیخ مەحمود و راپەرینهکانی بارزان و شۆرشى شیخ سەعیدی پیران و شۆرشى ئاگری داغ..... لە ناو برد؟؟؟

من ئەوەندە باسی میژوو ناکەم ، ئەوەندە ی ئاماژەیشم پیکردوون تەنیا بۆ ئەو م بوو ، کە نەو ی نوێ ئاگاداری ئەو غەدرانە بی کە رۆژئاوا لە دۆزی کورد و کوردی وەك نەتەویەك کردوو !!

ئێستا زۆر مامۆستا ئاوا باسی دەوڵەتانی ئەوروپا دەکات : بەو ی زمانی کوردی لەو دەوڵەتانه ئازادە و لە قوتابخانەکاندا دەخویندری !! با بزاین ئەو ی لەو قوتابخانەنە دەخویندری بە راستی زمانی کوردییه؟؟ نگوێی لەو ناکری ئەو ی لەو دەوڵەتانه بەرانبەر زمانی کوردی دەکری بەراورد ناکری بە دەوڵەتانی داگیرکەری کوردستان و خودی دەسەلاتی

کوردی !! جارێ له دهوله تانه زمانى کوردى هه ر سيسته مى پهروه ردهيان قه دهغه يه هه رچى حکومه تى هه ري ميشه ئه وه سيسته ميکى پهروه رده يى زور سه ير په يره وه دهکات , به کورتى يه که نه ته وهى وه که کورد دوو ستانده ر , که پيى ده گوتري " جووتستانده ر , له پهروه رده بو داندراوه !! ئەمەش له ناو هيچ نه ته وه يه که بوونى نييه !!! له قوتابخانه کانى ئه وروپا , نه که يه که سيسته مى , يه که ستانده ر يى په يره وه ناکري !! له وى زمانى داىک , له وى زارى داىک , زمانى حکومه ته بو مندالى زول , که به داخه وه زوره , بو کورد بو ته به لا !! به لى له وى زارى سو رانى , باديني , کرمانجى , هه ورامى , زازاىى .... ده خویندرى , به لام زمانى کوردى وه که زمانىکى ره سمى , زمانى پهروه رده ناخویندرى !! ئەمەش جوړیکه له دابه شکردنى کورد يان داننه نانه به حکومه تى کوردى . گرینگيدان به زاره کانى زمانى کوردى , ئه وهى لى ده خویندرى ته وه , که رۆژئاوا به چاوى نه ته وه ته ماشاى کورد ناکه ن , وه که نه ته وه يه کى سه ربه خو شايه نى ده وله تى خو يه تى , به لکو وه که چه ند هۆز وه شيره تىک سه يرى کورد ده که ن !! جا ئه وهى له ئه وروپا ده کرى ژيانده نه وهى زاره کانى کوردييه , نه که زمانى کوردى !

سیکیولەری کورد چی لە قورئان دەوێت؟؟

لە بەر ئەوەی قورئان خۆی لە پووی زمانەوه بە زمانی عەرەبیه! عەرەبیه کهی قورئان چەند مەسەلەیه که له خۆ دەگریت :یه که مەن له چەندان نووسین ناوم لێناوه زمانی قورئان , چونکه له زۆر پووهوه له زمانی عەرەبی نەتەوهیی جیاوازه ,یه که م قورئان ئیلاهییه ,هەرچی زمانی عەرەبیه وای لێهاتوووه زمانی ئاخاوتنی هەر تاکیکی عەرەبیزان بی

! دووم خوێندەوار و نە خوێندەوار و عەرەب و غەیره عەرەب وەکو کورد و فارس و تورک.....لێی دەگات بە پێژەیی جیاواز هەرچی زمانی عەرەبیه تەنیا خوێندەواری عەرەب دەتوانیت لێی بگات! دووم قورئان تەنیا بۆ نەتەوهی عەرەب نییه بە واتای قورئان ئایینیکی نەتەوهیی نییه وەك ئایینه ئاسمانییهکانی پیشوو وەك ئایینی جوولەکه و ئایینی کوردی!!!!!! به لکو ئایینی هەر که سیکه پێوهی پێوهست بی! جا له چ نەتەوهیه که بی , عەرەب یان غەیره عەرەب, گرینگ نییه!

گوتاری قورئان بۆ موسلمانانی پێوهست یان پابەند بە یاسا و پێساکانی ئیسلام ئەوهیه , که جگه له ئیسلام هیچ ئایینیکی جیهانی نییه , به لکو هەموو جگه له قورئان گوتاریان بۆ نەتەوهیه کی دیارکراوه . ئەوانه ی جگه له ئیسلام داوا دەکن , وەك هەندی سیکیولەری کورد به هەر بیانووێک

به ناو دهبنه مهسیحیی یان زهردهشتی که چی ئەو دوو ئایینه به چه ند
سهدهیهک له ئیسلام کۆنترن؟؟؟! !

کهس نکۆلی ههبوونی ئایینی کوردی ناکات , ئەمهش له بهر ئەو هۆیانه:

1. چهندهها ئایهتی قورئان ههیه که باسی ریزی خودا له هه
مروقیك دهکن , خاوهنی ههرا ئایدۆلۆژییهک بی, وهك " ئیمه ریزمان له
بهنی ئادهم ناوه " 2. ههرا پیغه مبهریک پیش محمد پیغه مبهرا هات بیئت
له نهتهوهی میللهتهکهی بووه . له مهش زیاتر " په یامه کهی یان کتیبه کهی
وهک تهورات و ئینجیل و ئاقیستا.... " به زمانی میللهتهکهی بووه به
واتای په یامی پیغه مبهری کورد به زمانی کوردی بووه .

3. له میژوودا دهقیك ههیه , جا ئەمه هه و بیئت یان نه , ئەوه به پیی
دهقی قورئان پیغه مبهرا و کتیبیکی کوردی هه بووه به زمانی کوردی
بووه!! !

4. ههچی ئاقیستا و ئینجیله بۆ نهتهوهیهکی دیارکراو هاتوون .

ئوه ئینجیل بۆ پیغه مبهرا و نهتهوهکهی دیاره: ئەویش پیغه مبهرا عیسا و
جووله کهیه!! ! کورد له ناو ئینجیل وهک نهتهوهیهکی جیاوازا له جووله که و
بروادار بهو ئایینه جیی نابیتهوه , چونکه ئەو ئایینه تاییهته به نهتهوهی
جووله که و به هیچ جوړیک جیهانی نییه تاکو کوردیش بگریته خوئی

! هەرچی ئافیسیتایه هیشتا ساخنه بۆته وه , که کوردییه یان فارسیه !!
 جارێ ئه و کتیبییه ی ئافیسیتا که هیه ئاسمانی نییه ! له پاش ئه وه ی
 ئه سکه نده ری مه کدۆنی ئه وه ی ئه مرو پێ ی ده گوتری ئیران داگیرکرد ئه
 ئافیسیتایه ی هه بوو سوتاندی !! ئه و ئافیسیتایه ی هیه ئاسمانی نییه ,
 به لکو له سه رده می ساسانییه کان نووسراوه , به فارسی کراوه !!!
 ئه گه ر چه ند وشه یه که له ئافیسیتا به زمانی کوردی بچیت ئه و پرۆسه یه
 ئاساییه له ناو زمانه ئاریه کان و هیندۆ-ئهوروپاییه کان یان سه دان وشه ی
 ئافیسیتا به زمانی فارسی کۆن و نوێ ده چیت !! ئایا ئه و پیکچوونانه له
 پرووی زانستی زمانه وه ئاوامان لیده که ن بریاری ئه وه بده یں , که ئافیسیتا
 به زمانی فارسییه !!!

هەرچی ئیسلامه ئه وا ئایینی کورده ! له وانه یه یه کێک بپرسی چۆن و له
 سه رچ بنه ما وشه نگستی ک ئیسلام ئایینیکی میلیه تی کورده ؟؟ زۆر
 که س ده نووسن % 95 له کورده کان موسلمانن , من نایم له سه دا
 % 95 ی کورد موسلمانن , به لام من ده لیم خو له سه دا % 90 ی کورد
 موسلمانن !! نه ته وه یه که له سه دا نۆوه دی موسلمان بییت چۆن خو ی به
 به شی ک له و ئایینه نه زانی ت یان ئایینه که به هی خو ی نه زانی ت ؟؟ کورد له
 زۆریه ی عه ره ب ئاسانتر موسلمان بووه ! ئه وه هه ندی له سه دا % 2 ی پیک
 نایه نن خو یان به خاوه ن دینه که ده زانن . ئه دی ئه و که سانه ی خاوه ن له
 سه دا نۆوه دن , ده بی چۆن ئه وان خو یان به خاوه ن دینه که نازانن

کورتەى بابەتە کە

ئەم كتيبة ضاوة رى دە كرا سە د لة
سە د ئايىنى و هزرى بوواية , بة لآم
خودى بابەتە كان وە يلى كرد كە سە دا
نؤوۋە تي ئايىنى و هزرى بى , سە دا
دە يە كە ي تر سىاسى بى , نەك حىزبى
ئىسلامى بى !

ئايىنى رەسمى كورد ئىسلامە ! كە دەنوسىن ئايىنى
رەسمى ياخود فەرمى ئەو ئايىنە نىيە كە لە ناو
چوارچىۋەى ھەر سى دەسە لاتە كە ي پياۋانى سىكىۋولە رى
دەۋلەت بۆ خاپاندنى خەلكى عەوام قسە ي لە سەر
دە كرى ! بە واتاى دەنوسىن ئايىنى دەۋلەت ئىسلامىە ,
خۆشيان تەواو لە ياسا و رىساكانى ئىسلام دوورن ! ئەگەر
بە زمانى ژمارە قسە بكەين : كورد لە سە دا نۆۋە تى .%90

ئیسلامه یان موسلمانه ! نزیکهی به خوھیشتی خوئی
 ئەوه چوارده سەدەیه ئیسلامی وهك ئایینیکی پر
 چارهسەر وەرگرتووہ. کورد وەکو عەرەب نەبووہ , که
 دەسەلاتی عەرەبی و چەند کەللە پەقیکی عەرەبی
 قەبولی ئەو ئایینە نووییە بی شەپ نەکردووہ هەرچی
 کوردە لە پاش پووخانی دەولەتی میدیا , که نزیکهی
 هەزار سال بووہ لە ژێر دەستی فارس دابووہ هەرەها
 وەکو عەرەب هیچ دەسەلات و کیانیکی سیاسی نەبووہ
 که شەپی لە پیناوبکات... ئەو کوردانە ی کوژراویشن لە
 شەپ بەرگریان لە دەسەلاتی داگیرکەری فارس , هیچ
 دەولەتیک و ئایینیکی سەر بە خوئی نەبووہ !! ئەو لە سەدا
 دەیهی 10٪ که لە سەر ئایینی ترن وهك : مەسیحی ,
 زەردەشتی , کاکەیی , ئیزدیاتی... هەرچەندە ئەو لە
 سەدا دەیه لە چاوسەدا نۆوہتە لە رووی ژمارەوہ
 کەمە !! بەلام ئەو ژمارە کەمەش دەگەریتەوہ بو
 کراوہیی ئیسلام !! هەرچەندە زاتی خودا هیچ "ئایینیکی
 "تر جگە لە ئیسلام وهك ئایین قەبوول ناکات هەرەها
 خوئی وهك دوا ئایینی ئاسمانی خودا بو مرقۆفی ناردووہ
 ئیسلامە و پیتی رازی بووہ , بەلام لە رووی باوہرەوہ

،هەرچەندە خۆی تەبشیریە هەرۆهە پەحمەتە بۆ هەموو
 خەلک ، زۆر لە کەس ناکات کە باوەر بە خورتی بە ئیسلام
 بپننیت ، بەلکو هەموو مەزھەبی ئازاد کردوو هەتا بە
 ئیسلام کافر بپننیت !!! هەرچەندە هەندێ کورد پشتر و
 ئیستا بوونەتە مەسیحی...لە ئیسلامدا وەك ناوھینان
 ناوی عیسا لە محمد زیاتر هاتوو! لە هەموو گرینگتر
 مەسیح پیغەمبەریك بوو تەنیا بۆ جوولە کە هاتوو ،
 جی کورد ،تورك ،فارس.....نابیتەو!! بە واتای وەك
 ئاین ،کە نابێ دواى هاتنى ئیسلام هیچ ئاینیکی
 ئاسمانى شەریعەتى وی ئیشی پى بکری ، عیسا پیغەمبەر
 بۆ کورد نە هاتوو و بوونی کوردی قەبوڵ نییە ! ئەو
 ئاینە وەك ئاینەکانی پیشوو ئاینی نەتەوین-تایبەتن
 بە نەتەوی جیاوازهو- . کورد لە هاوکیشەکانی هەر
 چوار ئنجیلی مەزھەبی شوینی نییە !!! هەرچی
 زەردەشت و بوونی ئاقیستایە زۆر تیبینی هەلەدەگری
 :جاری هەر دەقە کە پیش هاتنى ئیسلام بە نزیکەى هەزار
 و سێ سەد سال بە دەست ئەسکەندەری مەکدونی
 سوتیندراوه !! ئەو دەقەى کە هەیه لە سەردەمی
 ساسانیەکان نووسراوەتەو! بە واتای ئاینە کە ئاسمانی

نىيە ونە ماوۋەتەوہ!! زۆر ئاسايىيە كە زەردەشت
 پىڭغەمبەر بى ۋ شەرىيەتەكەى لە ئاقىستا دا ھەبى!!
 خدا خۆى لە قورئان دەفەرموى: "ھىچ نەتەوہ يەك نىيە
 پىڭغەمبەرمان بۆ نە نارد بى بە زمانى قەومەكەش دوا بى
 تاكو - شەرىيەتەكەى - بۆيان پوون بكاتەوہ ". ئەگەر
 ئاقىستا كوردى بى , كى زەردەشتى كوشتووہ ؟؟ ئەگەر
 دەقى ئاقىستا بە كوردى بى ۋ لە تەرەف خداوہ ھات بى
 , ئەوا زۆر ئاسايىيە قورئان ۋ ئاقىستا لە مەسەلەى نويز ۋ
 رۆژوو ۋ زەكات... بە يەكچن چونكە ھەردووك لە تەرەف
 خدا دابەزيوہ... ھەردووك بۆ ئەوہ ھاتوون كە بانگەوازى
 بكن بۆ پەرستنى يەك خودا!! ھىچ كەسى نىيە ھەتا
 زەردەشتىناس ۋ ئاقىستاناس بى ۋ بلى ئاقىستا بە
 كوردى بووہ!! ئەدى بۆ فارسى نە بىت؟؟ بە ھەر
 زمانىك بى دەبى ئاقىستا چى تىدا بى؟؟ جىھانبىنى
 ئاقىستا چىيە؟؟ ئاقىستا كوردى بى يان نەبى , ئايىنىكى
 نەتەوہ يىيە بە دابەزىنى قورئان زەمەنى بە سەر چووہ ۋ
 لە لای خداوہ چىتر قەبوول نىيە!!!

له سەر كاكه يى و ئىزدىياتى نادویم , چونكه كتيبه كم له
سەريان هەيه به ناوى : "زمانى ئايىنى كورد " و هەروەها
ژمارەيان زۆر كەمه !

له سيكيولەرى كورد دەپرسم ئاخۆ شتيك هەيه به
كۆمەلگای كوردى؟؟ بۆ كوردىك له سەردەمى
سيكيولارىزم دەرنەكەتووه ؟؟ بەر لەوەى وەلامى
پرسیارەكان گريمان بكەين يان پيشبىنىنى بكەين؟؟ ئەوا
وەك گوتمان سيكيولەره كوردەكان خاوەن هیچ هزرىكى
نوى نيين ئەوەى دەيلين سيكيولەريتر له نەتەوەى دى
گوتويه تى!!!

كۆمەلگای كوردى وەك جوگرافيا بوونى هەيه , بەلام
كۆمەلگای هزرى كوردیه وە له سەردەمى سيكيولارىزمە وە
بوونى نيه . له رووى كۆمەلناسى و سايكۆلۆژیه وە
شپۆڤه وە نەكراوه ! له سەردەمى ئيسلاميه وە چەندەها
كورد كتيبى ئايىن و ميژووى وەهايان هەبووه كه بۆنەتە
ژیدەر بۆ نەتەوەى غەيرە-كورد, بەلام له سەردەمى
سيكيولارىزمى كوردى هیچ كوردىك له شاتۆ , ئەدەب
, سياسەت و جيهان بوونى نيه !!

ئەوروپا زۆرى لە سەر باس دەكرى ، بە جۆرىك بەشىك لە
 سىكىولەرە كوردەكان ئەوەندە بە ئەوروپا و سىستەمى
 سىياسى و كۆمەلايەتى ئەوروپا موعجىب و شاگەشكەن
 ھەرودھا وا ئەوروپا بە خەلكى عەوام دەناسىنن كە
 بەھەشتىكە لە سەر زەوى !! ئەو ئەوروپا
 بەشدارىكردووھ لە بە ستنى چەندھا رىككەوتنامەى
 شاراوھ و ئاشكرا دژ بە كورد ھەرودھا ئىستاش كورد وھ
 چەند عەشیرەتىك دەبىنىت بۆيە گرنكى بە زارەكانى
 زمانى كوردى لە جياتى زمانى كوردى...

